

آدرس وب سایت ما

novinkonkor.com

نوین کنکور

در شبکه های اجتماعی

novinkonkor

@novinkonkor

۰۹۳۸۲۵۱۶۷۴۷

نوین کنکور مرجع کنکور و امتحان نهایی

آزمون ۲۰ آبان ماه ۱۴۰۱

دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۳۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۱۰
۲	ریاضی و آمار (۱) و (۲)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰
۳	اقتصاد	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	۱۰
۴	روان‌شناسی	انتخابی	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اقتصاد		۱۰	۴۱	۵۰	
۶	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	اجباری	۲۰	۵۱	۷۰	۲۰
۷	علوم و فنون ادبی (۲)	انتخابی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۸	علوم و فنون ادبی (۱)		۱۰	۸۱	۹۰	
۹	جامعه‌شناسی (۳)	اجباری	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۱۰	جامعه‌شناسی (۱)	اجباری	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۱۱	جامعه‌شناسی (۲)	انتخابی	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۱۲	جامعه‌شناسی (۱)		۱۰	۱۲۱	۱۳۰	

احتمال
صفحه‌های ۱۲ تا ۲۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- اگر نسبت احتمال باریدن باران به احتمال نباریدن باران در یک روز برابر $\frac{3}{5}$ باشد، احتمال نباریدن باران در آن روز کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{8}$ (۲) $\frac{5}{8}$ (۳) $\frac{2}{5}$ (۴) $\frac{1}{8}$

۲- از بین ۲۴ کارت یکسان که اعداد ۱ تا ۲۴ روی آن‌ها نوشته شده است، سه کارت با شماره‌های زوج را کنار می‌گذاریم. از بین بقیه کارت‌ها به تصادف یک کارت بیرون می‌آوریم. با کدام احتمال عدد این کارت زوج است؟

- (۱) $\frac{4}{7}$ (۲) $\frac{3}{7}$ (۳) $\frac{7}{8}$ (۴) $\frac{3}{8}$

۳- در پرتاب یک تاس، اگر A پیشامد زوج آمدن و B پیشامد مضرب ۳ آمدن و C پیشامد اول آمدن باشد، پیشامد آن‌که A یا B رخ دهد ولی C رخ ندهد، چند عضو دارد؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

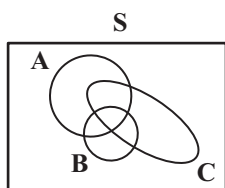
۴- در پرتاب سه تاس، پیشامد آن‌که مجموع اعداد سه تاس مضرب ۸ باشد، چند عضو دارد؟

- (۱) ۲۵ (۲) ۲۶ (۳) ۲۷ (۴) ۲۸

۵- در خانواده‌ای با ۵ فرزند، احتمال آن‌که تعداد فرزندان دختر یکی و تعداد فرزندان پسر ۴ تا باشد، چقدر است؟

- (۱) $\frac{5}{32}$ (۲) $\frac{3}{8}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{1}{2}$

۶- با توجه به نمودار ون مقابل، پیشامدهای کدام گزینه ناسازگارند؟

(۱) $A-B$ و $A-C$

(۲) $A-C$ و $A \cap B$

(۳) $A-B$ و $B \cup C$

(۴) $A-B$ و $B \cap C'$

۷- دو تاس را پرتاب می‌کنیم. چقدر احتمال دارد که اختلاف عددهای ظاهر شده تاس‌ها بیشتر از ۲ باشد؟

- (۱) $\frac{7}{18}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{5}{18}$

۸- دو تاس را با هم پرتاب می‌کنیم، با کدام احتمال مجموع دو عدد رو شده ۴ یا ۸ است؟

- (۱) $\frac{2}{9}$ (۲) $\frac{5}{18}$ (۳) $\frac{5}{12}$ (۴) $\frac{1}{4}$

۹- در داخل کیسه‌ای ۶ مهره سفید، ۴ مهره زرد و ۵ مهره سیاه وجود دارد. ۳ مهره به تصادف از کیسه خارج می‌کنیم. با کدام احتمال سه مهره خارج شده فقط از دو رنگ مختلف هستند؟

- (۱) $\frac{22}{65}$ (۲) $\frac{24}{91}$ (۳) $\frac{43}{65}$ (۴) $\frac{67}{91}$

۱۰- می‌خواهیم نفرات ۴ گروه دو نفره $\{A, B\}$ و $\{C, D\}$ و $\{E, F\}$ و $\{G, H\}$ را در یک صف به‌طور تصادفی در کنار یکدیگر قرار دهیم. احتمال آن‌که افراد هم گروه کنار یکدیگر باشند، کدام است؟

- (۱) $\frac{15}{105}$ (۲) $\frac{1}{15}$ (۳) $\frac{1}{105}$ (۴) $\frac{1}{115}$

محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۱)

تابع

(نمودار تابع درجه ۲)

صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰

ریاضی و آمار (۲)

تابع

(توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی)

صفحه‌های ۲۱ تا ۳۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۱) و (۲)

۱۱- بیشترین مقدار تابع $f(x) = -3x^2 + 6x - 1$ کدام است؟

۲ (۴)

-۳ (۳)

-۱ (۲)

-۲ (۱)

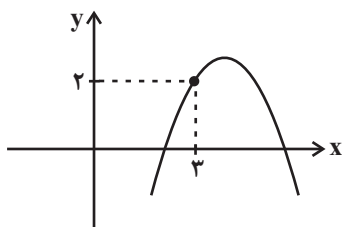
۱۲- اگر نمودار تابع $f(x) = x^2 + ax + 1$ از نقطه $(2, 3)$ عبور کند، مقدار $f(1)$ کدام است؟

-۱ (۴)

۵ (۳)

۱ (۲)

۳ (۱)

۱۳- نمودار مقابل، مربوط به تابع درجه دوم $y = -x^2 + 7x + k$ است. عرض رأس سهمی کدام است؟

۳ (۲)

۲/۵ (۱)

۲/۲۵ (۴)

۲/۷۵ (۳)

۱۴- اگر خط $y = -4$ مماس بر رأس سهمی $f(x) = 3(x-2)^2 + m$ باشد، مجموع طول نقاط برخورد تابع با محور x ها کدام است؟

۸ (۴)

۱۲ (۳)

۶ (۲)

۴ (۱)

۱۵- اگر تابع درآمد برحسب تومان از رابطه $x(15000 - 2x)$ و تابع هزینه برحسب تومان از رابطه ax به‌دست آید و حداکثر سود برابر ۱۲/۵ میلیون

تومان باشد، مقدار سود به‌ازای $x = 1000$ چند میلیون تومان است؟

۱۰ (۴)

۴ (۳)

۸ (۲)

۶ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۶- اگر تابع $f = \{(2, 3), (4, m), (5, n^2 - m^2)\}$ تابع ثابت و تابع $g = \{(1, \frac{a^2}{3}), (3, a^2), (7, b^3)\}$ تابع همانی باشد. حاصل $4f(5) - 5g(3)$ کدام

است؟

۳ (۴)

-۳ (۳)

-۶ (۲)

۲ (۱)

۱۷- خط $x = 1$ محور تقارن سهمی به معادله $y = -3x^2 + (b + \frac{c}{3})x + c$ است. این سهمی محور y ها را در نقطه‌ای به عرض -۲ قطع می‌کند. عرض

رأس سهمی کدام است؟

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۸- اگر در تابع ثابتی مانند f به‌ازای هر عدد حقیقی داشته باشیم $f(3x^2 - 1) = 3f(x) + 1$ در این صورت $\frac{f(-1) \times f(1)}{f(-2) + f(2)}$ کدام است؟

$\frac{1}{2}$ (۴)

$-\frac{1}{4}$ (۳)

$-\frac{1}{2}$ (۲)

$\frac{1}{4}$ (۱)

۱۹- اگر تابع $g(x) = (2a - 1)x^3 + bx^2 + cx + \frac{d+c}{2}$ همانی و تابع $f(x)$ ثابت باشد و رابطه $f(ax - b) = df(x) + 1 = k$ برقرار باشد، حاصل

کدام است $\frac{k \times d}{k + b - c}$ ؟

۱ (۴)

-۱ (۳)

$-\frac{1}{2}$ (۲)

$\frac{1}{2}$ (۱)

۲۰- اگر $f(x) = \begin{cases} 2x + b & , x > 0 \\ bx + a & , x \leq 0 \end{cases}$ ، $f(1) = 5$ و $f(-1) = -5$ باشد، مقدار $f(b) + f(a)$ کدام است؟

-۲ (۴)

۵ (۳)

۳ (۲)

۱ (۱)

محل انجام محاسبات

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

نقش دولت در اقتصاد چیست؟
تجارت بین‌الملل
صفحه‌های ۵۶ تا ۷۹

۲۱- با توجه به اصل مزیت مطلق و نسبی، کدام گزینه در رابطه با دو کشور امارات و قطر نادرست است؟

- کشور امارات به‌ازای هر تن زیتونی که تولید می‌کند، از تولید ۵ تن خرما صرف‌نظر می‌کند و کشور قطر به‌ازای هر تن زیتونی که تولید می‌کند، از تولید ۷ تن خرما صرف‌نظر می‌کند.

- براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید، کشور قطر می‌تواند ۵ تن خرما و کشور امارات می‌تواند ۳ تن خرما تولید کند.

- کشور قطر می‌تواند خرماهایی با هزینه فرصت کمتری نسبت به کشور امارات تولید کند.

- براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید، کشور قطر نمی‌تواند به زیادی کشور امارات، زیتون تولید کند.

(۱) کشور امارات در تولید زیتون در مقایسه با کشور قطر، مزیت مطلق دارد.

(۲) کشور قطر در تولید خرما مزیت مطلق دارد.

(۳) هزینه فرصت تولید زیتون در کشور امارات، از هزینه فرصت تولید زیتون در کشور قطر کمتر است.

(۴) کشور امارات باید به تولید خرما در داخل بپردازد و زیتون مورد نیاز خود را از کشور قطر وارد کند.

۲۲- کدام گزینه در خصوص انواع مالیات، صحیح است؟

(۱) مالیات بر ارث که از اموال و دارایی‌های باقی‌مانده شخص فوت شده، دریافت می‌شود، مهم‌ترین نوع مالیات است.

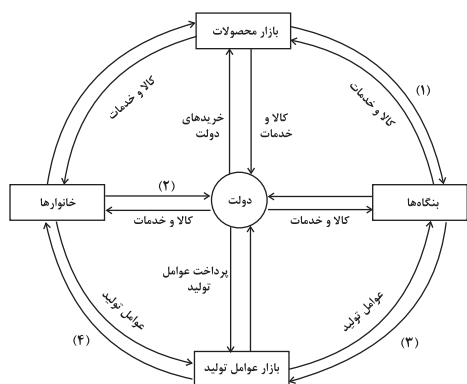
(۲) تعرفه‌های گمرکی یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم هستند که برای حمایت از صنایع داخلی به‌کار گرفته می‌شوند.

(۳) مالیات بر ارزش‌افزوده چند مرحله‌ای است و کالاها و خدمات واسطه‌ای نیز مشمول دریافت مالیات می‌شوند.

(۴) وظیفه قانونی پرداخت مالیات بر مصرف، به‌عهده مصرف‌کننده نهایی است، گرچه نهایتاً به‌وسیله تولیدکنندگان و فروشندگان پرداخت می‌شود.

۲۳- با توجه به نمودار جریان چرخشی تعاملات بین خانوارها، بنگاه‌ها و دولت، عبارات کدام گزینه به‌ترتیب تکمیل‌کننده شماره‌های ۱ تا ۴ مشخص شده

در نمودار می‌باشد؟

(۱) خریده‌ها - یارانه - منابع - پرداخت‌های عوامل تولید

(۲) درآمد - مالیات - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد خانوار

(۳) درآمد - مالیات - منابع - پرداخت‌های عوامل تولید

(۴) خریده‌ها - یارانه - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد خانوار

محل انجام محاسبات

۲۴- کارخانه ذوب آهن، سنگ آهن را به صورت شمش آهن درآورده و به قیمت ۲۰۰۰ واحد پولی به کارخانه فولادسازی می‌فروشد، کارخانه فولادسازی با تبدیل شمش به ورق آهن، مقداری به ارزش آن می‌افزاید و کارخانه خودروسازی با خرید ورق آهن، خودروی ساخته شده را به قیمت ۴۰,۰۰۰ واحد پولی به فروشگاه پخش‌کننده خودرو می‌فروشد و در نهایت این فروشگاه، هر خودرو را به قیمت ۵۰,۰۰۰ واحد پولی به دست مصرف‌کنندگان می‌رساند. اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد باشد، با توجه به جدول زیر:

الف) ارزش تولید در مرحله دوم،

ب) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم،

ج) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله دوم،

د) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله چهارم

ه) اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل از مرحله چهارم پرداخت شده چقدر است؟

شماره مرحله	ارزش تولید در هر مرحله	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در هر مرحله	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده	اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده
۱ (ذوب آهن)	۲,۰۰۰	۲۰۰	۲,۲۰۰	—
۲ (فولادسازی)	؟	؟	؟	۲۰۰
۳ (خودروسازی)	۴۰,۰۰۰	۴,۰۰۰	۴۴,۰۰۰	۱,۰۰۰
۴ (فروشگاه پخش‌کننده خودرو)	۵۰,۰۰۰	؟	۵۵,۰۰۰	؟

۱) الف) ۸,۰۰۰ ب) ۸۰۰ ج) ۸,۸۰۰ د) ۴,۵۰۰ ه) ۴,۰۰۰

۲) الف) ۱۰,۰۰۰ ب) ۱,۰۰۰ ج) ۱۱,۰۰۰ د) ۵,۰۰۰ ه) ۴,۰۰۰

۳) الف) ۱۰,۰۰۰ ب) ۱,۰۰۰ ج) ۱۱,۰۰۰ د) ۴,۵۰۰ ه) ۳,۰۰۰

۴) الف) ۸,۰۰۰ ب) ۸۰۰ ج) ۸,۸۰۰ د) ۵,۰۰۰ ه) ۳,۰۰۰

۲۵- کدام گزینه جاهای خالی عبارت‌های زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

الف) گاهی دولت‌ها برای ... تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کنند و گاهی در جهت ... پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای ... و ... و ... تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند.

ج) ایالات متحده در دهه ۷۰ قرن بیستم مجدداً به ... روی آورد.

۱) الف) حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر - گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های

نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، ب) اروپای شرقی - ایالات متحده - آلمان، ج) سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد

۲) الف) تشویق شرکت‌های خارجی به سرمایه‌گذاری در داخل کشور و افزایش رشد اقتصادی - ایجاد اتحادیه‌های تجاری و مناطق تجارت آزاد، ب)

آلمان - اروپای غربی - انگلستان، ج) سیاست‌های آزادسازی در مقابل رویکرد محدودکننده

۳) الف) حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر - گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های

نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، ب) اروپای غربی - انگلستان - ایالات متحده، ج) سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد

۴) الف) تشویق شرکت‌های خارجی به سرمایه‌گذاری در داخل کشور و افزایش رشد اقتصادی - ایجاد اتحادیه‌های تجاری و مناطق تجارت آزاد، ب)

اروپای شرقی - انگلستان - آلمان، ج) سیاست‌های تجارت آزاد در مقابل رویکرد حمایت‌گرایانه

محل انجام محاسبات

۲۶- کدام گزینه جاهای خالی را به درستی تکمیل می کند؟

الف) آنچه پشت سر امضای پیمان های تجاری بین المللی و یا نقض آن ها بوده است، ... است.

ب) ... به خاطر تولید براساس مزیت، اقتصادی تک محصولی است.

ج) ... از جمله راه های نزدیک شدن یک کشور به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی است.

۱) الف) پابندی به تجارت آزاد، ب) اقتصاد کشورها، ج) محدود کردن راه های تأمین کالاهای وارداتی

۲) الف) منافع ملی کشورها، ب) اقتصاد کشورها، ج) فاصله گرفتن از وضعیت تک محصولی

۳) الف) گسترش روابط اقتصادی، ب) زندگی عموم انسان ها در جامعه شهری، ج) فراهم کردن امکان تأمین تمامی نیازها در داخل کشور

۴) الف) منافع ملی کشورها، ب) زندگی عموم انسان ها در جامعه شهری، ج) توجه بیشتر به علم و فناوری و اقتصاد دانش بنیان

۲۷- دولت برای «بهبود روابط اقتصادی اش با کشورهایی که دیدگاه های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند.» یا برای «حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش

وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر»، به ترتیب، چه اقداماتی را انجام می دهد؟

۱) ارائه انواع یارانه ها و تسهیلات اقتصادی و حقوقی - وضع پیمان های تجاری و کاهش تعرفه ها

۲) وضع تعرفه های گوناگون بر واردات برخی از کالاها - ارائه انواع یارانه ها و تسهیلات اقتصادی و حقوقی

۳) وضع پیمان های تجاری و کاهش تعرفه ها - وضع تعرفه های گوناگون بر واردات برخی از کالاها

۴) وضع انواع عوارض یا سهمیه وارداتی - آزاد کردن صادرات به منظور رقابت تولیدکنندگان داخلی با تولیدکنندگان خارجی در جهت تولید کارآمدتر و بهتر

۲۸- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح دو پرسش زیر است؟

الف) در هر یک از موارد: «دولت مالیات ۲۰۰۰ تومانی بر بطری ها و قوطی های پلاستیکی وضع می کند. / دولت قوانین را تغییر می دهد تا شرکت ها

مالیات بیشتری بپردازند. / دولت مالیات بر فروش خودروهای جدید را حذف می کند.» تحلیل کنید که آیا تغییر اشاره شده می تواند یک فعالیت

اقتصادی مشمول مالیات را، تشویق یا دلسرد کند؟

ب) نوع مالیات را در هر یک از موارد: «افرادی که خانه، ویلا، خودروهای لوکس و ... دارند، ملزم به پرداخت درصدی از ارزش این کالاها به دولت

هستند. / دولت تصمیم می گیرد که فقط کالاهای خاصی در مقادیر مشخصی پس از خرید، مالیات بپردازند. / کارکنان باید بخشی از درآمد خود را

به عنوان مالیات به دولت پرداخت کنند.» تعیین کنید.

۱) الف) دلسرد - دلسرد (تشویق، ب) مالیات بر دارایی - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد

۲) الف) تشویق - تشویق (دلسرد، ب) مالیات بر درآمد - مالیات بر دارایی - مالیات بر مصرف

۳) الف) دلسرد - دلسرد (تشویق، ب) مالیات بر درآمد - مالیات بر دارایی - مالیات بر مصرف

۴) الف) تشویق - تشویق (دلسرد، ب) مالیات بر دارایی - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد

محل انجام محاسبات

۲۹- عبارات کدام گزینه متضمن پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) صادرات کالا چه منفی برای تولیدکنندگان دارد؟

(ب) عواقب رعایت نشدن مزیت‌های مطلق و نسبی چیست؟

(ج) چرا اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در برخی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آن‌ها از خارج، تأکید می‌کنند؟

(۱) (الف) امکان فروش در بازارهای بزرگ‌تر - استفاده از منابع کمیاب، (ب) هدر رفتن منابع و سرمایه‌ها - افزایش تولید و کیفیت کالاها، (ج) وابستگی در تأمین

کالاهای راهبردی و ضروری مثل دارو

(۲) (الف) بالا رفتن رفاه جامعه - استفاده از منابع کمیاب، (ب) گسترده‌تر شدن بازارهای فروش - کاهش رفاه جامعه، (ج) امکان تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری در مقابل

مشکلات و تکان‌ها

(۳) (الف) افزایش هزینه فرصت - تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر، (ب) گسترده‌تر شدن بازارهای فروش - افزایش تولید و کیفیت کالاها، (ج) جنگ‌های

نظامی و فروش تسلیحات

(۴) (الف) امکان فروش در بازارهای بزرگ‌تر - تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر، (ب) هدر رفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه، (ج) جنگ‌ها و

تحریم‌های اقتصادی و رفتار خودخواهانه برخی کشورها

۳۰- پاسخ صحیح سؤالات زیر، به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) پیامد تعریف و اجرای حقوق مالکیت توسط دولت کدام است؟

(ب) کدام گزینه در خصوص درآمدزایی دولت از طریق فروش دارایی‌هایی مانند نفت، صحیح نیست؟

(۱) (الف) تضمین وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم برای مبادله، (ب) این نوع درآمدزایی با قیمت محصولات نوسان می‌کند و قابل تحریم است.

(۲) (الف) تضمین وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم برای مبادله، (ب) فروش دارایی‌هایی است که به نسل بعد نیز تعلق دارد.

(۳) (الف) بهبود امنیت خرید و فروش و مبادلات، (ب) اگر درآمد حاصل از فروش این منابع، صرف هزینه‌های جاری کشور شود، در این صورت نسل بعد

نیز منتفع خواهد شد.

(۴) (الف) بهبود امنیت خرید و فروش و مبادلات، (ب) این نوع درآمدزایی پایدار نیست.

محل انجام محاسبات

احساس، توجه، ادراک

صفحه‌های ۶۶ تا ۸۷

در این بخش، از میان سؤالات روان‌شناسی و اقتصاد تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۳۱ تا ۴۰ «یا» به سؤالات ۴۱ تا ۵۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۳۱- عمده‌ترین دلیلی که اغلب افراد قادر به تفکیک دو مفهوم توجه و تمرکز نیستند، در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

(۱) امکان مواجهه با مشکل در هر دو مفهوم

(۲) نادیده گرفتن تفاوت‌های موجود در این مفاهیم

(۳) ارتباط نزدیک میان این دو مفهوم

(۴) نبود فاصله زمانی بین این مفاهیم

۳۲- در یک آزمایش، از آزمودنی می‌خواهیم که تعداد دفعاتی که یک کشتی‌گیر در طول یک دوره مسابقات فن بارانداز را می‌زند، بشمارد. این آزمایش بر

کدام یک از مفاهیم مربوط به توجه تکیه دارد؟

(۱) جست‌وجو

(۲) گوش به‌زنگی

(۳) ردّ درست

(۴) آماده‌سازی

۳۳- انجام هم‌زمان کدام دو فعالیت، ساده‌تر است؟

(۱) نخ کردن سوزن خیاطی و گوش کردن به رادیو

(۲) صحبت با خانواده و شنیدن پادکست

(۳) پاسخ پیامک دادن و رانندگی کردن

(۴) حل تکلیف اقتصاد و گوش دادن به تدریس ریاضی

۳۴- میثم و آرمان مشغول به خاطر سپردن یک شماره تلفن هستند. میثم در این فرایند تمرکز ندارد و آرمان به شماره تلفن بی‌توجه است. با توجه به این

مثال، کدام مورد درست است؟

(۱) شدت توجه میثم به شماره تلفن در حدی نیست که حواس او را تحریک کند.

(۲) آرمان علاوه بر شماره تلفن، محرک‌های محیطی دیگری را نیز انتخاب کرده است.

(۳) میثم از بین محرک‌های محیطی مختلف، شماره تلفن را به صورت بی‌ثبات و گذرا انتخاب کرده است.

(۴) آرمان با وجود تمرکز مداوم و پایدار بر شماره تلفن، نسبت به سایر محرک‌ها نیز توجه و آگاهی کامل دارد.

۳۵- در جاده‌های بین شهری، گاهی چراغ‌هایی مشابه چراغ چشمک‌زن ماشین پلیس راهنمایی تعبیه می‌شود تا رانندگان سرعت خودروی خود را کاهش

دهند. راننده‌ای که با دیدن یکی از این چراغ‌ها و با گمان حضور پلیس راهنمایی- رانندگی سرعت خود را کاهش می‌دهد، کدام یک از حالات «ردیابی

علامت» را تجربه می‌کند؟

(۱) اصابت یا تصمیم درست

(۲) از دست دادن محرک

(۳) هشدار کاذب

(۴) ردّ درست

۳۶- هر گزاره به ترتیب به کدام یک از عوامل مانع یا تقویت کننده تمرکز اشاره دارد؟

- ترشح دوپامین و سروتونین، میزان شادی فرد را از مطالعه دوچندان می کند.
- نوشته های به طور کامل ریز و بدون عکس و مثال، حوصله دانش آموز را سر می برد.
- این دانش آموز همیشه از زوایای متنوع به یک درس می نگرد.

- (۱) عوامل فیزیولوژیکی - ثبات نسبی محرک - جلوگیری از بروز آشنایی نسبی
- (۲) برانگیختگی روان شناختی - آشنایی نسبی با محرک - جلوگیری از بروز ثبات محرک
- (۳) عوامل جسمانی - عدم تنوع - داشتن شناخت قبلی
- (۴) انگیزتگی ذهنی - یکنواختی و ثبات نسبی - عدم آشنایی با درس

۳۷- کدام گزاره درباره پدیده های مورد نظر نادرست است؟

- (۱) معنادهی و انتخاب محرک هایی که وارد مجاری حسی می شوند، به ترتیب در حیطه ادراک و توجه بررسی می شود.
- (۲) هم چنان که محرومیت حسی آزارنده است و شخص طاقت آن را ندارد، درگیری حواس با محرک های بسیار متنوع نیز می تواند زیان بخش باشد.
- (۳) دریافت چندحسی در مقایسه با دریافت محرک از رهگذر یک حس، می تواند درک قوی تری از پدیده مورد نظر ایجاد کند.
- (۴) اگر میزان محرک حسی به شدت مشخصی نرسد، ممکن است عضو گیرنده حسی اصلاً تحریک نشود و در نتیجه، احساس صورت نگیرد.

۳۸- در کدام مثال در فرد «ادراک» شکل گرفته است؟

- (۱) فرد به موسیقی گوش می دهد.
- (۲) فرد به سخن شخصی که کنارش نشسته، گوش می دهد.
- (۳) فرد با مادرش درباره مسائل صحبت می کند.
- (۴) فرد دارد به تلویزیون نگاه می کند.

۳۹- در موارد زیر، به ترتیب کدام عامل یا مانع تمرکز مدنظر است؟

- (الف) دانش آموزی با توجه به عملکرد ضعیف در آزمون های قبل، اصلاً روی پاسخ دادن به سؤالات روان شناسی این آزمون حساب نکرده است.
- (ب) برخی کلمات کتاب درسی برای نشان دادن اهمیت آن ها، با رنگ های متمایز نوشته می شوند.

- (۱) عدم انگیزتگی ذهنی و فیزیولوژیکی - تغییرات درونی محرک
- (۲) عدم انگیزتگی روان شناختی - جلوگیری از ثبات نسبی محرک
- (۳) عدم انگیزتگی ذهنی - آشنایی زدایی از موضوع و محرک
- (۴) عدم انگیزتگی فیزیولوژیکی - تغییرات درونی محرک

۴۰- در آزمایشی مربوط به ردیابی علامت، از آزمودنی می خواهیم که فقط وجود محرک را در صورت ادراک، گزارش دهد. در مدت زمان معینی، ۳۰ بار او را با یک نقطه نورانی مواجه می کنیم. تعداد دفعاتی که او دیدن نقطه نورانی را اعلام می کند، ۳۴ بار است؛ آزمونگر می داند که آزمودنی در ۸ مورد هشدار کاذب داده است؛ در این صورت:

- (۱) تصمیم درست = ۲۲ / از دست دادن محرک هدف = ۸
- (۲) تصمیم درست = ۲۶ / از دست دادن محرک هدف = ۸
- (۳) تصمیم درست = ۲۲ / از دست دادن محرک هدف = ۴
- (۴) تصمیم درست = ۲۶ / از دست دادن محرک هدف = ۴

اقتصاد

اگر به سؤال‌های ۳۱ تا ۴۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۴۱ تا ۵۰ پاسخ دهید.

نقش دولت در اقتصاد چیست؟
تجارت بین‌الملل
صفحه‌های ۵۶ تا ۷۹

۴۱- با توجه به اطلاعات داده شده در جدول زیر که هزینه تولید دو کالای گندم و برنج را در سه کشور «A»، «B» و «C» نشان می‌دهد: (با فرض این‌که هر سه کشور به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردارند).

کشورها	کالاها	گندم	برنج
A		۷۱۰ تومان	۱۱۵۰ تومان
B		۵۰۰ تومان	۱۳۰۰ تومان
C		۴۵۰ تومان	۱۲۵۰ تومان

الف) کدام کشور در تولید گندم مزیت مطلق دارد؟

ب) بدون در نظر گرفتن هزینه‌های حمل‌ونقل و با توجه به وضعیت کشور A کدام رابطه توجیه اقتصادی دارد؟

ج) کشور B در تولید کدام کالا باید متمرکز شود؟

(۱) الف) کشور A، ب) کشور A، گندم را در داخل تولید کند و برنج مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند. ج) گندم

(۲) الف) کشور A، ب) کشور A، برنج را در داخل تولید کند و گندم مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند. ج) برنج

(۳) الف) کشور C، ب) کشور A، برنج را در داخل تولید کند و گندم مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند. ج) گندم

(۴) الف) کشور C، ب) کشور A، هر دو کالای برنج و گندم مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند. ج) برنج

۴۲- تولید یک خودروی سواری در سه مرحله انجام می‌شود. در مرحله اول کارخانه ذوب آهن، آهن قراضه و سنگ آهن را به صورت شمش آهن درآورده و به قیمت ۱۰۰ میلیون تومان به کارخانه فولادسازی می‌فروشد و این کارخانه آن را به ورق آهن تبدیل کرده و رول‌های ورق را به قیمت ۱۸۰ میلیون تومان به خودروسازی تحویل می‌دهد و در نهایت خودرو به قیمت ۳۰۰ میلیون تومان به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با توجه به اینکه نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد تعیین شده است:

الف) مجموع مالیات بر ارزش‌افزوده جمع‌آوری شده، چند میلیون تومان است؟

ب) قیمت فروش خودرو به مصرف‌کنندگان با در نظر گرفتن میزان مالیات بر ارزش‌افزوده، چند میلیون تومان است؟

پ) مالیات بر ارزش‌افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم، چند میلیون تومان است؟

(۱) الف) ۳۰، ب) ۳۳۰، پ) ۸ (۲) الف) ۱۲، ب) ۳۱۲، پ) ۸

(۳) الف) ۱۲، ب) ۳۱۲، پ) ۱۸ (۴) الف) ۳۰، ب) ۳۳۰، پ) ۱۸

۴۳- هر یک از موارد زیر به کدام‌یک از علل تجارت میان کشورها اشاره دارد؟

الف) مونتاژ کالای کره‌ای در کشور اندونزی

ب) واردات انبه از کشور پاکستان به ایران

ج) صادرات واکسن کرونا از آمریکا به مکزیک

(۱) الف) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید، ب) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید، ج) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری

(۲) الف) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری، ب) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید، ج) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید

(۳) الف) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید، ب) تفاوت‌های اقلیمی، ج) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری

(۴) الف) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری، ب) تفاوت‌های اقلیمی، ج) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید

محل انجام محاسبات

۴۴- به ترتیب صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

(الف) مالیات بر درآمد از هر کدام از انواع درآمدها جداگانه دریافت می‌شود.

(ب) تعرفه‌های گمرکی صرفاً جهت درآمدزایی و تأمین کسری بودجه دولت اخذ می‌شوند.

(ج) عوارض خودرو نوعی مالیات مستقیم است.

(د) مالیات بر مصرف براساس قیمت، ارزش و ویژگی‌های کالا تعیین و دریافت می‌شود.

(۱) ص - غ - ص - ص (۲) ص - غ - غ - غ (۳) غ - ص - ص - ص (۴) ص - غ - غ - ص

۴۵- پاسخ صحیح سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) در نتیجه کنفرانس برتن وودز، کدام دو سازمان بین‌المللی تشکیل شد؟

(ب) هدف از امضای قرارداد گات کدام بود؟

(ج) کدام کشورها در سال ۱۹۹۲، اقدام به امضای پیمان نفتا کردند؟

(۱) (الف) سازمان تجارت جهانی و سازمان ملل متحد، (ب) جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، (ج) آمریکا، انگلستان و کانادا

(۲) (الف) سازمان تجارت جهانی و سازمان ملل متحد، (ب) رفع مشکلات سیاست‌های حمایت‌گرایانه ایالات متحده و برخی کشورهای اروپایی، (ج) آلمان، ایتالیا و مکزیک

(۳) (الف) بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول، (ب) جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، (ج) آمریکا، کانادا و مکزیک

(۴) (الف) بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول، (ب) رفع مشکلات سیاست‌های حمایت‌گرایانه ایالات متحده و برخی کشورهای اروپایی، (ج) آلمان، ایتالیا و روسیه

۴۶- به ترتیب صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

(الف) جنگ‌ها و تحریم‌های اقتصادی قرن‌های اخیر از عوامل تأکید اقتصاددانان بر اهمیت خودکفایی در برخی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آن‌ها از خارج می‌باشد.

(ب) وابستگی در تأمین کالاهای مصرفی مثل پوشاک، فرش و رایانه، حوزه صنعت، صنایع کشاورزی و خودروسازی می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطه دشمن یا رقیب و ضعف و وابستگی کشور شود.

(ج) زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری به خاطر تخصص‌گرایی و تولید براساس مزیت، اقتصادی چند محصولی است.

(د) اقتصاد تک‌محصولی در مواقع بحرانی، امکان تاب‌آوری در برابر تحریم‌ها را ندارد.

(ه) برای تعامل قدرتمند با دیگران، کشورها ناگزیرند میان بهره‌برداری از مزیت‌های موجود از سویی و خلق مزیت‌های جدید، در جهت افزایش استقلال و اقتدار اقتصادی دست به انتخاب بهینه بزنند.

(۱) غ - غ - ص - ص (۲) ص - غ - غ - ص (۳) ص - ص - غ - ص (۴) غ - ص - غ - ص

محل انجام محاسبات

۴۷- با توجه به اطلاعات زیر که مربوط به یک بنگاه تولیدی است:

خرید مواد اولیه برای تولید ماهیانه: ۲۵ میلیون تومان

پول آب، برق و گاز و عوارض شهرداری و مالیات سالانه: ۴۰۰ میلیون تومان

دستمزد ماهیانه هر کارگر: ۲ میلیون تومان (مجموعاً ۷ کارگر)

درآمد سالانه: ۹۵۰ میلیون تومان

الف) کارگاه تولیدی در طول یک سال سودده است یا زیان ده؟

ب) حال فرض کنید اگر دولت، مالیاتی معادل ۱۰ درصد به طور سالانه، بر درآمدهای شرکت وضع کند، چه تغییری در عملکرد سالانه شرکت حاصل می شود؟

۱) الف) ۸۲ میلیون تومان سود، ب) ۱۳ میلیون تومان ضرر

۲) الف) ۱۳ میلیون تومان سود، ب) ۸۲ میلیون تومان ضرر

۳) الف) ۱۳ میلیون تومان ضرر، ب) ۸۲ میلیون تومان سود

۴) الف) ۸۲ میلیون تومان سود، ب) ۱۶ میلیون تومان ضرر

۴۸- به ترتیب، هر کدام از عبارات زیر به کدام یک از وظایف دولت در اقتصاد اشاره دارد؟

الف) دولت اجازه نمی دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد.

ب) کالا و خدماتی که توسط افراد زیادی می تواند هم زمان استفاده شود.

ج) سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.

د) حمایت از حقوق مالکیت و اجرای قراردادهای

۱) الف) بهبود عملکرد بازار، ب) ارائه کالای عمومی، ج) بهبود عملکرد بازار، د) بهبود عملکرد بازار

۲) الف) ارائه کالای عمومی، ب) بهبود عملکرد بازار، ج) ارائه کالای عمومی، د) ارائه کالای عمومی

۳) الف) بهبود عملکرد بازار، ب) ارائه کالای عمومی، ج) بهبود عملکرد بازار، د) ارائه کالای عمومی

۴) الف) ارائه کالای عمومی، ب) بهبود عملکرد بازار، ج) ارائه کالای عمومی، د) بهبود عملکرد بازار

۴۹- موارد کدام گزینه پاسخ صحیح عبارات زیر است؟

الف) اساس و مبنای مالیات بر دارایی ... است و در مالیات بر درآمد، ... مبنای مالیات است.

ب) همه موارد کدام گزینه در دسته مالیات های غیرمستقیم قرار می گیرد؟

ج) کدام یک از عبارات های بیان شده در گزینه ها در مورد مالیات بر ارزش افزوده، نادرست است؟

۱) الف) ارزش دارایی و میزان درآمد افراد - ثروت افراد، ب) مالیات بر درآمد املک - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی و خدماتی، ج) کالاها و خدمات واسطه ای نیز شامل پرداخت مالیات می شوند.

۲) الف) ارزش دارایی و میزان درآمد افراد - ثروت افراد، ب) عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده، ج) چند مرحله ای است.

۳) الف) ثروت مؤدی - درآمد افراد و شرکت ها، ب) عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده، ج) کالاها و خدمات واسطه ای نیز شامل پرداخت مالیات می شوند.

۴) الف) ثروت مؤدی - درآمد افراد و شرکت ها، ب) مالیات بر دارایی - مالیات بر درآمد - مالیات بر ارزش، ج) با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می دهد.

۵۰- اگر قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده یک محصول در مرحله اول، ۲۵,۲۰۰ تومان و نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۲۰ درصد باشد، در این صورت

مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در این مرحله چند تومان است؟

۳,۵۲۰ (۴)

۲,۴۰۰ (۳)

۲,۱۰۰ (۲)

۴,۲۰۰ (۱)

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

پایه‌های آوایی ناهمسان
مراعات‌نظیر، تلمیح و تضمین

و کارگاه تحلیل فصل اول

صفحه‌های ۲۲ تا ۴۰

علوم و فنون ادبی (۱):

فصل سوم

(درس‌های ۷ تا ۹)

صفحه‌های ۵۹ تا ۷۶

۵۱- با توجه به ویژگی‌های شعر سبک خراسانی، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است و در توصیف پدیده‌ها، بیشتر از تشبیه حسی بهره گرفته می‌شود.

(۲) شعر این دوره واقع‌گراست و پیچیدگی فلسفی ندارد و اشعار پندآموز و اندرزگونه این دوره جنبه عملی و دستوری دارند.

(۳) قالب‌های مسمط، ترجیع‌بند و مثنوی به تدریج در این دوره شکل گرفتند و قالب غزل در اوایل این دوره رشد یافت.

(۴) زبان شعر و فکر و کلام این دوره ساده، استفاده از آرایه‌های ادبی طبیعی و در حد اعتدال، و همچنین مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه، مدح و اندرز است.

۵۲- کدام ویژگی سبکی در متن زیر دیده نمی‌شود؟

«و چون عمر بن الخطاب عبدالله عامر را بفرستاد تا مردم را بدین محمد خواند، صلی الله علیه و سلم، کنارنگ پسر را پذیرد او فرستاد به نشابور و مردم در کهن دز بودند، فرمان نبردند. از وی یاری خواست. یاری کرد تا کار نیکو شد. بعد از آن هزار درم وام خواست، گروگان طلبید، گفت گروگان ندارم. گفت نشابور مرا ده. نشابور بدو داد.»

(۱) لغات کم‌کاربرد فارسی

(۲) کوتاهی جملات

(۳) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا

(۴) افزایش کاربرد لغات عربی

۵۳- در همه گزینه‌ها به جز بیت گزینه ... یکی از خصوصیات سبک خراسانی یافت می‌شود.

(۱) با عشق بُتان چو اوفتادت سروکار

خورشید شود همان به شادی بیدار

(۲) پیش تیغ تو روز صف دشمن

هست چون پیش داس نوکر، پا

(۳) اگر بر سنگ خارا برزند تیر

به سنگ اندر نشاند تا به سوفار

(۴) کوی عشق آمدش ما برنتابد بیش از این

دامن تر بردن آنجا برنتابد بیش از این

۵۴- کدام بیت دارای ترصیع است؟

(۱) به دیدار ماهی به کردار شیری

به فرهنگ پیری به دولت جوانی

(۲) ای اژدهای دهر دلم بیشتر بخور

وی آسیای چرخ تنم تنگ‌تر بسای

(۳) ستاننده شهر مازندران

گشاینده بنمدهام‌اوران

(۴) هم حرکاتش متناسب به هم

هم خطواتش متقارب به هم

۵۵- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«تو شکر ایزد گفتی و خلق شکر تو گفت»

تو داد گیتی دادی ز چرخ داد تو داد»

(۱) ترصیع، نغمه حروف، کنایه، جناس ناهمسان، ایهام

(۲) موازنه، جناس، استعاره، مجاز، واژه‌آرایی

(۳) ایهام تناسب، مجاز، کنایه، واج‌آرایی، جناس

(۴) موازنه، کنایه، تکرار، مجاز، تشبیه

۵۶- در کدام گزینه آرایه‌های استعاره و موازنه یافت می‌شود؟

(۱) ای لب و گفتار تو کام دل و قوت جان	لعل زمرّدنقاب گوهر یاقوت‌کان
(۲) هندوی زلف تو را بر شه خاور کمین	زنگی خال تو را بر طرف چین مکان
(۳) کاکل مشکین تو غالیه بر نسترن	سنبل پرچین تو سلسله بر ارغوان
(۴) زلف تو هندو نژاد لعل تو کوثر نهاد	هندوی آتش‌نشین کوثر آتش‌نشان

۵۷- کدام بیت فاقد تلمیح است؟

(۱) به خسرو گفت شیرین کای خداوند	نه من چون من هزارت بنده در بند
(۲) رسید باد مسیحا دم ای دل بیم‌پر	بر آر سر که طبیب آمد و دوا آورد
(۳) با تو یک ساعت اگر رای زدی اسکندر	از پی چشمه حیوان نشدی در ظلمات
(۴) شدیم از گریه نابینا چو یعقوب از غم یوسف	زلیخوار گشته پیر و این خود بود حق ما

۵۸- در کدام بیت دو آرایه «مراعات نظیر» و «استعاره» به کار رفته است؟

(۱) مه‌روی سرو قامت گل‌بوی لاله‌رخ	با قد خوش خرام چو شمشاد می‌رود
(۲) با عقیق لب او لعل بدخشان کم گیر	با گل عارض او لاله نعمان کم گیر
(۳) در این رباط دو در نه مسافرم نه مقیم	که خانه بر خطر افتاده است و ره بر بیم
(۴) ای که از سودای گنج سیم و زر دیوانه‌ای	هست گنج عبرتی در کنج هر ویرانه‌ای

۵۹- کدام بیت دارای تشبیه و فاقد تضمین است؟

(۱) بی‌حضورش چند روزی دور گردون گر گذشت	دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور
(۲) صدآفرین به «بیدل» کش گفته است «طغرل»	یا رب مباد تیغش چون جوهر تبسم
(۳) از خون دل نوشتم نزدیک دوست نامه	اتنی رأیت دهرأ من هجرک القیامه
(۴) تا جز خدا کسی ننشیند به جای حق	مرگا پناه بر خودت از شرّ ما خلق

۶۰- خطّ عروضی مصراع کدام گزینه در برابر آن درست است؟

(۱) چون سرآمد دولت شب‌های وصل: (چُن سَ را مَد لَ تِ شَب هَا یِ وَصَل)
(۲) یک دو نفس ناله شو و از دل دیوانه برآ: (یَک دُو نَفَس نَالِه شَو وَ از دِل دِیَوانِه بَرآ)
(۳) تو با این حسن نتوانی که روی از خلق در پوشی: (تُ با اَین حُسَن تَ وَا نی کَ رو یَز خَلَق دَر پو شِی)
(۴) شهنشه چون شنید این سخت‌پاسخ: (شَ هَن شَه چُون شَید اَین سَخَت پَا سَخ)

۶۱- خط عروضی بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«گفتی امروز بلای دگران خواهم شد / روزی من شود ای کاش بلای دگران»

(۱) گُف تی اِم روز بَ لای دِ گِ ران خوا هم شد / رو زی یِ مَن شَ وَ دِی کاش بَ لای دِ گِ ران

(۲) گُف تی یِم روز بَ لای دِ گِ ران خا هم شد / رو زی یِ مَن شَ وَ دِی کاش بَ لای دِ گِ ران

(۳) گُف تی اِم روز بَ لای دِ گِ ران خا هم شد / رو زی یِ مَن شَ وَ دِی کاش بَ لای دِ گِ ران

(۴) گُف تی یِم روز بَ لای دِ گِ ران خا هم شد / رو زی یِ مَن شَ وَ دِی کاش بَ لای دِ گِ ران

۶۲- کدام گزاره دربارهٔ بیت زیر نادرست است؟

«قامتش را سرو گفتم سرکشید از من به خشم / دوستان از راست می رنجند نگارم چون کنم؟»

(۱) هجای کشیده در هر مصراع مشهود است.

(۲) در دو مورد، نون ساکن پس از مصوت بلند حذف می شود.

(۳) هجای پایانی مصراع اول باید بلند تلقی شود.

(۴) در هنگام تلفظ هر دو مصراع، همزه آغازین در کلمهٔ «از» حذف می شود.

۶۳- وزن کدام مصراع نادرست است؟

(۱) به غمزه مسئله آموز صد مدرس شد: مفاعِلن فعلاَتِن مفاعِلن فعِلن

(۲) دیو چو بیرون رود فرشته درآید: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

(۳) درد عشقی کشیده ام که می پرس: فاعلاتن مفاعِلن مفعولن

(۴) دوست دارم که بپوشی رخ هم چون قمر: فاعلاتن فعلاَتِن مفاعِلن فعِلن

۶۴- وزن کدام بیت ناهمسان است؟

(۱) گرت چو نوح نبی صبر هست در غم طوفان / بلا بگردد و کام هزارساله برآید

(۲) چو روزگار جز این یک عزیز بیش نداشت / به عمر مهلتی از روزگار بایستی

(۳) ز غمزه بر دل ریشم چه تیرها که گشادی / ز غصه بر سر کویت چه بارها که کشیدم

(۴) خیال تیغ تو با ما حدیث تشنه و آب است / اسیر خویش گرفتی بکش چنان که تو دانی

۶۵- وزن بیت زیر چیست؟

«شه ممالک گردون که از سیاست او / گهی که خنجر زرّین برون کشد ز نیام»

(۱) فعلاَتِن فعلاَتِن فعلاَتِن فعِلن / مفاعِلن فعلاَتِن مفاعِلن فعِلن

(۳) مفاعِلن فعلاَتِن مفاعِلن فعِلن / مفتعلن فاعلات مفاعِلن فع

۶۶- کدام بیت قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه دارد؟

- (۱) ای همه خوبی تو را پس تو که رایی که را
- (۲) گر بگذری سوی چمن سرو سهی از جا رود
- (۳) مخمور جام عشقم ساقی بده شرابی
- (۴) خفتن عاشق یکی است بر سر دیبا و خار

۶۷- مفهوم همه ابیات با بیت زیر تناسب دارد؛ به جز:

«دانست کسه دل اسیر دارد»

- (۱) نتوان علاج درد تو گر خود طبیب را
- (۲) درد دل عاشق را عیسی نکند چاره
- (۳) دردی است درد عشق ز جان خوش‌گوارتر
- (۴) درد غم عشق او می‌نپذیرد دوا

۶۸- مفهوم بیت گزینه ... با بیت زیر یکسان است.

«گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند»

- (۱) از سر دار میندیش که در لشکر عشق
- (۲) حلاج‌وار مست کند کاینات را
- (۳) منصور سر به باد ز افشای راز داد
- (۴) در پرده اسرار کسی را ره نیست

۶۹- در کدام بیت «غلبه روح شادی و نشاط» که از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است، دیده می‌شود؟

- (۱) گل همی گل گردد و سنگ سیه یاقوت سرخ
- (۲) من که جز آب فراتم نشود دامن‌گیر
- (۳) می لعل پیش آر و پیش من آی
- (۴) چنین گفت موبد که مردن به نام

۷۰- مفهوم دو بیت کدام گزینه با هم قرابت معنایی دارد؟

- (۱) راه وصل تو راه پرآسب
- (۲) ما ز بالاایم و بالا می‌رویم
- (۳) ای عاشقان ای عاشقان هنگام کوچ است از جهان
- (۴) عالم همه عابدند و معبود یکی است

ای گل در باغ ما پس تو کجایی کجا
ور زان که برقع افکنی صبر از دل شیدا رود
پر کن قدح که بی می مجلس ندارد آبی
چون نتواند کشید دست در آغوش یار

دردی نـــــــه دواپـــــــذیر دارد»

صد بار خُقه‌های مداوا تهی شود
درمان ندهد سودی سودای محبت را
این درد را برای چه درمان کند، کسی؟
رنج مبر ای صبا کار از آن درگذشت

جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد»

عَلَم نصرت منصور به جز دار نبود
یک جرعه ز آن شراب که ایشان چشیده‌اند
از باطلان نهفته کن اسرار خویش را
زین تعبیه جان هیچ کس آگه نیست

زین بهار سبزپوش تازه‌روی آبدار
پیش جیحون سرشکم برود آب فرات
به یک دست جام و به یک دست چنگ
به از زنده دشمن بدو شادکام

درد عشق تو درد بی‌درمان
با عشق یقین است که جانانی هست
ما ز دریاییم و دریا می‌رویم
در گوش جانم می‌رسد طبل رحیل از آسمان
بیشتر آید سخنش ناصواب
چون بدادی تو جواب ناصواب
دنیا همه ساجدند و مسجود یکی است
نتوان ز هم بریدن با تیغ دوستان را

فصل دوم
(درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۵ تا ۵۶

در این بخش، از میان سؤالات علوم و فنون ادبی (۲) و علوم و فنون ادبی (۱) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۷۱ تا ۸۰ «یا» به سؤال‌های ۸۱ تا ۹۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۷۱- در مقایسه سبک خراسانی و عراقی، کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) خراسانی: ستایش خرد و شادی‌گرایی / عراقی: ستایش عشق و کاربرد بیشتر غزل
- (۲) خراسانی: باور به اختیار و اراده / عراقی: باور به قضا و قدر و بی‌اعتباری دنیا
- (۳) خراسانی: بازتاب بیشتر علوم در شعر / عراقی: بازتاب اندک علوم در شعر
- (۴) خراسانی: واقع‌گرایی و توجه به دنیای بیرون / عراقی: ذهن‌گرایی و رواج روحیه اخلاقی

۷۲- کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) در دوره عراقی، ضعف و سستی در ساخت‌های دستوری و جملات نثر وجود دارد.
- (۲) «ظفرنامه شامی» قدیمی‌ترین تاریخ نوشته‌شده درباره چنگیز است.
- (۳) ملاحسین واعظ کاشفی «کلیله و دمنه» را به انشای خود بازگرداند و «انوار سهیلی» نامید.
- (۴) «محاکمة اللغتين» و «بابرنامه»، هر دو به زبان ترکی نوشته شده‌اند.

۷۳- با توجه به ویژگی‌های زبانی، کدام بیت مربوط به سبک عراقی است؟

- (۱) مر او را خرد نی و تیمار نی / به شوخیش اندر جهان یار نی
- (۲) دل من همی‌داد گفتی گواهی / که باشد مرا روزی از تو جدایی
- (۳) به‌اندازه لشکر او نبود / گر از خاک و از گل زدندی شایانی
- (۴) نه کوتاه‌دستی و بیچارگی / نه زجر و تطاول به یکبارگی

۷۴- کدام بیت فاقد مجاز می‌باشد؟

- (۱) فلک جام مروت در گلوی خم نمی‌ریزد / شود گر سرنگون این بحر پر خون نم نمی‌ریزد
- (۲) شام نمی‌شود دگر صبح کسی که هر سحر / زان خم طره بنگرد صبح دمیده تو را
- (۳) ای غنچه خندان چرا خون در دل ما می‌کنی؟ / خاری به خود می‌بندی و ما را ز سر و می‌کنی
- (۴) یوسف ما در لباس گرگ می‌آید به چشم / صائب از اخوان چرا یاری طمع داریم ما؟

۷۵- در کدام بیت مجاز به علاقه شباهت مشهود است؟

- (۱) در باغ سحر نرگس تر دیده گشود / با چشم تواس بنای هم‌چشمی بود
- (۲) عالمی در رهگذارت دل به کف استاده‌اند / از تغافل عالمی دل را زیان خود مکن
- (۳) جایی که عروسان چمن جلوه نمایند / گل را چه محل چون که گلستان من آن جاست
- (۴) هر آن سری که ندارد سر وطن‌خواهی / الهی آن‌که شود سرنگون که سربار است

۷۶- در کدام ابیات آرایه مجاز به کار رفته است؟

(الف) نگین تویی و چو انگشتری است ملک جهان	بها و قیمت انگشتری بود ز نگین
(ب) نگار سبز سیه دل ز من گریزد از آنک	سرم سپید شد از گرد آسیای جهان
(ج) تا نشوی از مرده دلان این سخن سرد	کاندر همه عالم خبر از آب بقا نیست
(د) نمی‌ارزد بدان خونم که ساعد را بیازاری	تو بنشین و اشارت کن به چشمی یا به ابرویی
(ه) در این جهان نشود حال آن جهان معلوم	که مغز را نتوان کرد از استخوان معلوم
(و) خوابگاهش دهن شیر بود چون مجنون	هر که را عشق جوانمرد جگر می‌بخشد
- (۱) الف - ب - ج (۲) د - ج - ه (۳) الف - و - ه (۴) ب - د - و

۷۷- در کدام مصراع واژه «سر» در معنای مجازی به کار نرفته است؟

(۱) سفید شد چو درخت شکوفه دار سرم	(۲) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی
(۳) سر اگر در سر کار تو کنم دوری نیست	(۴) هر شبم با غم هجران تو سر بر بالین

۷۸- وزن کدام بیت متفاوت است؟

(۱) سنبل اندر جیب داری یاسمن در آستین	عود و صندل در میان یا مشک و عنبر در کنار
(۲) جان بده تا محرم خلوتگه جانان شوی	تا نمیرد کی به جنت ره دهند ادريس را
(۳) سود بازرگان دریا بی خطر ممکن نگیرد	هر که مقصودش تو باشی تا نفس دارد بکوشد
(۴) تا نپنداری که با دیگر کسم خاطر خوش است	ظاهرم با جمع و خاطر جای دیگر می‌شود

۷۹- وزن کدام مصراع با بقیه متفاوت است؟

(۱) کدامین چشمه سمی شد که آب از آب می‌ترسد	(۲) کوه اگر پا داشت تا حالا از این جا رفته بود
(۳) گهی افتان و خیزان چون غباری در بیابانی	(۴) تو اما در میان گویی دماوندی که تنهایی

۸۰- مفهوم کدام بیت با بیت «ما به غم خو کرده ایم ای دوست ما را غم فرست/ تحفه ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست» یکسان است؟

(۱) وحشی از من مطلب صبر بسی در غم دوست	اندکی گر بؤد صبر، ز من بسیار است
(۲) به دست غم مده خود را از این بیش	بس است این دشمنی تا چند با خویش
(۳) کس نیست که غم از دل ما داند برد	یا چاره کار عشق بتواند برد
(۴) وحشی از عشق خبر داشت که با صد غم یار	مُرد و حرفی گله آمیز از او نشنیدم

فصل سوم

(درس‌های ۷ تا ۹)

صفحه‌های ۵۹ تا ۷۶

اگر به سؤال‌های ۷۱ تا ۸۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۸۱ تا ۹۰ پاسخ دهید.

علوم و فنون ادبی (۱)

۸۱- به ترتیب چهارمین دوره شعر فارسی در تقسیم‌بندی بهار کدام است و نام‌گذاری «سبک حماسی» و «سبک خراسانی» طبق نظریه ارسطو، بر چه

اساسی صورت گرفته است؟

(۱) سبک هندی - موضوع - محیط جغرافیایی (۲) سبک هندی - هدف - مخاطب

(۳) دوره بازگشت - موضوع - محیط جغرافیایی (۴) دوره بازگشت - هدف - مخاطب

۸۲- معشوق شاعر در کدام بیت، مطابق با ویژگی‌های عمده سبک خراسانی نیست؟

(۱) گرفت خواهم زلفین عنبرین تو را به بوسه نقش کنم برگ یاسمین تو را

(۲) ای قوم به حج رفته کجایید کجایید؟ معشوق همین جاست بیایید بیایید

(۳) همیشه سرو و صنم خصم او شدند که او ز سرو قامت برده‌ست و نیکوئی ز صنم

(۴) شدم فتنه بر غم‌گانش بلی شود فتنه مردم چو بیند فتن

۸۳- با توجه به ویژگی‌های زبانی و ادبی شعر خراسانی، کدام بیت مربوط به این سبک نیست؟

(۱) قدرتش بر خشم سخت خویش می‌بینم روان مرد باید کو به خشم سخت بر قادر شود

(۲) با خار بودی همنشین چون عقل با جانی قرین بر آسمان رو از زمین منزل به منزل تا لقا

(۳) با فراخی است ولیکن به ستم تنگ زید آنچنان شد که چون او هیچ ختنبر نبود

(۴) فغان ازین غراب بین و وای او که در نوا فکندمان نواى او

۸۴- کدام بیت فاقد تشبیه و دارای موازنه و استعاره است؟

(۱) خلق را از لعل میگون تو مستی داده‌اند عقل را از چشم فتان تو مفتون کرده‌اند

(۲) عنبر زلف تو بر کافور می‌بندد نقاب سنبل خط تو بر یاقوت می‌آرد برات

(۳) ز گرز تو خورشید گریان شود ز تیغ تو بهرام بریان شود

(۴) این لطایف کز لب لعل تو من گفتم که گفت وین تطاول کز سر زلف تو من دیدم که دید

۸۵- کدام بیت مرتفع، دارای تشبیه است؟

(۱) تیر بلای او را جز دل هدف نباشد تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد

(۲) گردون چه خواهد از من بیچاره ضعیف گیتی چه خواهد از من درمانده گدای

(۳) نسخ کن این آیت ایام را مسخ کن این صورت اجرام را

(۴) ای زبان هم گنج بی‌پایان تویی ای زبان هم رنج بی‌درمان تویی

۸۶- با توجه به نظم هجایی مصراع زیر، کدام مصراع می‌تواند ادامه آن باشد؟

«خوش آن ساعت نشیند دوست با دوست»

(۱) که بپسندد از باغبانان گل

(۲) ز هر مویی هزاران دل فرو ریزد

(۳) به‌سان آه سرد من صباى او

(۴) ز اشکم سنگ می‌گردد ولیکن

۸۷- تقطیع بیت زیر در کدام گزینه به صورت صحیح آمده است؟

«دلَم جز مهر مهرویان طریقی برنمی‌گیرد ز هر در می‌دهم پندش ولیکن در نمی‌گیرد»

(۱) -- U - U -- U --- U / -- U - U -- U --- U

(۲) --- U --- U - U - U / --- U --- U - U - U

(۳) --- U --- U --- U --- U / --- U --- U --- U --- U

(۴) -U - U --- U - U - U --- U / -U - U --- U - U - U --- U

۸۸- تقطیع هجایی کدام مصراع در مقابل آن نادرست است؟

(۱) والِه و شیدا ست دایم همچو بلبل در قفس: -U --- U --- U -- UU -

(۲) تو پیک خلوت رازی و دیده بر سر راهت: -- U - U - U -- UU - U - U

(۳) جهان را بدیدم وفایی ندارد: -- U -- U -- U -- U

(۴) مطرب بگو که کار جهان شد به کام ما: -U - U -- UU - U - U --

۸۹- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) گر بپرانیم تیر، آن نه ز ماست

ما کمان و تیراندازش خداست

(۲) ما چو زنبوریم و قالب‌ها چو موم

خانه‌خانه کرده قالب را چو موم

(۳) ما چو ناییم و نوا در ما ز توست

ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست

(۴) ما چو شطرنجیم اندر بُرد و مات

بُرد و مات ما ز توست ای خوش‌صفت

۹۰- مفهوم بیت زیر با همه ابیات قرابت دارد؛ به‌جز:

«مروّت نباشد بر افتاده زور

برد مرغ دون دانه از پیش مور»

(۱) اگر زبردستی درآید ز پای

حذر کن ز نالیدنش بر خدای

(۲) نصیحت به جای است اگر بشنوی

ضعیفان می‌فکن به کتف قوی

(۳) اگر زبردستی بیفتد چه خاست؟

زبردست افتاده مرد خداست

(۴) به مردی که ملک سراسر زمین

نیزد که خونی چکد بر زمین

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم اجتماعی
(فواید علوم اجتماعی، شاخه‌های علوم اجتماعی)
نظم اجتماعی
صفحه‌های ۱۲ تا ۳۱

۹۱- کدام گزینه، به‌ترتیب پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

- رابطه میان علوم انسانی و علوم اجتماعی چگونه است؟

- موضوع مورد مطالعه علوم اجتماعی چیست؟

- وجه اشتراک دانش روان‌شناسی، سیاست، جامعه‌شناسی چیست؟

(۱) عموم و خصوص مطلق - پدیده‌های اجتماعی - در زمره علوم انسانی‌اند.

(۲) عموم و خصوص من‌وجه - کنش‌های انسانی و پیامدهای آن - از شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی‌اند.

(۳) عموم و خصوص مطلق - کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

(۴) عموم و خصوص من‌وجه - چگونگی تأثیر و تأثر اجتماعات بر انسان‌ها - در انتخاب رشته، جزء اولین انتخاب‌ها قرار نمی‌گیرند.

۹۲- هر یک از موارد زیر، به‌ترتیب پیامد کدام فایده علوم انسانی است؟

- پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی

- شرح تأثیر اجتماعات بر زندگی انسان

- نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری

(۱) آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - شناخت قواعد زندگی - شناخت طبیعت و قوانین آن

(۲) شناخت پدیده‌های اجتماعی - کشف قواعد جهان اجتماعی - داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن

(۳) داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها - موضع‌گیری اجتماعی مناسب - شناخت طبیعت و قوانین آن

(۴) انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها - داوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها - آگاهی از فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری

۹۳- کدام گزینه، به‌ترتیب در ارتباط با موارد زیر، صحیح است؟

- علم شناخت کنش اجتماعی

- موضوع متافیزیک

- شکل‌گیری شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوت

(۱) جامعه‌شناسی خرد - شناسایی قوانین کلی موجودات - ساختار اجتماعی

(۲) جامعه‌شناسی کلان - قانون علیت - ساختار اجتماعی

(۳) جامعه‌شناسی کلان - مطالعه قوانین کنش‌های آدمیان - نیازمندی جامعه‌شناسی خرد و کلان به یکدیگر

(۴) جامعه‌شناسی خرد - اصل وجود - ابعاد زندگی اجتماعی انسان

۹۴- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به‌ترتیب مشخص نمایید.

- کسانی که موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی را یکسان ولی روش آن دو را متفاوت می‌دانند، معتقدند روش علوم انسانی همان روش علوم طبیعی،

یعنی روش تجربی ولی روش علوم اجتماعی، روش‌های غیرتجربی است.

- علوم‌ی که به فعالیت‌های غیرارادی می‌پردازند، با آنکه درباره انسان بحث می‌کنند، جزو علوم انسانی نیستند.

- حتی اگر درباره علوم طبیعی اطلاعات چندانی نداشته باشیم، می‌پذیریم که این علوم خوب هستند و نتایج سودمندی دارند.

- دوری و نزدیکی به علوم انسانی، عامل شکل‌گیری سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی است.

(۱) ص - غ - غ - ص (۲) غ - ص - ص - غ (۳) ص - غ - ص - غ (۴) غ - ص - ص - غ

۹۵- «انتشار خبر دروغین فوت آلفرد نوبل، شیمی‌دان سوئدی، مخترع دینامیت و صاحب کارخانه اسلحه‌سازی بوفورس در یک روزنامه، او را به فکر انداخت که

تصویر بهتری از خود برای آیندگان به جا گذارد. در آن خبر آمده بود: «فرشته مرگ مرد. فردی که با یافتن راهی برای کشتن افراد بیشتر در زمانی کمتر،

ثروتمند شده بود، دیروز مرد». نوبل بیشتر دارایی خود را به جایزه‌ای به نام خود اختصاص داد تا همه ساله به افراد شایسته اهدا گردد.» عبارت بالا به کدام

ویژگی علوم اجتماعی، اشاره ندارد؟

(۱) ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن

(۲) فراهم شدن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر و کمک به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها

(۳) آگاهی‌بخشی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها

(۴) آموزش شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن

۹۶- موارد مرتبط با عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«علت بیشتر به چشم آمدن بی‌نظمی از نظم، نظم اجتماعی، آشنایی‌زدایی»

- (۱) آشنایی‌زدایی - عامل پیش‌بینی رفتار دیگران - کشف نظم‌های پنهان و منحصر به فرد
- (۲) عادت - نتیجه قواعد مورد پذیرش انسان‌ها - مشاهده نظم در کنار بی‌نظمی
- (۳) قواعد اجتماعی - آشنایی‌زدایی از امور آشنا و مأنوس - نزدیک شدن به عمق پدیده‌های اجتماعی
- (۴) عادت - نگرستن به موقعیت‌ها از چشم‌انداز فردی غریبه - تضمین پیش‌بینی رفتار دیگران

۹۷- مصادیق «الف، ب و ج» به ترتیب کدام است؟

پیامد تصور جامعه همچون طبیعت	منظور و معنای تبیین	ب
ج	الف	نتایج یکسان دانستن طبیعت و جامعه با انسان

- (۱) بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر است. - تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی - نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما خواهد بود و می‌توانیم تغییراتی بنیادین در جامعه به‌وجود آورده‌ایم.
- (۲) طرح روابط جدید میان پدیده‌هایی که پیش‌تر در ارتباط با هم دیده می‌شده‌اند. - انسان صرفاً موجود طبیعی پیچیده‌تر از موجودات طبیعی است و جامعه محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌ها است. - جامعه صرفاً پدیده‌ای طبیعی و پیچیده است و تفاوت میان جوامع مختلف، تنها تفاوتی کمی خواهد بود.

- (۳) بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن - تقلیل انسان به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی - دستاوردی انسانی نخواهد بود و واقعیتی بیرونی است که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.
- (۴) پدیده‌هایی که قبلاً مستقل از هم به‌نظر می‌رسیدند در ارتباط با یکدیگر قرار می‌گیرند. - تفاوت‌های بنیادین انسان‌ها با سایر موجودات - فقط می‌توان از دانش‌های ابزاری استفاده کرد و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را شناخت.

۹۸- کدام گزینه، به ترتیب در ارتباط با «پیامدهای یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه با انسان» و «نظام اجتماعی» درست و نادرست است؟

- (۱) انسان را بر جامعه مسلط ساخت، همان‌گونه که بر طبیعت تسلط یافته است. - منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن از یکدیگر مستقل‌اند و هر یک برای تأمین نیازهای خود دارای سازوکارهای خاصی هستند.
- (۲) انسان در این دیدگاه، صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می‌شود. - اگر ساختار اجتماعی را به خودرویی که روشن شده و در حال حرکت است تشبیه کنیم، نظام اجتماعی همان خودرو است که در یک جا پارک شده و پدیده‌ای ایستاست.
- (۳) انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد و او را مغلوب جامعه می‌سازد. - مفهوم دیگری است که با نظم در ارتباط است و برای حفظ بلندمدت خود همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند.
- (۴) انسان در این دیدگاه تفاوت‌های بنیادین با سایر موجودات طبیعی دارد. - به ترتیب برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر و رشد جمعیت از جمله تغییراتی هستند که نظام اجتماعی در خود و در محیط خود ایجاد می‌کند.

۹۹- هر عبارت، به ترتیب نشانگر کدام مفهوم است؟

- رویکردی که جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های تجربی و ابزاری قرار می‌دهد.
- چگونگی هماهنگ شدن قواعد اقتصادی با قواعد سیاسی و قواعد زندگی خانوادگی
- پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
- برخی از آن‌ها قابل مشاهده‌اند و می‌توان آن‌ها را با روش کمی و آماری مطالعه کرد.

- (۱) پوزیتیویستی - ساختار اجتماعی - موضوع جامعه‌شناسی تبیینی - پدیده‌های اجتماعی
- (۲) تبیینی - ساختار اجتماعی - هدف جامعه‌شناسی تبیینی - پدیده‌های اجتماعی
- (۳) تبیینی - ساختار اجتماعی - هدف جامعه‌شناسی تبیینی - پدیده‌های هم‌تغییر
- (۴) طبیعی - نظام اجتماعی - روش جامعه‌شناسی تبیینی - پدیده‌های هم‌تغییر

۱۰۰- هر عبارت، به ترتیب پیامد، علت و پیامد چیست؟

- برجسته کردن شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی همچون ماشین و بدن انسان
- محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی
- کشف نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیز

- (۱) موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی - معتبر دانستن تنها روابط علت و معلولی مشاهده‌پذیر - هنر عادت‌زدایی و عبور از دانش علمی
- (۲) نزدیک شدن جامعه‌شناسی به علوم ابزاری به ویژه علم فیزیک - به رسمیت شناختن صرفاً تبیین‌های تجربی - شناسایی بی‌نظمی در کنار نظم
- (۳) موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی - به رسمیت شناختن صرفاً تبیین‌های تجربی - هنر آشنایی‌زدایی از امر مأنوس
- (۴) یکسان دانستن روش مطالعه طبیعت و جامعه - نزدیک شدن جامعه‌شناسی به علوم طبیعی - هنر آشنایی‌زدایی از امر نامأنوس

پیامدهای جهان اجتماعی
ارزیابی جهانهای اجتماعی
صفحه‌های ۴۱ تا ۵۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۱۰۱- کدام گزینه، به‌ترتیب به فرهنگ سکولار، اساطیری و توحیدی اشاره دارد؟

- (۱) جهان دیگر در محدوده منافی که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می‌شود. - با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد. - تصرفات انسان در طبیعت مقید به اراده حکیمانه الهی است.
- (۲) محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است. - طبیعت موجودی زنده و آیت و نشانه خداوند حکیم و به خواست او مسخر انسان است. - زندگی این جهان را در سایه حیات برتر، مقدس و متعالی می‌گرداند.
- (۳) بهره‌وری‌های بی‌نظیر و بحران‌های زیست‌محیطی کنونی در دنیا، محصول همین دیدگاه است. - محصول انحراف بشر از فرهنگ دنیوی است. - انسان خلیفه الهی و مسئول عمران و آبادانی طبیعت است.
- (۴) همه ظرفیت‌ها و استعدادهای انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد. - منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات، نمونه‌ای از محدودیت‌های این فرهنگ است. - به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است.

۱۰۲- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به‌ترتیب مشخص نمایید.

- جهان اجتماعی پس از آن‌که تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به‌دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده افراد نیست.
- جهان اجتماعی موجود، ممکن است از بسط جهان اجتماعی جدید جلوگیری کند.
- ارزیابی جهان‌های اجتماعی مختلف براساس آرمان‌ها، ارزش‌ها و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به‌دنبال می‌آورند، صورت می‌گیرد.
- جهان متجدد، غرب قبل از قرون وسطی تاکنون یعنی جهان غرب چهارصد سال اخیر را در برمی‌گیرد.

(۱) ص - ص - غ - ص (۲) غ - ص - ص - غ (۳) ص - غ - ص - غ (۴) غ - غ - ص - ص

۱۰۳- هر یک از موارد زیر، به‌ترتیب پیامد چیست؟

- شکل‌گیری جهان اجتماعی
- ظهور حقوق و تکالیف افراد

- واگذاری داور آرم‌های بشری به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق

- (۱) آگاهی و اراده انسان‌ها - بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی - غلبه کنش‌های دنیوی که اهداف عقلانی را تعقیب می‌کنند.
- (۲) مشارکت اجتماعی - قرارداد و اراده افراد - گسترش عقلانیت ابزاری
- (۳) باورها و ارزش‌های افراد - پیامدهای کنش اجتماعی - تقدس‌زدایی
- (۴) آگاهی و اراده انسان‌ها - فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی - افول علوم فراتجربی

۱۰۴- کدام گزینه در رابطه با جهان اجتماعی دنیاگریز، نادرست و در رابطه با فرصت‌های جهان متجدد از دیدگاه «وبر» درست است؟

- (۱) فرصت شکوفایی فطرت آدمیان را فراهم نمی‌آورد. - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند.
- (۲) از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن دنیا استفاده نمی‌کند. - آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند.
- (۳) استعداد و سرمایه‌های معنوی انسان را نادیده می‌گیرد. - علوم تجربی با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری از حوادث و مسائل طبیعی و مسلط شدن بر آن‌ها را به انسان می‌دهد.
- (۴) نسبت به نیازهای مادی و معنوی انسان بی‌توجه‌اند. - عناصر معنوی طرد می‌شوند و جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده که همه در اختیار و کنترل بشرند.

۱۰۵- هریک از عبارات زیر، به‌ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

عدالت اجتماعی	الف	وابستگی به یکدیگر و عدم تحقق بدون دیگری	ب
ج	قفس آهنین	د	زوال معنا

- آرمان اصیل انسانی

- از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها

- پیامدهای جهان اجتماعی

- از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها

(۱) ج - ب - د - الف (۲) ج - د - ب - الف (۳) الف - ج - د - ب (۴) ج - الف - د - ب

- ۱۰۶- هر عبارت، به ترتیب کدام نوع عقاید و ارزش‌ها را نشان می‌دهد؟
 - درخواست جدایی نژادی در مدارس توسط طرفداران تبعیض نژادی
 - تقدیس حیوانات در معابد هندوستان
 - تحمل دیگران و مدارا با کسانی که از شناخت حقیقت محروم مانده‌اند
 (۱) آرمان باطل - آرمان نادرست - قلمرو واقعی حق
 (۲) آرمان باطل - قلمرو واقعی درست - آرمان حق
 (۳) عقاید و ارزش‌های باطل - آرمان باطل - عقاید و ارزش‌های حق
 (۴) ارزش‌ها و هنجارهای باطل - قلمرو واقعی درست - آرمان حق
- ۱۰۷- دیدگاه جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی معتبر نمی‌دانند، در ارتباط با عقاید و آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی چگونه است؟
 (۱) علوم تجربی نه تنها توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند، بلکه می‌توانند درست یا نادرست بودن عقاید و ارزش‌ها را بشناسند.
 (۲) حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نیز می‌توان شناخت و روش حسی و تجربی ابزار مهمی برای شناخت ماهیت عقاید و ارزش‌هاست.
 (۳) نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند و عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند.
 (۴) فقط می‌توانند بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسند و برای داوری درباره واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی سخن بگویند.
- ۱۰۸- هر عبارت، به ترتیب نشانگر کدام مفهوم یا موضوع است؟
 - تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد و خانواده است.
 - مرز آن‌ها براساس عمل مردم، تغییر می‌کند.
 - در سراسر تاریخ از آرمان‌های بشری بوده و اغلب جهان‌های اجتماعی، رعایت برخی از آن‌ها و مقابله با برخی دیگر را لازم دانسته‌اند.
 - حقانیت و درستی آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان، تغییر نمی‌یابد.
 (۱) قلمرو واقعی - قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی - عدالت و آزادی - ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی همه انسان‌ها
 (۲) آرمان اجتماعی - حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی - حق و باطل - آزادی انسان‌ها از همه بندها و موانع راه سعادت آن‌ها
 (۳) قلمرو آرمانی - حدود قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی - استقلال و برتری یک قوم و گروه خاص - عدالت و ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی همه انسان‌ها
 (۴) آرمان اجتماعی - قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی - حق و باطل - توحید و ربوبیت خداوند سبحان نسبت به همه مخلوقات
- ۱۰۹- هریک از عبارات زیر، به ترتیب پیامد، علت و پیامد کدام مورد است؟
 - عدم توان داوری علوم اجتماعی درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی
 - برخی جهان‌های اجتماعی حق و باطل بودن پدیده‌ها را به خواست و عمل افراد در موقعیت‌ها، زمان‌ها و مکان‌های متفاوت وابسته می‌دانند.
 - حق و باطل بر مدار بینش و گرایش جهان‌های اجتماعی، دچار تغییر نمی‌شود.
 (۱) علم را به معنای تجربی آن محدود کند. - هیچ حقیقتی را ورای خواسته و اراده افراد به رسمیت نمی‌شناسند. - حقایق ثابت‌اند.
 (۲) صرفاً از روش حسی و تجربی استفاده کند. - حق و باطل بودن پدیده‌ها به تمایلات افراد وابسته است. - حقایق از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرناپذیرند.
 (۳) علم را به معنای تجربی آن محدود کند. - درستی یا نادرستی عقاید و ارزش‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌یابد. - حقایق ثابت‌اند.
 (۴) صرفاً از روش حسی و تجربی استفاده کند. - حق یا باطل بودن عقاید و ارزش‌ها با نوع مواجهه جوامع مختلف با آن‌ها دگرگون می‌شود. - حقایق در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرناپذیرند.
- ۱۱۰- پاسخ سؤالات زیر، به ترتیب کدام است؟
 - چگونه جوامع مختلف، عقاید و ارزش‌های حقیقی را به قلمرو آرمانی، وارد می‌کنند؟
 - کدام بخش‌های جهان اجتماعی، حق است؟
 - چگونه فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی کاهش می‌یابد؟
 - اشتراک پدیده‌های تکاثر و قبیله‌گرایی چیست؟
 (۱) اعمال خود را براساس عقاید و ارزش‌های حقیقی سامان دهند. - از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد. - مردم مطابق آرمان‌های خود عمل کنند - آرمان‌های باطلی که درون قلمرو واقعی‌اند.
 (۲) به عقاید و ارزش‌های حقیقی، ایمان آورند. - توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را داشته باشد. - اعضای جهان اجتماعی مطابق ارزش‌ها عمل کنند. - آرمان‌هایی که بیرون قلمرو واقعی هستند.
 (۳) به عقاید و ارزش‌های حقیقی، ایمان آورند. - از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد. - مردم، مطابق آرمان‌های خود عمل کنند. - ارزش‌ها و هنجارهای باطل هستند.
 (۴) حقایق در قلمرو آرمانی آن‌ها قرار گیرد. - با روش‌های حسی و تجربی قابل دفاع باشد. - مردم، مطابق ارزش‌ها عمل کنند. - ارزش‌ها و هنجارهای باطل هستند.

جامعه‌شناسی (۲)

در این بخش، از میان سوالات جامعه‌شناسی (۲) و جامعه‌شناسی (۱) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوال‌های ۱۱۱ تا ۱۲۰ «یا» به سوال‌های ۱۲۱ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل دوم: فرهنگ معاصر غرب و

نظام نوین جهانی

(درس‌های ۷ و ۸)

صفحه‌های ۵۵ تا ۷۲

۱۱۱- اگر فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و اثرگذار، ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند، جامعه جهانی با چه وضعیتی مواجه خواهد شد؟

(۱) تعاملات، گفت‌وگوها و برخورد‌های فرهنگی و تمدنی شکل می‌گیرد. - چالش‌های جامعه جهانی از نوع چالش‌های درون فرهنگی و تمدنی خواهند بود.

(۲) موجب مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام می‌شود. - زمینه ستیز و چالش میان فرهنگ‌ها فراهم می‌شود.

(۳) چالش‌های درون فرهنگی رخ خواهد داد. - فرهنگ سلطه، جامعه جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند.

(۴) چالش‌های جامعه جهانی از نوع چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی خواهند بود. - جامعه جهانی از انسجام برخوردار نخواهد بود.

۱۱۲- وضعیت کشور عثمانی و اندونزی در دوره استعمار، به ترتیب چگونه بود؟

(۱) از طریق تهدید نظامی، نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و روابط اقتصادی به صورت کشوری ضعیف درآمد. - از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در نظام نوین جهانی ادغام شد.

(۲) در قرن هفدهم و بعد از نفوذ مسیحیت، دروازه‌های خود را به روی کشورهای غربی با تهدید کشورهای اروپایی گشود. - در اثر نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و فراماسونری، تهدید نظامی و روابط اقتصادی از هم پاشید.

(۳) تحت نفوذ کشورهای استعمارگر قرار گرفت و در شرایط نیمه‌استعماری به سر می‌برد. - با تهدید فراماسونرها مجبور به برقراری روابط تجاری تحت شرایط مورد نظر کشورهای اروپایی شد.

(۴) در اثر نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و فراماسونری، تهدید نظامی و روابط اقتصادی از هم پاشید. - توسط استعمارگران به اشغال کامل نظامی درآمد.

۱۱۳- در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، کدام روند به درستی ذکر شده است؟

(۱) زوال تدریجی قدرت کلیسا ← حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ ← شکل‌گیری دولت‌هایی با هویت نژادی و قومی ← انقلاب فرانسه

(۲) جایگاه برتر بازرگانان نسبت به زمین‌داران ← رشد تجارت و برده‌داری ← انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی ← پیوند قدرت با ثروت و تجارت

(۳) ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید ← استعمار ← ایجاد سیاست سکولار ← گسترش جهانی قدرت غرب

(۴) نیازمندی جوامع غربی به نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی ← استفاده از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری ← درهم‌شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی که سلطه و نفوذ جوامع غربی را تحمل نمی‌کردند.

۱۱۴- موارد «الف، ب، ج و د»، به ترتیب کدام است؟

الف	ابزاری برای تخریب جامعه جهانی پیشین
ج	تسریع انباشت ثروت سرمایه‌داران
ب	عامل ایجاد حالت‌های متفاوت جامعه جهانی
د	اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی

(۱) مبلغان مسیحی - میزان نفوذ و سیطره جوامع - صنعت - سازمان‌های فراماسونری

(۲) لژهای ماسونی - قدرت سیاسی و اقتصادی جوامع - استعمار - سازمان‌های فراماسونری

(۳) سازمان‌های فراماسونری - ویژگی‌های فرهنگی و قدرت تأثیرگذاری جوامع - صنعت - تبلیغ مسیحیت

(۴) دولت ملت‌های جدید - روابط سیاسی و فرهنگی جوامع با یکدیگر - استعمار - تبلیغ مسیحیت

۱۱۵- کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با وضعیت جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید، نادرست و در رابطه با پیامد عملکرد غرب در دو سده نوزدهم و

بیستم، صحیح است؟

(۱) فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند. - اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت.

(۲) فرهنگ‌های مختلف می‌توانستند از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی، عبور کنند. - فرهنگ کشورهای غیرغربی در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل و آسیب‌پذیر پیدا کرد.

(۳) کشورهای مورد هجوم نظامی، همواره گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کردند. - شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشیده شد.

(۴) سرنوشت تعاملات فرهنگی تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی بود. - سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی به وجود آمد که سبب شکل‌گیری جوامع مرکز و پیرامون شد.

۱۱۶- «نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی» و «وابستگی اقتصادی به کشورهای استعمارگر» به ترتیب نتیجه کدام موارد است؟

- (۱) انتقال برخی صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده - تداوم انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی
- (۲) انتقال برخی صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده - از بین رفتن قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی
- (۳) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده - از بین رفتن قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی
- (۴) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده - تداوم انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی

۱۱۷- عوامل مؤثر در پیدایش هریک از پدیده‌های زیر، به ترتیب کدام‌اند؟

«عبور از مرحله استعمار به استعمار نو»، «پیدایش دولت-ملت‌های جدید» و «کاهش اهمیت مرزهای سیاسی»

- (۱) وابستگی کشورهای استعمارزده - هویت ناسیونالیستی و قوم‌گرایانه - مخدوش شدن سیاست‌های ملی
- (۲) به رسمیت شناختن استقلال سیاسی و اقتصادی کشورهای استعمارزده - پیدایش جغرافیای سیاسی جدید - جهانی شدن فرهنگ
- (۳) به رسمیت شناختن استقلال سیاسی و اقتصادی کشورهای استعمارزده - افول قدرت کلیسا - شکل‌گیری هویت‌های جدید قوم‌گرایانه
- (۴) وابستگی کشورهای استعمارزده - افول قدرت کلیسا - پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی

۱۱۸- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با مخالفان دیدگاه «نظم نوین جهانی شدن» صحیح است ولی در ارتباط با اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های

آغازین خود، صحیح نیست؟

- (۱) نقش کشورها و دولت‌های آن‌ها در نظم جهانی تغییر کرده است و با جریان‌های نیرومند تجارت و تولید بین‌المللی آن را پیش می‌رانند. - اقتصاد سرمایه‌محور از طریق سازمان‌های بین‌المللی، موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برمی‌دارند.
- (۲) ابعاد اقتصادی و سیاسی جهانی شدن در حال حاضر به گونه‌ای نیست که انسجام مطلوب جهانی را به دنبال آورد. - سرمایه‌گذاری به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود و با استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی تغییرات اقتصادی در سطح جهانی را شناسایی و مدیریت می‌کنند.
- (۳) مقابله با چالش‌ها و تضادهای جهانی شدن بیشتر توسط جنبش‌هایی انجام می‌شود که فراتر از مرزهای سیاسی دولت‌ها عمل می‌کنند. - همچنان نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای است ولی به تدریج از اهمیت مرزهای سیاسی کاسته می‌شود.
- (۴) جهانی شدن فرایندی است که هیچ اعتنایی به مرزهای ملی ندارد. - با انباشت ثروت و گسترش صنایع ارتباطات فاصله‌های زمانی و مکانی کوتاه می‌شود.

۱۱۹- نگرش کشورهای عضو بریکس نسبت به گروه خود چیست و از سازمان همکاری شانگهای با چه عنوانی یاد می‌شود؟

- (۱) برداشتن موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی و حفظ منافع خود - پیمان باسل
- (۲) حامی و ارتقاءدهنده وضعیت کشورهای در حال رشد و نیرویی برای حفظ صلح جهان - ناتوی شرق
- (۳) شکل‌گیری براساس سیاست جهانی سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی - ناتوی شرق
- (۴) شناسایی تغییرات اقتصادی در سطح جهانی با سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی - جنبش عدم تعهد

۱۲۰- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با آموزش علوم طبیعی به کشورهای در حال توسعه توسط غرب، صحیح نیست ولی در رابطه با تربیت نخبگان

کشورهای غیرغربی، صحیح است؟

- (۱) عمیق‌ترین نقش را در توزیع جهانی فرهنگ غربی ایفا می‌کند و فرهنگ‌های معنوی و دینی، هویت خود را از نگاه غربی بازخوانی می‌کنند. - با روش‌های معرفتی بعد از رنسانس، حیات و زندگی خود را به گونه‌ای معنوی تعریف می‌کنند.
- (۲) از آموزش دانش‌هایی که برای آن‌ها نقش راهبردی دارد، خودداری می‌کنند و تنها بخشی را برای خدمت‌رسانی به کشورهای در حال توسعه آموزش می‌دهند. - بیشتر با تثبیت مرجعیت علمی غرب و توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی، انجام می‌شود.
- (۳) بخشی از علوم طبیعی را که مورد نیاز برای خدمت‌رسانی به کشورهای غربی است، آموزش می‌دهند. - فرهنگ‌ها را از علمی که مبتنی بر بنیان‌های معرفتی سکولار و دنیوی باشد، محروم می‌کنند.
- (۴) از آموزش بخش‌هایی از علوم طبیعی که برای آن‌ها نقش راهبردی دارند، خودداری می‌کنند. - برای تثبیت مرجعیت علمی غرب و توزیع هدفمند علوم انجام می‌شود.

۱۲۱- عبارات زیر را به‌ترتیب از نظر درستی یا نادرستی مشخص کنید.

- هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت افراد پابرجاست پیامدهای آن نیز باقی است.
 - جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس هنجارها و نمادها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌های آن ارزیابی کرد.
 - رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن را زوال عقلانیت ذاتی می‌گویند.
 - فرصت‌ها و محدودیت‌ها دو روی یک سکه‌اند و هرکدام بدون دیگری محقق می‌شوند.
- (۱) ص - غ - غ - غ (۲) ص - ص - غ - غ (۳) ص - ص - غ - ص (۴) غ - ص - غ - ص

۱۲۲- عبارات زیر، به‌ترتیب مربوط به کدام فرصت‌ها یا محدودیت‌های جهان متجدد از نگاه «وبر» است؟

- از دست رفتن امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های بشری
- قوت افرنک از علم و فن است از همین آتش، چراغش روشن است
- از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها

- قدرت پیش‌بینی و پیشگیری حوادث و مسائل طبیعی

- (۱) گسترش عقلانیت ابزاری - عقلانیت ابزاری - زوال معنا - گسترش عقلانیت ابزاری
- (۲) زوال معنا - طرد عناصر مقدس - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها
- (۳) گسترش عقلانیت ابزاری - عقلانیت ذاتی - قفس آهنین - گسترش دانش وسایل
- (۴) زوال معنا - گسترش عقلانیت ابزاری - قفس آهنین - گسترش عقلانیت ابزاری

۱۲۳- هر عبارت به‌ترتیب به کدام جهان اجتماعی مربوط است؟

- محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.
- به خداوندگاران و قدرت‌های فوق‌طبیعی قائل است.
- همه ظرفیت‌ها و استعدادهای انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد.
- منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات، نمونه‌ای از محدودیت‌های این جهان است.

- (۱) جهان اساطیری - جهان توحیدی - جهان اساطیری - جهان توحیدی
- (۲) جهان دنیوی - جهان اساطیری - جهان توحیدی - جهان اساطیری
- (۳) جهان اساطیری - جهان اساطیری - جهان دنیوی - جهان اساطیری
- (۴) جهان دنیوی - جهان توحیدی - جهان دنیوی - جهان توحیدی

۱۲۴- پاسخ پرسش‌های زیر به‌ترتیب کدام است؟

- ساختن جهان اجتماعی جدید نیازمند چه چیزی است؟
- هر جهان اجتماعی چگونه افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان فراهم می‌کند؟
- فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به چه صورت ظاهر می‌شوند؟
- (۱) پیدایش و گسترش آگاهی نوین - براساس هنجارها و آرمان‌های خود - بایدها و نبایدها
- (۲) پیدایش و گسترش آگاهی نوین - براساس عقاید و ارزش‌های خود - حقوق و تکالیف
- (۳) پیامدهای محدودکننده جهان اجتماعی - براساس عقاید و ارزش‌های خود - بایدها و نبایدها
- (۴) پیامدهای محدودکننده جهان اجتماعی - براساس هنجارها و آرمان‌های خود - حقوق و تکالیف

۱۲۵- کدام مورد درباره الزامات اراده و آگاهی افراد در جهان اجتماعی، درست است؟

- (۱) افراد نمی‌توانند موقعیت‌های جدیدی به واسطه پیامدهای پیش آمده ایجاد کنند.
- (۲) پیامدها موقعیت جدیدی را برای افراد به وجود نمی‌آورند.
- (۳) رفتار و زندگی انسان از پیامدهای ارادی او متأثر نمی‌شوند.
- (۴) الزامات و پیامدها وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست.

۱۲۶- تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی در چه جهتی است؟

(۱) تغییر رابطه فرهنگ آرمانی و فرهنگ واقعی

(۲) وارد کردن بخشی از فرهنگ آرمانی که خارج از فرهنگ واقعی است به عرصه فرهنگ واقعی

(۳) گسترش نهادهای فرهنگی در راه تعلیم و تربیت فرهنگ حق و باطل

(۴) تطبیق فرهنگ حق و باطل بر فرهنگ واقعی

۱۲۷- به ترتیب بخشی از فرهنگ را که مردم به آن عمل می‌کنند، چه می‌نامند و دو ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش‌ها درباره انسان و جهان کدام‌اند؟

(۱) فرهنگ واقعی - عقل و وحی

(۲) فرهنگ آرمانی - عقل و وحی

(۳) فرهنگ واقعی - حس و تجربه

(۴) فرهنگ آرمانی - حس و تجربه

۱۲۸- تحمل دیگران از جمله عقاید و ارزش‌های ... است و حق و باطل بودن هر بخش از فرهنگ، از طریق ... شناخته می‌شود.

(۱) حق - علم متناسب با همان بخش

(۲) باطل - نوع نگاه و رفتار جامعه

(۳) باطل - علم متناسب با همان بخش

(۴) حق - نوع نگاه و رفتار جامعه

۱۲۹- در جوامعی که علم را محدود به دانش تجربی و آزمون‌پذیر می‌دانند، ارزش‌ها و عقاید اجتماعی چگونه تلقی می‌شوند؟

(۱) پدیده‌های اجتماعی هستند که در فرهنگ عمومی و واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما می‌توانیم بودن یا نبودن آن‌ها را بشناسیم و درباره

حق و باطل بودن آن‌ها قضاوت کنیم.

(۲) این ارزش‌ها و عقاید در فرهنگ عمومی و آرمانی جوامع تحقق می‌یابند و ما قادر به تشخیص بودن یا نبودن آن‌ها نیستیم و برای داوری در مورد

درست یا غلط بودن آن‌ها راهی نداریم.

(۳) آن‌ها هم پدیده‌های تاریخی و هم فرهنگی هستند که در فرهنگ عمومی و آرمانی جوامع پدید می‌آیند و ما می‌توانیم بودن یا نبودن آن‌ها را

بشناسیم، اما قادر به داوری در مورد حق و باطل بودن آن‌ها نیستیم.

(۴) پدیده‌های صرفاً تاریخی هستند که در فرهنگ آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن آن‌ها را بشناسیم اما

راهی برای داوری درباره درست و غلط بودن آن‌ها نداریم.

۱۳۰- به ترتیب حقیقت چگونه به عرصه فرهنگ آرمانی و واقعی جوامع راه پیدا می‌کند؟

(۱) با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی - با سازمان‌دهی هنجارها، کنش‌ها و اعمال خود براساس عقاید و ارزش‌های حقیقی

(۲) با جانب‌داری مردم و رعایت آن - با خروج از فرهنگ باطل و قبول فرهنگ حق

(۳) با سازمان‌دهی هنجارها، کنش‌ها و اعمال خود براساس عقاید و ارزش‌های حقیقی - با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی

(۴) با جانب‌داری مردم و رعایت آن - با نوع نگاه و رفتار جوامع به حقیقت

آزمون ۲۰ آبان ماه ۱۴۰۱

دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
عربی زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۴	۳	۲	۱	

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۱۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	عربی زبان قرآن (۱) و (۳)	اجباری	۲۰	۱۳۱	۱۵۰	۲۰
۲	عربی زبان قرآن (۲)	انتخابی	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۳	عربی زبان قرآن (۱)		۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
۴	تاریخ و جغرافیا (۳)	اجباری	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	۱۰
۵	تاریخ و جغرافیا (۱)	اختیاری	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۶	تاریخ و جغرافیا (۲)		۱۰	۱۹۱	۲۰۰	
۷	فلسفه دوازدهم	اجباری	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	۱۰
۸	منطق	اجباری	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۱۰
۹	فلسفه یازدهم	انتخابی	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۱۰
۱۰	منطق		۱۰	۲۳۱	۲۴۰	

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):
من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)
درس ۱
صفحه‌های ۵ تا ۱۸
عربی (۱):
«هذا خلق الله»
درس ۵
صفحه‌های ۴۷ تا ۵۸

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۳۱ - ۱۳۹)

۱۳۱- ﴿أوليس الذي خلق السماوات والأرض بقادر على أن يخلق مثلهم﴾:

(۱) آیا کسی که آسمان و زمین را آفریده، نمی‌تواند همانند آن‌ها را بیافریند؟!

(۲) آیا آفریننده آسمان‌ها و زمین بر این توانا نیست که مثل ایشان را بیافریند؟!

(۳) آیا آنکه آسمان و زمین را خلق کرده است، قادر بر آفرینش مثل آن‌ها نیست؟!

(۴) آیا کسی که آسمان‌ها و زمین را خلق کرده، نمی‌تواند که مانند ایشان را خلق کند؟!

۱۳۲- «كَأَن هَؤُلَاءِ لَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْهِمْ تَكُونُ مِنْ نِعَمِ اللَّهِ الْعَظِيمَةِ عَلَيْهِمْ!»:

(۱) گویی ایشان ندانستند که نیازهای مردم به آن‌ها از نعمت‌های خدای بزرگ بر آنان می‌باشد!

(۲) گویی این‌ها ندانسته‌اند که نیازهای مردم به آن‌ها از نعمت‌های بزرگ خداوند بر ایشان می‌باشد!

(۳) گویی اینان نمی‌دانستند که احتیاجات مردم به آن‌ها از بزرگترین نعمت‌های خداوند بر آنان است!

(۴) گویی این‌ها ندانسته‌اند همانا احتیاجات مردم به آن‌ها از نعمت‌های بزرگ خداوند بر ایشان بوده است!

۱۳۳- «مِنَ الْعَجَائِبِ أَنْ تَرَى الْحَبَاءَ فِي اتِّجَاهَيْنِ فِي وَقْتٍ وَاحِدٍ دُونَ أَنْ تَسْتَطِيعَ تَحْرِيكَ رَأْسِهَا!»: از شگفتی‌هاست که

(۱) یک آفتاب‌پرست در یک زمان در دو جهت ببیند بدون اینکه سرش بتواند حرکت کند!

(۲) آفتاب‌پرست در یک زمان در دو جهت ببیند بدون اینکه بتواند سر خود را حرکت دهد!

(۳) آفتاب‌پرست در یک زمان در دو طرف مختلف ببیند بدون اینکه سرش بتواند حرکت کند!

(۴) در یک زمان آفتاب‌پرست بتواند در دو سمت ببیند بدون اینکه قادر به حرکت دادن سرش باشد!

۱۳۴- «مَنْ لَا يُبْصِرُ عَالِماً كَبِيراً فِيهِ فَكَيْفَ يَبْحُثُ عَنْ خَالِقٍ لَا بَصَرَ يَقْدِرُ مُشَاهَدَتَهُ؟!»:

(۱) کسی که جهان بزرگ را در خود نمی‌بیند، چگونه می‌تواند خالق را بیابد که بیننده‌ای قادر به مشاهده‌اش نیست!

(۲) اگر کسی جهان بزرگی را که در خود دارد، نبیند چگونه در پی خالق می‌گردد که هیچ دیده‌ای قادر به دیدنش نیست!

(۳) هر که به جهان بزرگی که در خودش هست، ننگرد چطور آفریدگاری را می‌جوید که هیچ بیننده‌ای نمی‌تواند او را ببیند!

(۴) هر کس جهانی بزرگ را که در اوست، نبیند چگونه آفریدگاری را جست‌وجو می‌کند که هیچ دیده‌ای نمی‌تواند او را ببیند!

۱۳۵- «أُظُنُّ أَنَّ هَذَيْنِ الشَّاعِرَيْنِ قَدْ أَتَشَدَّا قَصِيدَتَيْنِ حِينَمَا شَاهَدَا أَحَدَ قُصُورِ الْمُلُوكِ السَّاسَانِيِّينَ!»:

(۱) حدس می‌زنم که این دو شاعر هنگامی که یک قصر از پادشاهان ساسانی‌ها را دیدند، دو قصیده سرودند!

(۲) گمان می‌کنم که این دو شاعر وقتی که یکی از قصرهای پادشاهان ساسانی را دیدند، دو قصیده سروده‌اند!

(۳) گمان می‌کنم که همین دو شاعر دو قصیده سرودند، وقتی که یکی از قصرهای پادشاهان ساسانی‌ها را دیدند!

(۴) گمان می‌کنم که این دو، شاعرانی‌اند که دو قصیده سروده‌اند زمانی که یکی از قصرهای پادشاهی ساسانی را دیدند!

۱۳۶- عَيْنِ الصَّحِيح:

(۱) كَأَنَّ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةُ عَظِيمَةٍ لَا تُدْرِكُ أَبَدًا! گویی خشنود ساختن همهٔ مردم، هدف بزرگی است که آن را هرگز به دست نمی‌آوری!

(۲) هَؤُلَاءِ النَّاسِ لَا يُطْعِمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا يَأْكُلُونَ! این مردم از آنچه نمی‌خورند به نیازمندان نمی‌خورانند!

(۳) كُنْتُ أَسْأَلُ رَبِّي أَلَا يُحْمِلَنِي مَا لَا طَاقَةَ لِي بِهِ! از پروردگارم درخواست می‌کردم که تحمل نکند بر من آنچه را که هیچ توانی نسبت به آن ندارم!

(۴) هَذِهِ تَمَارِينُ سَهْلَةٌ جَدًّا لَكِنَّ أَكْثَرَ زَمَلَائِي يَخَافُونَ مِنْهَا! این تمرینات، بسیار آسان هستند، اما بیشتر هم‌شاگردی‌های من از آن می‌ترسند!

۱۳۷- عَيْنِ الْخَطَأ:

(۱) اسْتَفِيدُوا مِنَ الْأَعْشَابِ الطَّيِّبَةِ لِأَنَّهَا قَدْ تَكُونُ أَفْضَلُ مِنَ الْأَدْوِيَةِ الْكِيمِيَاوِيَّةِ! از گیاهان دارویی استفاده کنید، زیرا آن‌ها گاهی از داروهای شیمیایی بهترند!

(۲) أَتَعْلَمُ أَنَّ غُدْدًا تُفَرِّزُ سَائِلًا مُطَهَّرًا تَقَعُ فِي لِسَانِ الْقُطْ! آیا می‌دانی که غده‌ای که مایعی پاک‌کننده تولید می‌کند، در زبان گربه قرار دارد!

(۳) الْأَحْمَقُ هُوَ الَّذِي يُغْرَقُ فِي مَدْحِ السَّائِرِينَ وَ ذَمِّهِمْ! نادان همان کسی است که در ستایش و نکوهش دیگران زیاده‌روی می‌کند!

(۴) ذَلِكَ الْحَيَوَانُ يَسْتَطِيعُ إِدَارَةَ رَأْسِهِ مِثْلَيْنِ وَ سَبْعِينَ دَرَجَةً! آن حیوان می‌تواند سرش را دویست و هفتاد درجه بچرخاند!

۱۳۸- «كَاش فَصْلَ زَيْبَى بَهَارٍ دَرِ سِرْزَمِينِ مَا كَوْتَاهُ نَبَاشِدَا» عَيْنِ الصَّحِيح:

(۱) لَيْتَ فَصْلَ الرَّبِيعِ الْجَمِيلِ لَا يَكُونُ قَصِيرًا فِي بِلَدِنَا!

(۲) لَيْتَ فَصْلَ الرَّبِيعِ جَمِيلٍ لَا يَكُونُ فِي بِلَدِنَا قَصِيرًا!

(۳) لَيْتَ الرَّبِيعِ وَ جَمَالَهَا لَا يُصْبِحُ فِي بِلَدِنَا قَصِيرًا!

(۴) لَيْتَ فَصْلَ الْجَمِيلِ الرَّبِيعِ يَكُونُ طَوِيلًا فِي بِلَدِنَا!

۱۳۹- «مَا قَسَمَ اللَّهُ لِلْإِنْسَانِ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ!» عَيْنِ الْأَبْعَدِ عَنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ:

(۱) خرد بهتر از هرچه ایزد بداد ستایش خرد را به از راه داد

(۲) آدمی را صدفی دان که در او لؤلؤ عقل نهادست خدای

(۳) ای برادر تو همه اندیشه‌ای مابقی خود استخوان و ریشه‌ای

(۴) خرد نقد حیات کائنات است ولیکن عشق اکسیر حیات است

■ ■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (١٤٠-١٤٢)

١٤٠- ﴿... فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا﴾:

- (١) أَصْبَحْتُمْ: فعل ماضٍ - للمخاطبين - مزيد ثلاثي / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية
- (٢) إِخْوَان: اسم - جمع سالم للمذكر (مفردة: أخ) - معرب / خبر الأفعال الناقصة و منصوب
- (٣) قُلُوب: اسم - جمع تكسير (مفردة: قلب) - معرب / مجرور بحرف الجرّ؛ بين قلوب: جار و مجرور
- (٤) أَلَّفَ: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: تَأَلَّفَ؛ على وزن: تَفَعَّلَ) / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

١٤١- «أَتَزَعَّمُ أَنَّكَ جَرِمٌ صَغِيرٌ وَ فِيكَ إِنطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ!»:

- (١) صَغِير: اسم - مفرد (جمعُهُ: «صِغَار») - نكرة - معرب / صفة و مرفوع
- (٢) تَزَعَّمُ: فعل مضارع - للمخاطب - مجرّد ثلاثي من مادة (ز ع م) / فعل و فاعله: «جرم»
- (٣) الْعَالَم: اسم - مفرد - مذكر - اسم فاعل (على وزن: فاعِل) - معرفة / فاعل و مرفوع بالضمة
- (٤) أَنَّ: حرف من الحروف المُشَبَّهة بالفعل و يُسْتَعْمَل لتأكيد الجُملة / إسمه «ك» و خبره «جرم» و الجملة إسمية

١٤٢- «هُؤُلَاءِ عَمَالٌ مُجَدِّونَ يَشْتَغِلُونَ فِي الْمَصَانِعِ!»:

- (١) عَمَال: اسم - جمع التّكسير (مفردة: عَمِيل) - معرب / خبر و مرفوع بعلامة الضمة
- (٢) مُجَدِّونَ: اسم - جمع سالم للمذكر (مفردة: مُجَدّ، اسم فاعل) - نكرة / صفة و مرفوع بالواو
- (٣) يَشْتَغِلُونَ: فعل مضارع - للغائبين - له حرفان زائدان (ي ، ت) - متعدّ / مع فاعله جملة فعلية
- (٤) الْمَصَانِع: اسم - جمع التّكسير - مذكر - اسم مكان و حروفه الأصلية: (م ص ن) / مجرور بحرف الجرّ

■ ■ عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (١٤٣ - ١٥٠)

١٤٣- عَيْنِ الْخَطِإِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) اسْتَغْفَرَ الْمُؤْمِنُونَ رَبَّهُمْ لِجَمِيعِ الذُّنُوبِ!
- (٢) أَيُّهَا الْأَوْلَادُ! اسْتَغْفِرُوا لِلآبَاءِ وَ الْأُمَّهَاتِ جَمِيعاً!
- (٣) تَكَلَّمْ زُمَلَاؤُنَا الْأَعْرَاءَ فِي الصَّفِّ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا!
- (٤) أَيُّهَا الشَّبَابُ! تَكَلَّمُوا عَمَّا تَشْعُرُونَ بِهِ فِي مُوَاجَهَةِ الصَّعَابِ!

١٤٤- عَيْنِ الْعِبَارَةِ الَّتِي جَاءَ فِيهَا الْمُتَضَادَّ:

- (١) هَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ فَضَّةٍ أَمْ حديد أَمْ نُحاس أَمْ دَهَب
- (٢) ﴿وَ ضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَ نَسِيَ خَلْقَهُ!﴾
- (٣) فَفَزَّ بِعِلْمٍ وَ لَا تَطْلُبُ بِهِ بَدَلًا قَالَتِ النَّاسُ مَوْتِي وَ أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ
- (٤) تَحَوَّلَ الْأَسْمَاكُ ظِلَامَ الْبَحْرِ إِلَى نَهَارٍ مُضِيءٍ!

١٤٥- عَيْنِ الْفَاعِلِ يَكُونُ مَوْصُوفًا:

- (١) هل تعلم أَنَّ الحيوانات تملك لغة عامّة للتّفاهم مع بعضها!
- (٢) قد دلّت الحيوانات الإنسان على خواصّ النباتات الطّبيّة!
- (٣) تستعمل الطّيور العُشب المُناسب للوقاية من الأمراض!
- (٤) من الممكن أن تُساعدنا مُعجزة بحريّة في إنارة المُدن!

١٤٦- عَيْنِ الْجُمْلَةِ إِسْمِيَّةٌ:

- (١) نَقَلَ الْعَمَّالُ النَّقَطَ إِلَى الْمَصْفَى بِوَسْطَةِ الْأَنْبَابِ!
- (٢) نُقِلَ النَّقَطُ قَبْلَ يَوْمَيْنِ بِنَاقِلَاتِهِ مِنَ الْمِيناءِ!
- (٣) نَقَلَ النَّقَطُ عَبْرَ الْأَنْبَابِ أَقْلُ نَفَقَةٍ فِي تِلْكَ الْمَوَانِي!
- (٤) نَقَلَ النَّقَطُ أَكْثَرَ الدُّوَلِ الْمُصَدَّرَةِ لَهُ عَبْرَ الْأَنْبَابِ!

١٤٧- عَيْنِ مَا يَحْتَاجُ إِلَى الْخَبَرِ:

- (١) التّجاربُ الْمُرّةُ الَّتِي اكْتَسَبْتُهَا طَوَالَ حَيَاتِي!
- (٢) الْمُخْتَرَعَاتُ الْحَدِيثَةُ سَاعَدَتِ الْبَشَرَ فِي تَسْهِيلِ الْأُمُورِ!
- (٣) الْحُرَّاسُ أَمَامَ الْبِنَاءِ وَاقِفُونَ لِلْحِفَافِ عَلَيْهِ!
- (٤) الْمَاشِي الَّذِي يَمْشِي وَسَطَ الشَّارِعِ فِي خَطَرِ التَّصَاوْمِ!

١٤٨- عَيْنِ «مَنْ» يَكُونُ خَيْرًا:

- (١) أَكْرَمَ فِي حَيَاتِكَ مَنْ يُطْعَمُ الْفُقَرَاءَ وَ الْمَسَاكِينَ!
- (٢) أَعْقَلَ النَّاسِ مَنْ يَعْتَقِدُ الْأَمَانَةَ وَ يَجْتَنِبُ عَنِ الْخِيَانَةِ!
- (٣) رَبِّ اجْعَلْنِي مِمَّنْ يَتَعَلَّمُ وَ يُعَلِّمُ الْآخَرِينَ!
- (٤) لَا يَنْسَى اللَّاعِبُونَ مَنْ يُشَجِّعُونَهُمْ فِي الْمُبَارَاةِ!

١٤٩- « الْمُؤْمِنِينَ يَعْتَقِدُونَ اللَّهُ لَا يُحْمِلُ أَحَدًا مَا طَاقَةً بِهِ! » عَيْنِ مَا يَكْمُلُ الْعِبَارَةَ صَحِيحَةً:

- (١) إِنَّمَا - بَأَنَّ - لَعَلَّ
- (٢) لَيْتَ - إِنَّ - لَا
- (٣) لَعَلَّ - بَأَنَّ - لَا
- (٤) لَكِنَّ - إِنَّ - لَيْسَ

١٥٠- عَيْنِ حَرْفِ «لَا» قَدْ غَيَّرَ آخِرَ الْمَضَارِعِ:

- (١) بَعْدَ تِلْكَ الْقَضِيَّةِ الْمُرّةِ لَا تَعَامَلُ بَيْنِي وَ بَيْنَ ذَلِكَ الْبَائِعِ!
- (٢) لَا تَتَكَاسَلْ يَا بُنَيَّ لَكِي تَنَالُ غَايَاتِكَ الْعَظِيمَةَ!
- (٣) إِنْ تَصْبِرُوا عِنْدَ الْمَصَائِبِ فِي حَيَاتِكُمْ لَا تَقْشَلُوا!
- (٤) يَا رَجُلُ اعْلَمْ أَنَّ الْبُخْلَ وَ الْكَذِبَ لَا يَجْتَمِعَانِ فِي مُؤْمِنٍ!

عجائب المخلوقات

درس ۳

صفحه‌های ۳۱ تا ۴۴

در این بخش، از میان سؤالات عربی (۲) و عربی (۱) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۱۵۱ تا ۱۶۰ «یا» به سؤال‌های ۱۶۱ تا ۱۷۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۲)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۵۱ - ۱۵۵)

۱۵۱- ﴿إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَ إِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا﴾:

(۱) چنانچه نیکوکار باشید برای نستان نیکی کردید و اگر بدی کردید به خودتان بدی کردید!

(۲) اگر کار نیکو کنید در حقیقت نیکی کرده‌اید و اگر بدی نمایید به خودتان بدی می‌کنید!

(۳) چنانچه نیکی کردید به خودتان نیکی کردید و هر که بدی کند به خود بدی کرده است!

(۴) اگر نیکی کنید به خودتان نیکی می‌کنید و اگر بدی کنید به خودتان بدی می‌کنید!

۱۵۲- «تُعَدُّ الْغَابَاتُ ذَاتَ الْأَشْجَارِ الْقَدِيمَةِ بَيْئَةً أَنْسَبَ لِنَقَارِ الْخَشْبِ الَّذِي يَنْقُرُ جَذَعَ الشَّجَرَةِ دُونَ أَنْ يَضُرَّ دِمَاعَهُ!»:

(۱) جنگل‌های دارای درختان قدیمی، محیطی مناسب برای دارکوبی به‌شمار می‌آید که به پوسته درخت ضربه می‌زند بی‌آنکه مغزش آسیب ببیند!

(۲) جنگل‌هایی که درختان قدیمی دارند، محیط مناسب‌تری برای دارکوبی برشمرده می‌شود که به تنه درخت نوک می‌زند بی‌آنکه به مغزش آسیب برساند!

(۳) جنگل‌های دارای درختان قدیمی، محیط مناسب‌تری برای دارکوبی به‌شمار می‌آید که به تنه درخت نوک می‌زند بدون اینکه به مغزش آسیب برساند!

(۴) جنگل‌های دارای درختان قدیمی، محیط مناسبی برای دارکوبی محسوب می‌شود که به تنه درخت نوک می‌زند بدون اینکه به بینی‌اش صدمه بزند!

۱۵۳- «لَيْتَ فَرِيقِي «إِسْتِقْلَال» وَ «بِرْسَبُولِيس» مَا تَعَادَلَا فِي هَذِهِ الْمُبَارَاةِ لِأَنَّ مُتَفَرِّجِي الْفَرِيقَيْنِ الَّذِينَ كَانُوا قَدْ مَلَّوْا الْمَلْعَبَ لَتَشْجِيعِ فَرِيقِهِمْ أَصْبَحُوا غَضَبِينَ جَدًّا!»:

(۱) کاش دو تیم استقلال و پرسپولیس در این مسابقات برابر نشده بودند، زیرا تماشاچیان این دو تیم که ورزشگاه را برای تشویق تیم‌های خود پُر کرده بودند، بسیار خشمگین شدند!

(۲) کاش دو تیم استقلال و پرسپولیس در این مسابقه مساوی نمی‌کردند، برای اینکه تماشاچیان دو تیم که ورزشگاه را پُر کرده بودند تا تیمشان تشویق شود، بسیار عصبانی شدند!

(۳) کاش این مسابقه استقلال و پرسپولیس به تساوی کشیده نمی‌شد، زیرا تماشاچیان دو تیم که برای تشویق تیمشان به ورزشگاه آمده بودند، بسیار عصبانی شدند!

(۴) کاش دو تیم استقلال و پرسپولیس در این مسابقه برابر نمی‌شدند، زیرا تماشاچیان دو تیم که ورزشگاه را برای تشویق تیم خود پُر کرده بودند، بسیار خشمگین شدند!

۱۵۴- «نَوْعٌ مِنَ الْأَسْمَاكِ يُسَمَّى السَّمَكِ الطَّائِرِ يَقْفُزُ مِنَ الْمَاءِ بِحَرَكَةٍ مِنْ ذِيْلِهِ الْقَوِيَّ!»:

(۱) یک نوع از ماهی‌ها که ماهی پرنده نام دارد، با حرکتی از باله قوی‌اش از آب می‌جهد!

(۲) یک نوع از ماهی‌ها که ماهی پرنده نامیده می‌شود، با حرکتی از دم نیرومند خود، از آب می‌جهد!

(۳) نوعی از ماهی‌ها که ماهی پرنده نام‌گذاری شده است، با یک حرکت از باله قوی خود از سطح آب می‌پرد!

(۴) نوعی از ماهی‌ها وجود دارد که ماهی پرنده نامیده می‌شود، به‌وسیله دم نیرومندش با یک حرکت از روی آب می‌پرد!

۱۵۵- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَاتِ:

- (۱) الصَّبْرُ مفتاح الفرج! : در عشق صبر باید تا وصل رو نماید
- (۲) مَنْ يُحَاوِلْ كَثِيرًا يَصِلْ إِلَى هَدَفِهِ! : گفت پیغامبر که چون کوبی دری
- (۳) ﴿إِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا﴾ : سخن تا نگویی بر او دست هست
- (۴) ﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ﴾ : گفت مخور گول ابلیس، تا جان دهد

۱۵۶- ﴿وَمَا تَقْدُمُوا لَأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ﴾ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

- (۱) أَنْفُسُ: جمع تکسیر (مفرد: نَفْس) - معرب / مجرور بحرف الجرّ؛ مضاف؛ مضاف‌الیه: کُم
- (۲) خَيْرٌ: اسم - مفرد مذکر - نكرة - اسم تفضیل / مجرور بحرف الجرّ؛ من خیر: جارّ و مجرور
- (۳) تَجِدُوا: فعل مضارع - للمخاطبین - مجرد ثلاثي - معلوم - لازم / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية
- (۴) تَقْدُمُوا: فعل مضارع - للمخاطبین - متعدّ - مزيد ثلاثي (من باب تفعل) - مجهول / فعل شرط

۱۵۷- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) الْعَاقِلُ إِنْ يَتَّقِ مَوَاضِعَ التُّهْمِ يَسْلَمَ مِنْ لِسَانِ النَّاسِ وَ يَدَهُمْ!
- (۲) مَنْ لَا يُفَكِّرُ قَبْلَ الْكَلَامِ يَقَعُ فِي خَطَاٍ لَا يُمَكِّنُ إِصْلَاحَهُ!
- (۳) إِنْ يَعْرِفَنَّ الْكَلِمَاتِ الْمُعَرَّبَةَ يَعْلَمَنَّ أَنَّ الْمُؤَلَّفَ عَمَلٌ بِجِدٍّ!
- (۴) ﴿وَمَا تَقْدُمُوا لَأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ﴾

۱۵۸- عَيْنُ «مَنْ» مُخْتَلَفًا:

- (۱) مَنْ يُفَكِّرُ قَبْلَ الْكَلَامِ، فَهُوَ فِي الْحَقِيقَةِ سَالِمٌ عَنِ الْخَطَايَا!
- (۲) مَنْ يُرْشِدُنِي يُوصِلُنِي إِلَى النَّجَاحِ فَهُوَ يَكُونُ مُعَلِّمِي!
- (۳) مَنْ إِخْتَرَعَ جِهَازًا صَغِيرًا حَتَّى تَجْتَمِعَ الْمَعْلُومَاتُ فِي بَلَدِي!
- (۴) مَنْ طَلَّبَ الْمَعَالِي الْكَثِيرَةَ سَعَى لِكَسْبِهَا!

۱۵۹- عَيْنُ جَوَابِ الشَّرْطِ يَخْتَلِفُ نَوْعُهُ عَنِ الْبَاقِي:

- (۱) مَنْ يَكْتُمُ كَذِبًا يَظْهَرُ كَذِبُهُ فِي صَفَحَاتِ وَجْهِهِ فَلَا تَكْذِبْ أَبَدًا!
- (۲) إِنْ تُكَلِّمِي زَمِيلَاتِكَ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِنَّ تَكْسِبِي مَوَدَّتَهُنَّ!
- (۳) إِنْ يَكُنْ لَكَ وَجْهٌ عَبُوسٌ يَتَفَرَّقُ الْأَصْدِقَاءُ مِنْ حَوْلِكَ!
- (۴) مَنْ أَرَادَ أَنْ يَفْهَمَ لُغَةً أُخْرَى فَعَلَيْهِ أَنْ يُدْرِكَ مُفْرَدَاتِهَا!

۱۶۰- عَيْنُ «مَنْ» أَوْ «مَا» شَرْطِيَّة:

- (۱) لِمَنْ يَزْرَعُ بَذْرَ الْخَيْرِ سُرُورٌ كَثِيرٌ فِي حَيَاتِهِ!
- (۲) مَنْ يَتَّقُونَ اللَّهَ فِي الْخُلُوةِ هُمْ الْمُفْلِحُونَ!
- (۳) مَا نَسْمَعُ مِنْ كَلَامِ ذَلِكَ الشَّيْخِ فَهُوَ يُفِيدُنَا حَقًّا!
- (۴) مَا يَدْعُوكَ إِلَى أَنْ تَعْمَلَ عَمَلًا لَا تَحِبُّهُ!

«هذا خلق الله»

درس ۵
صفحه‌های ۴۷ تا ۵۸

اگر به سؤال‌های ۱۵۱ تا ۱۶۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۶۱ تا ۱۷۰ پاسخ دهید.

عربی زبان قرآن (۱)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۶۱ - ۱۶۵)

۱۶۱- «كُلَّ حَيَوَانٍ يَمْتَلِكُ لُغَةً خَاصَّةً يَتَكَلَّمُ بِهَا مَعَ مِثْلِهِ!»:

(۱) همه حیوانات زبانی خاص دارند، که به وسیله خود آن با هم‌نوعشان تکلم می‌کنند!

(۲) هر حیوانی که زبان خاصی دارد، با دیگران به وسیله آن صحبت می‌کند!

(۳) هر حیوانی زبان خاصی دارد، که با آن با هم‌نوع خود صحبت می‌کند!

(۴) همه حیوانات زبان خاصی دارند، که با آن با دیگران صحبت می‌کنند!

۱۶۲- «قَدْ وَجَدَ بَعْضُ عُلَمَاءِ الْأَحْيَاءِ أَنَّ الْحِرَاءَ يُمَكِّنُهَا أَنْ تُدِيرَ عُيُونُهَا فِي اتِّجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ!»:

(۱) برخی از زیست‌شناسان دریافته‌اند که آفتاب‌پرست می‌تواند چشمانش را در جهت‌های مختلف بچرخاند!

(۲) بعضی دانشمندان زیست یافتند که ممکن است آفتاب‌پرست‌ها چشمان خود را در جهت مختلف بچرخانند!

(۳) برخی از زیست‌شناسان دریافته‌اند که چشم‌های آفتاب‌پرست‌ها می‌توانند در جهت‌های گوناگونی بچرخند!

(۴) بعضی پژوهشگران زیست پی بردند به این که آفتاب‌پرست ممکن است بتواند چشم خود را در جهت گوناگون بچرخاند!

۱۶۳- «لِلْبُومَةِ نَقْصٌ فِي عَيْنَيْهَا وَ هُوَ عَدَمُ تَحَرُّكُمَا لِكُنْهَا تُعَوِّضُ ذَلِكَ عِنْدَمَا تُحَرِّكُ رَأْسَهَا دُونَ أَنْ يَتَحَرَّكَ جَسْمُهَا!»:

(۱) برای جغد در دو چشمش نقصی است و آن عدم تحرک آن‌هاست، اما وقتی سرش را حرکت می‌دهد بی‌آنکه جسمش را حرکت دهد، این نقص را جبران می‌کند!

(۲) نقص جغد در چشمانش عدم حرکت دادن آن‌هاست، اما آن نقص را زمانی جبران می‌کند که سرش را تکان می‌دهد بدون آنکه جسمش حرکت کند!

(۳) جغد یک کاستی در دو چشم خود دارد و آن عدم حرکت دادنش است، لیکن آن را وقتی جبران می‌کند که سرش را حرکت دهد بدون اینکه جسمش حرکت کند!

(۴) جغد در چشمانش نقصی دارد و آن عدم حرکت کردن آن‌هاست، اما آن را جبران می‌کند، هنگامی که سرش را حرکت می‌دهد بی‌آنکه جسمش حرکت کند!

۱۶۴- «كَلَاغٌ صَدَائِيٌّ دَارِدٌ كَمَا أَنَّ بَقِيَّةَ حَيَوَانَاتٍ هَشْدَارٌ مِيْ دَهْدَا» عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) صوت الغراب تُحَذِّرُ الحَيَوَانَاتِ الْأُخْرَى! (۲) للغراب صوت يُحَذِّرُ بِهِ بَقِيَّةَ الحَيَوَانَاتِ!

(۳) للغراب صوت يُحَذِّرُ بِهِ الطَّيُّورُ الْأُخْرَى! (۴) الغراب يُحَذِّرُ بِصَوْتِهِ بَقِيَّةَ الحَيَوَانَاتِ!

۱۶۵- عَيْنُ الْمَفْهُومِ الْمُنَاسِبِ لِهَذِهِ الْعِبَارَةِ: «صُدُورُ الْأَحْرَارِ قُبُورُ الْأَسْرَارِ!»

(۱) كِتْمَانُ السِّرِّ مِنْ صِفَاتِ الْأَحْرَارِ! (۲) الْأَحْرَارُ يَكْشِفُونَ الْأَسْرَارَ!

(۳) الْحَرُّ لَا يُحَافِظُ عَلَى الْأَسْرَارِ! (۴) إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ دِيْنٌ فَكُونُوا أَحْرَارًا!

١٦٦- عَيْنِ الْخَطَا فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «إِنَّ لِسَانَ الْقِطِّ مَمْلُوءٌ بِغَدٍ تُفَرِّزُ سَائِلًا مُطَهَّرًا يَلْعَقُ جُرْحَهُ!»

(١) لِسَانَ: اسم - مفرد مذكّر (جَمْعُهُ: أَلْسُنٌ، عَلَى وَزْنِ أَفْعَلٍ) - مُعْرَب

(٢) غَدَدٌ: اسم - جَمْعُ التَّكْسِيرِ - عَلَى وَزْنِ: فُعَلٍ - مَفْرَدُهُ: غَدَّةٌ - مُؤَنَّث

(٣) تُفَرِّزُ: لِلْمَفْرَدِ الْمُؤَنَّثِ الْغَائِبِ - مَزِيدٌ بِحَرْفٍ وَاحِدٍ - مَصْدَرُهُ: إِفْعَالٌ

(٤) يَلْعَقُ: مُضَارِعٌ - لَيْسَ لَهُ حَرْفٌ زَائِدٌ - مَصْدَرُهُ: لَعَقٌ

١٦٧- عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(١) إِنَّ الْبُومَةَ تُحَرِّكُ رَأْسَهَا فِي كُلِّ نَاحِيَةٍ! (٢) ﴿يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ﴾

(٣) تَشْرَفْنَا بِزِيَارَةِ الْعَتَابَاتِ الْمُقَدَّسَةِ فِي الْمَدْنِ الْأَرْبَعَةِ! (٤) ﴿فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾

١٦٨- عَيْنِ الْجُمْلَةِ الَّتِي لَيْسَ فِي بَدَائِثِهَا فِعْلٌ:

(١) تَجَمَّلَ فِي حَيَاتِكَ بِأَحْسَنِ الصِّفَاتِ! (٢) تَقَرَّبَ الْمُؤْمِنُ إِلَى مَعْبُودِهِ مُخْلِصًا!

(٣) تَحَسَّرَ النَّاسُ يَوْمَ الْحِسَابِ كَأَنَّهُمْ مُؤَلَّمَا! (٤) تَعَامَلَ مَعَ النَّاسِ وَ لَا تَبْتَغِدْ عَنْهُمْ!

١٦٩- عَيْنِ فِعْلًا يُمَكِّنُ أَنْ يَتَّصِلَ بِضَمِيرِ الْكَافِ:

(١) إِنَّ الشَّرْطِيَّ يَحْفَظُ الْأَمْنَ فِي الْبِلَادِ بِالْكَلاَبِ! (٢) يَتَجَلَّى اتِّحَادُ الْأُمَّةِ الْإِسْلَامِيَّةِ فِي صُورٍ كَثِيرَةٍ!

(٣) إِنَّ هَذِهِ الْبُومَةَ تَنَامُ فِي النَّهَارِ وَ تَخْرُجُ فِي اللَّيْلِ! (٤) تِلْكَ الْبِكْتِيرِيَا الْمُضِيئَةُ تَعِيشُ تَحْتَ عَيُونِ الْأَسْمَاكِ!

١٧٠- عَيْنِ الْفِعْلِ فِي مَحَلِّ الْخَبَرِ:

(١) الْمُؤْمِنُ لَا يَسَبُّ مَنْ قَدْ سَبَّهَ بِسَبَبٍ جَهْلُهُ! (٢) يُنْشِدُ الشَّاعِرُ قَصِيدَةً جَمِيلَةً فِي مَدْحِ الْأُمِّ!

(٣) الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْآخَرُونَ مِنْ يَدِهِ وَ لِسَانِهِ! (٤) أَفْضَلُ النَّاسِ مَنْ يُسَاعِدُ إِخْوَانَهُ عِنْدَ الشَّدَائِدِ!

تاریخ و جغرافیا (۳)
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ (۳):

ایران و جهان در آستانه

دوره معاصر

سیاست و حکومت در عصر قاجار

صفحه‌های ۱۶ تا ۴۶

جغرافیا (۳):

شهرها و روستاها

مدیریت شهر و روستا

(تا ابتدای مدیریت روستاها)

صفحه‌های ۱ تا ۳۰

۱۷۱- معاهده صلحی که در زمان افشاریه بین ایران و عثمانی منعقد شد، تا چه زمانی دوام آورد؟

- (۱) اعمال نفوذ انگلستان در امور عثمانی و ایران
- (۲) بازگشت زائران ایرانی از عتبات عالیات
- (۳) تصرف بصره در اواخر حکومت کریم‌خان
- (۴) تجاوز عثمانی به ایران در اوایل قاجاریه

۱۷۲- کدام گزینه درباره تحولاتی که در قرن ۱۷ م. در کشور انگلستان به وقوع پیوست، نادرست است؟

- (۱) نظام پادشاهی فروپاشید و پارلمان به وجود آمد.
 - (۲) البور کرامول به عنوان رئیس‌جمهور، مجلس را منحل کرد.
 - (۳) مجلس در جنگ با پادشاه به پیروزی رسید و انقلاب باشکوه به وقوع پیوست.
 - (۴) انگلستان پس از انقلاب، مستعمرات خود را در سراسر جهان گسترش داد.
- ۱۷۳- کدام یک از موارد زیر در ارتباط با نظام سیاسی ایران در عصر قاجار صحیح نیست؟**
- (۱) قدرت سیاسی و نظامی ایلات و نفوذ قدرت‌های استعمارگر، دامنه اختیارات شاهان را محدود می‌کرد.
 - (۲) عالی‌ترین مقام بعد از شاه صدراعظم قرار داشت که از امنیت جانی و مالی کافی بهره‌مند نبود.
 - (۳) شاهان قاجار همواره برای اعمال قدرت مطلقه و استبدادی خود از ارتش ثابتی برخوردار بودند.
 - (۴) یکی از سیاست‌های شاهان قاجار برای استحکام سلطنت خود، برقراری پیوند ازدواج با خاندان‌های زمین‌دار و بزرگان محلی بود.

۱۷۴- کدام گزینه از جمله مفاد عهدنامه‌ای است که پس از دور اول جنگ‌های ایران و روسیه میان دو کشور منعقد شد؟

- (۱) انتخاب رود اترک به عنوان مرز بین دو کشور
 - (۲) تعهد ایران مبنی بر پرداخت ۵ میلیون تومان غرامت به روسیه
 - (۳) محرومیت ایران از داشتن کشتی جنگی در دریای خزر
 - (۴) گسترش نفوذ اقتصادی روسیه بر نیمه شمالی کشور
- ۱۷۵- چرا اتحاد سیاسی و نظامی ایران و فرانسه در عهد قاجار چندان دوام نیاورد؟**
- (۱) امتیاز کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران از انحصار کشور فرانسه خارج شد.
 - (۲) ناپلئون تعهدات خود در برابر ایران را نقض کرد و با روسیه صلح کرد.
 - (۳) سنگ‌اندازی‌های روس‌ها و انگلیسی‌ها و بی‌ رغبتی فرانسه، ادامه رابطه را مختل کرد.
 - (۴) حکومت ناپلئون بر فرانسه به سبب درگیری‌های مستمر با دولت‌های اروپایی از هم پاشید.

۱۷۶- کدام یک از ویژگی‌های شهرها است؟

- (۱) گستردگی فضاهای باز و چشم‌اندازهای طبیعی
 - (۲) اشتغال بالای مردم شهر در بخش‌های صنعتی و کشاورزی
 - (۳) تراکم فعالیت‌های متنوع در فضاهای محدودتر
 - (۴) خدمات و تسهیلات کمتر به دلیل جمعیت زیاد
- ۱۷۷- توضیح مقابل کدام یک از سکونتگاه‌های زیر درست است؟**
- (۱) متروپل: این شهر همواره به عنوان پایتخت یک ناحیه بر سایر سکونتگاه‌ها برتری دارد.
 - (۲) مگاسیتی: از گسترش زنجیره‌وار دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل پدید می‌آید.
 - (۳) منطقه ابرشهری: با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها به وجود می‌آید.
 - (۴) جهان‌شهر: شهرهایی هستند که به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند.

۱۷۸- براساس پدیده «وندالیسم شهری» و کاهش امنیت اجتماعی شهری، کدام مورد نادرست است؟

- (۱) به کمک هوشمندسازی شهری و امکانات آن از گسترش این پدیده جلوگیری می‌شود.
 - (۲) برنامه‌ریزان شهری از طریق مبلمان شهری، گسترش این پدیده را کنترل می‌کنند.
 - (۳) با برگزاری کارگاه‌های آموزشی می‌توان تا حدودی از پیشرفت آن جلوگیری نمود.
 - (۴) با افزایش اسکان غیررسمی به‌ویژه زاغه‌نشینی، روند آن تشدید می‌شود.
- ۱۷۹- تشکیل پرونده سوابق سلامت برای هر شخص در پزشکی، اهمیت کدام یک از موارد زیر را در مدیریت صحیح و کارآمد شهرها، برجسته‌تر کرد؟**
- (۱) افزایش تجهیزات و خدمات عمومی
 - (۲) امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی
 - (۳) هوشمندسازی شهر
 - (۴) محیط زیست شهری

۱۸۰- کدام گزینه در تعریف «شهر پایدار» جای نمی‌گیرد؟

- (۱) در نظر گرفتن فرهنگ و هویت شهروندان در طراحی و معماری شهرها
- (۲) عادلانه بودن نحوه برطرف شدن نیازهای ساکنان شهرها
- (۳) به حداقل رسیدن فعالیت‌های شهری که اثر نامطلوب بر محیط‌زیست دارند.
- (۴) تناسب در برطرف شدن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان شهرها

تاریخ و جغرافیا (۱)

**پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
در صورت پاسخ‌گویی نمره آن در کارنامه اعلام خواهد شد.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه**

تاریخ (۱):
ایران در عصر باستان؛
سرآغاز هویت ایرانی
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۶۱ تا ۷۹
جغرافیا (۱):
جغرافیای طبیعی ایران
(درس ۵)
صفحه‌های ۳۳ تا ۴۵

۱۸۱- امروزه کدام سلسله‌ها به‌عنوان دوره افسانه‌ای و اساطیری تاریخ ایران شناخته می‌شوند؟

- (۱) اشکانیان - ساسانیان
(۲) اشکانیان - کیانیان
(۳) پیشدادیان - ساسانیان
(۴) پیشدادیان - کیانیان

۱۸۲- دلیل ضعف تاریخ‌نگاری در ایران عصر باستان چه بوده است؟

- (۱) ایرانیان در ابتدا از دانش و آگاهی تاریخی بالایی برخوردار نبودند.
(۲) علاقه و عادت به حفظ سینه به سینه مطالب در بین ایرانیان وجود داشت.
(۳) ثبت و ضبط وقایع و حوادث مهم مورد توجه نبوده است.
(۴) همچون تمدن‌های یونان و روم دیرین مخصوص برای اشتغال به تاریخ‌نگاری وجود نداشت.

۱۸۳- دستاوردهای ساکنان فلات ایران در زمینه‌های «ساخت ظروف سفالی» و «چکش‌کاری بر روی رگه‌های طبیعی مس» به‌ترتیب مربوط به چه دورانی از تاریخ بوده است؟

- (۱) پیش از تاریخ - تاریخی
(۲) تاریخی - تاریخی
(۳) تاریخی - پیش از تاریخ
(۴) پیش از تاریخ - پیش از تاریخ

۱۸۴- کدام یک از عبارات زیر در مورد شهر و شهرنشینی در قلمرو تمدن ایلام، نادرست است؟

- (۱) ایلامیان در بخش شرقی قلمرو خود، پایتخت دیگری به نام آنشان یا آنزان داشتند.
(۲) از دیگر شهرهای ایلام سیمش است که احتمالاً به جای خرم‌آباد کنونی قرار داشته است.
(۳) شهر بزرگ و آباد شوش در نتیجه اقدامات آشوریانیپال عظمت و شکوه دیرین خود را بازیافت.
(۴) در دوره ایلام، معماری پیشرفت چشمگیری کرد و استفاده از آجر در ساختن بناها رایج شد.

۱۸۵- مفرغ‌های کدام منطقه در ایران، بهترین نمونه از صنعت و هنر فلزکاری، به‌شمار می‌رود؟

- (۱) قزوین (۲) کرمان (۳) جیرفت (۴) لرستان

۱۸۶- شهر درود در استان لرستان و طبس در استان خراسان جنوبی تقریباً در یک عرض جغرافیایی قرار دارند؛ تفاوت دما و رطوبت این دو شهر به کدام دلیل می‌تواند باشد؟

- (۱) نحوه و جهت قرارگیری نسبت به زاگرس
(۲) سنگینی و فرونشینی هوا
(۳) میزان بهره‌مندی از انرژی خورشید
(۴) فاصله قرارگیری آن‌ها از دریاها

۱۸۷- حضور دشت کویر در قم، جنگل‌های انبوه ناحیه مرطوب خزری، نقاط برف‌نشته کوه هشتادپهلوی لرستان و هوای شرجی جزیره کیش بیانگر چیست و علت آن را در چه مواردی می‌توان جست‌وجو کرد؟

- (۱) تنوع ناهمواری‌ها - شیوه زندگی و فعالیت‌های انسان، مجموعه عناصر جوی غالب در هر منطقه و وضعیت جغرافیایی کشور
(۲) تنوع آب‌وهوایی - موقعیت جغرافیایی، میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها و ورود توده‌های هوا به کشور
(۳) تنوع ناهمواری‌ها - موقعیت جغرافیایی، میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها و ورود توده‌های هوا به کشور
(۴) تنوع آب‌وهوایی - شیوه زندگی و فعالیت‌های انسان، مجموعه عناصر جوی غالب در هر منطقه و وضعیت جغرافیایی کشور

۱۸۸- کدام گزینه در خصوص توده‌های هوایی که وارد کشور می‌شوند صحیح است؟

- (۱) توده هوای گرم‌وخشک، در تابستان هوای گرم را از اقیانوس هند به ایران وارد می‌کند و باعث افزایش دما می‌شود.
(۲) توده هوای مرطوب موسمی، برخی سال‌ها در زمستان از اقیانوس اطلس به ایران نفوذ می‌کند و موجب باران‌های سیلابی می‌شود.
(۳) توده هوای سودانی، گاهی در دوره سرد سال رطوبت و دمای دریای سرخ را به کشور می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.
(۴) توده هوای مرطوب غربی، رطوبت دریای مدیترانه را در تابستان به ایران منتقل می‌کند و باعث بارش باران می‌شود.

۱۸۹- با توجه به نقش آب و هوا در فعالیت‌های نظامی، کدام مورد متن زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«زمانی که توده هوای مرطوب غربی به ایران وارد می‌شود، وضعیت دما در مناطق ... آن، برای فعالیت‌های نظامی ... می‌شود.»

- (۱) جنوبی و غربی - مطلوب (۲) شمالی و غربی - مطلوب (۳) جنوبی و غربی - نامطلوب (۴) شمالی و غربی - نامطلوب

۱۹۰- بروز بحران ریزگردها در سال‌های اخیر نشان‌دهنده بی‌توجهی به کدام یک از ابعاد برنامه‌ریزی تصمیم‌گیران است و کدام مورد شکل‌گیری این پدیده را شدت بخشیده است؟

- (۱) بُعد انسانی - افزایش بی‌سابقه باتلاق‌ها
(۲) بُعد مکانی - خشک‌شدن باتلاق‌ها
(۳) بُعد انسانی - خشک‌شدن باتلاق‌ها
(۴) بُعد مکانی - افزایش بی‌سابقه باتلاق‌ها

تاریخ و جغرافیا (۲)

**پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
در صورت پاسخ‌گویی نمره آن در کارنامه اعلام خواهد شد.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه**

تاریخ (۲):
ظهور اسلام، حرکتی تازه
در تاریخ بشر
ایران؛ از ورود اسلام تا
پایان صفویه
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۶۶ تا ۸۸
جغرافیا (۲):
نواحی طبیعی
(درس ۵)
صفحه‌های ۵۳ تا ۶۶

۱۹۱- هدف عباسیان از تأکید بر خویشاوندی خود با پیامبر اسلام (ص) چه بود؟

- (۱) کسب اعتماد سران قبایل عرب
- (۲) توجیه مشروعیت و حقانیت خلافت خود
- (۳) جلب توجه و محبوبیت بین مردم
- (۴) کسب حمایت سرزمین‌های اسلامی

۱۹۲- به چه علت ایرانیان در دوره خلافت عباسی از جایگاه ممتازی در حکومت برخوردار شدند؟

- (۱) اجتناب از سیاست عرب‌گرایی
- (۲) حمایت ایرانیان از بنی‌عباس در به قدرت رسیدن
- (۳) جلوگیری از جنبش‌های استقلال‌طلبی
- (۴) از میان برداشتن تبعیض و نابرابری‌های اقتصادی

۱۹۳- پیشینه تأسیس دیوان در دوران اسلامی، به زمان خلافت چه کسی بازمی‌گردد؟

- (۱) مروان بن حکم
- (۲) عمر بن خطاب
- (۳) منصور
- (۴) سفاح

۱۹۴- پس از سقوط تیسفون، بقایای ارتش ساسانی در کدام ناحیه گرد هم آمدند و با مهاجمان جنگیدند و نتیجه نبرد چه شد؟

- (۱) جولوا - ساسانیان شکست خوردند.
- (۲) جولوا - ساسانیان بسیاری از مناطق اشغالی را آزاد کردند.
- (۳) نهاوند - بسیاری از ساسانیان کشته شدند.
- (۴) نهاوند - سرنوشت قطعی جنگ مشخص و اعراب شکست خوردند.

۱۹۵- کدام گزینه در رابطه با جنبش شعوبه درست آمده است؟

- (۱) این جنبش سیاسی با برپایی قیام‌هایی به مبارزه با بیدادگری امویان پرداخت.
- (۲) این قیام زمینه مناسبی را برای شکل‌گیری سلسله‌های ایرانی در مناطق شرقی ایران فراهم آورد.
- (۳) این گروه از پیروان امام علی (ع) بودند که به شیوه تبلیغ با حکومت عباسی مبارزه می‌کردند.
- (۴) این نهضت در بُعد اجتماعی و فرهنگی بر برابری تمامی اقوام تأکید می‌کردند.

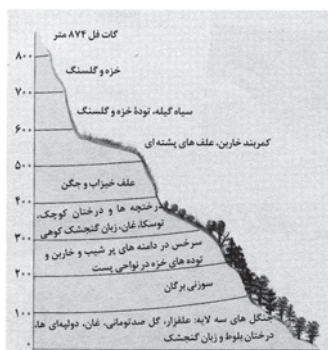
۱۹۶- تمایز زیست‌بوم‌ها از نظر انواع خاص و مشابه گیاهان، کدام مفهوم جغرافیایی را یادآور می‌شود؟

- (۱) ناحیه جغرافیایی
(۲) جغرافیای طبیعی
(۳) آب‌وهواشناسی
(۴) اثر موقعیت جغرافیایی

۱۹۷- کدام گزینه مطلب نادرستی را درباره نواحی زیستی بیان می‌کند؟

- (۱) هر بوم‌سازگان از دو بخش زنده و غیرزنده تشکیل شده است.
(۲) گوشت‌خواران، مصرف‌کنندگان رده اول در یک بوم‌سازگان هستند.
(۳) ویژگی‌های متفاوت زیست‌بوم‌ها موجب تنوع آن‌ها شده است.
(۴) گیاهان، تنها موجودات زنده تولیدکننده در یک بوم‌سازگان هستند.

۱۹۸- با توجه به تصویر زیر، کدام مورد درست است؟

- (۱) هر چه ارتفاع افزایش یابد، سرعت رشد گیاهان بیشتر و تنوع گونه‌ها بیشتر می‌شود.
(۲) هر چه ارتفاع افزایش یابد، سرعت رشد گیاهان بیشتر و تعداد گونه‌ها کمتر می‌شود.
(۳) هر چه ارتفاع کاهش یابد، فصل رویش گیاهان کوتاه‌تر و تنوع گونه‌ها بیشتر می‌شود.
(۴) هر چه ارتفاع کاهش یابد، فصل رویش گیاهان طولانی‌تر و تنوع گونه‌ها بیشتر می‌شود.

۱۹۹- کدام یک از عبارتهای زیر، درباره زیست‌بوم‌ها صحیح بیان نشده‌اند؟

- الف) میانگین دما در جنگل‌های تایگا بیشتر از پوشش گیاهی ساوان است.
ب) هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید ماده آلی در آنجا بیشتر است.
ج) در دامنه‌های پرشیب ضخامت خاک کمتر است و این دامنه‌ها کمتر می‌توانند آب را در خود نگه دارند.
د) تولید خالص اولیه در زیست‌بوم توندرا از جنگل‌های پهن‌برگ بیشتر است.

- (۱) الف، د (۲) ب، ج (۳) ب، د (۴) الف، ج

۲۰۰- کدام عامل تنوع زیستی سواحل را در معرض خطر قرار داده است و یکی از راهکارهای حفاظت از این نواحی چیست؟

- (۱) بالآمدن سطح آب دریاها - انتقال ماسه از نواحی دیگر به ساحل
(۲) بالآمدن سطح آب دریاها - ازمیان برداشتن تپه‌های ماسه‌ای مصنوعی
(۳) تمرکز بالای جمعیت در سواحل - انتقال ماسه از نواحی دیگر به ساحل
(۴) تمرکز بالای جمعیت در سواحل - ازمیان برداشتن تپه‌های ماسه‌ای مصنوعی

جهان ممکنات
جهان علی و معلولی
صفحه‌های ۸ تا ۲۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۲۰۱- در رابطه با قضیه «مربع سه ضلعی نیست» کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) کذب قضیه اجتناب‌ناپذیر است.
- (۲) عقل اقتضائی نسبت به صدق و کذب ندارد.
- (۳) صدق قضیه اجتناب‌ناپذیر است.
- (۴) عقل نسبت به پذیرش صدق آن امتناع دارد.

۲۰۲- اگر کیف یک قضیه امکانی را از حالت ایجابی به سلبی تغییر دهیم؛ ...

- (۱) امکانی یا امتناعی می‌شود.
- (۲) قطعاً امتناعی می‌شود.
- (۳) نمی‌تواند ایجابی شود.
- (۴) امتناعی یا ایجابی می‌شود.

۲۰۳- کدام گزینه در رابطه با ماهیتی ممکن‌الوجود که مصداقی در جهان خارج ندارد، صحیح نیست؟

- (۱) ذاتش از حالت تساوی نسبت به وجود و عدم خارج نمی‌شود.
- (۲) علت به‌وجودآورنده آن معدوم است.
- (۳) با توجه به ذات و ماهیت خود نمی‌تواند موجود شود.
- (۴) ذاتش ترجیحی نسبت به وجود و عدم ندارد.

۲۰۴- کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- (۱) واجب‌الوجود بالذات خودش، خودش را پدید آورده است.
- (۲) واجب‌الوجود بالذات ضرورت وجود برایش پدید آمده است.
- (۳) آنچه واجب‌الوجود بالذات است ذاتش ضرورت وجود دارد.
- (۴) اگر ذاتی ممتنع‌الوجود نباشد واجب‌الوجود است.

۲۰۵- کدام گزینه درباره رابطه علیت صحیح نیست؟

- (۱) از کهن‌ترین مسائلی است که بشر به آن پرداخته است.
- (۲) نمی‌توان گفت که تنها رابطه‌ای است که با تجربه کشف نمی‌شود.
- (۳) رابطه‌ای است که بین یک علت و یک معلول در جهان واقع برقرار می‌شود.
- (۴) یک سوئۀ این رابطه علت و سوئۀ دیگر آن فرایند وجودبخشی از جانب علت می‌باشد.

۲۰۶- کدام عبارت بیانگر تفاوت اصلی رابطه علیت با سایر روابط نمی‌باشد؟

- (۱) یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید.
- (۲) تا علت نباشد، معلول هم پدید نمی‌آید.
- (۳) یک طرف رابطه علیت، خود رابطه است.
- (۴) رابطه‌ای نیست که مبتنی بر وجود دو طرف باشد.

۲۰۷- کدام گزینه در رابطه با دیدگاه فلاسفه اروپایی درباره اصل علیت صحیح است؟

- (۱) دکارت معتقد بود هر انسانی اصل علیت را با استفاده از عقل خود درمی‌یابد.
- (۲) تجربه‌گرایان معتقدند که انسان از طریق حس به اصل علیت پی می‌برد.
- (۳) دیوید هیوم بیان کرد که ما یک نوع تداعی را تجربه می‌کنیم و خود علیت را درک نمی‌کنیم.
- (۴) به نظر تجربه‌گرایان ذهن انسان رابطه علیت را نه رابطه‌ای ضروری بلکه توالی حوادث می‌پندارد.

۲۰۸- اگر فردی تجربه‌گرا بیان کند که «در موارد تجربه‌نشده نمی‌توان گفت علت‌های خاص، معلول‌های خاص خود را دارند» کدام گزینه می‌تواند مثال نقضی برای ادعای او باشد؟

- (۱) اصل سنخیت اصلی تجربی است که پشتوانۀ عقلی تحقیقات علمی می‌باشد.
- (۲) با استفاده از سنخیت است که می‌توان به شناخت ویژگی‌ها و تفاوت اشیاء پی برد.
- (۳) هر انسانی در عمل و در مواجهه با پدیده‌های جدید انتظار آثار ثابت و یکسانی را از اشیاء دارد.
- (۴) باید دانست پیداکردن نمونه‌ها و مصادیق اصل سنخیت براساس حس و تجربه صورت می‌گیرد.

۲۰۹- کدام گزینه به‌ترتیب بیانگر اختلاف نظر «دیوید هیوم» با «دکارت» و «ابن‌سینا» در باب اصل علیت است؟

- (۱) نشانی از اصل علیت در حس و تجربه یافت نمی‌شود. - نمی‌توان از یک رابطه ضروری علی در جهان خارج سخن گفت.
- (۲) درک ما از علیت ناشی از عادت ذهنی در اثر تعاقب حوادث است. - نمی‌توان از یک رابطه ضروری علی در جهان خارج سخن گفت.
- (۳) نشانی از اصل علیت در حس و تجربه یافت نمی‌شود. - حکم به مصادیق علیت به‌وسیله عقل محض صورت می‌گیرد.
- (۴) درک ما از علیت ناشی از عادت ذهنی در اثر تعاقب حوادث است. - حکم به مصادیق علیت به‌وسیله عقل محض صورت می‌گیرد.

۲۱۰- کدام یک از ابیات زیر نسبت به سایر گزینه‌ها، به یک اصل متفاوت از میان فروع اصل علیت اشاره دارد؟

- (۱) اگر یک ذره را برگیری از جای
- (۲) زمین شوره سنبل بر نیارد
- (۳) چو بد کردی مشو غافل ز آفات
- (۴) بلی در طبع هر داننده‌ای هست
- (۱) خلل یابد همه عالم سرپای
- (۲) در او تخم عمل ضایع مگردان
- (۳) که واجب شد طبیعت را مکافات
- (۴) که با گردنده گرداننده‌ای هست

اقسام استدلال استقرایی
قضیه حملی
صفحه‌های ۳۹ تا ۶۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۲۱۱- کدام عبارت درباره استقرای تمثیلی درست است؟

- (۱) نتیجه آن در اکثر موارد درست و معتبر است.
- (۲) نمی‌توان به آن قوت و قدرت بخشید.
- (۳) به طور کلی از استدلال تعمیمی به مراتب قوی‌تر است.
- (۴) روش مقابله با تمثیل ناروا به یک طریق خلاصه نمی‌شود.

۲۱۲- «احساسات انسان همچون لیوانی شیشه‌ای است؛ اگر به آن ضربه محکمی وارد شود دیگر به هیچ وجه قابل ترمیم نیست.» در این عبارت چه مغالطه‌ای مشهود است؟

- (۱) تمثیل ناروا
- (۲) تعمیم شتاب‌زده
- (۳) استدلال دوری
- (۴) توسل به معنای ظاهری

۲۱۳- برای مقابله با استدلال مطرح‌شده در کدام گزینه «توجه به وجوه اختلاف» می‌تواند کارآمد باشد؟

- (۱) علی نمی‌تواند در دانشگاه تهران تحصیل کند؛ زیرا همه دانشجویان این دانشگاه در کنکور رتبه خوبی کسب کرده‌اند.
- (۲) اقتصاد سرمایه‌داری نزد مردم آمریکا مقبولیت دارد؛ زیرا در یک رأی‌گیری ده‌هزار نفری معلوم شد اکثریت قریب به اتفاق آن‌ها طرفدار چنین اقتصادی هستند.
- (۳) گیاهان موجودات زنده محسوب می‌شوند؛ پس مانند همه موجودات زنده دیگر برای زنده ماندن به آب و هوا نیازمند هستند.
- (۴) یک نفر در رأس جامعه باید کنترل‌گر اقشار مختلف باشد؛ زیرا بدن انسان هم برای کنترل افعال خود نیاز به یک مغز دارد.

۲۱۴- استدلال داده شده، چه نوع استدلالی است؟

«تجربه به من می‌گوید رشته فلسفه بازار کار ندارد. وضعیت رشته‌های جغرافیا و تاریخ هم مانند فلسفه است.»

- (۱) استقرای تعمیمی
- (۲) استدلال قیاسی
- (۳) استقرای تمثیلی
- (۴) استنتاج بهترین تبیین

۲۱۵- کدام گزینه درباره شرایط استقرای تعمیمی قوی اطلاعات صحیحی ارائه نمی‌دهد؟

- (۱) تعداد افراد حاضر در جامعه آماری باید عدد قابل توجهی را شامل شود.
- (۲) نمونه‌ها نیابستی صرفاً از یک رده و طیف خاص باشند.
- (۳) تصادفی نبودن نمونه‌ها منجر به مغالطه «تعمیم شتاب‌زده» می‌شود.
- (۴) تعداد نمونه‌ها نسبت به جامعه آماری نباید کمتر از حد باشد.

۲۱۶- از استنتاج بهترین تبیین برای بررسی ... استفاده می‌شود و در آن با ... به نتیجه می‌رسیم.

- (۱) فرضیه‌های علمی - حذف تبیین‌های اشتباه
- (۲) نظریه‌های علمی - حذف تبیین‌های اشتباه
- (۳) فرضیه‌های علمی - حدس‌زدن تبیین احتمالی
- (۴) نظریه‌های علمی - حدس‌زدن تبیین احتمالی

۲۱۷- در کدام گزینه یک قضیه یافت می‌شود؟

- (۱) می‌خواهی با رفتار من را دق بدهی؟
- (۲) علی از نرگس پرسید امروز کجا بودی؟
- (۳) می‌شود که روزی نفس راحت بکشیم؟
- (۴) یادت هست چه دوران خوبی داشتیم؟

۲۱۸- به ترتیب محمول و نسبت در قضایای «گرافیت غیرفلز است» و «قهرمان شاهنامه، رستم است» کدام است؟

- (۱) «فلز - نیست»، «رستم - است»
- (۲) «غیر فلز - است»، «رستم - است»
- (۳) «فلز - نیست»، «قهرمان شاهنامه - است»
- (۴) «غیر فلز - است»، «قهرمان شاهنامه - است»

۲۱۹- کدام یک از گزینه‌های زیر محصوره نیست؟

- (۱) قریب به اتفاق سگ‌ها گاز می‌گیرند.
- (۲) فلسفه کلمه‌ای یونانی و به معنای دوستداری دانش است.
- (۳) جوانان ایران به آزادی می‌رسند.
- (۴) خرها طلا را بر آشغال ترجیح می‌دهند.

۲۲۰- در کدام گزینه به ترتیب قضیه‌ای بیان شده است که محمول آن بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل می‌شود و مثال درستی برای آن ذکر شده است؟

- (۱) قضیه شخصی - دو ماشین در پارکینگ قرار دارد.
- (۲) قضیه محصوره - دو ماشین در پارکینگ قرار دارد.
- (۳) قضیه شخصی - آزادی مفهومی زیبا و انسانی است.
- (۴) قضیه محصوره - آزادی مفهومی زیبا و انسانی است.

زندگی براساس اندیشه
امکان شناخت
صفحه‌های ۳۶ تا ۴۹

در این بخش، از میان سؤالات فلسفه یازدهم و منطق تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۲۲۱ تا ۲۳۰ «یا» به سؤالات ۲۳۱ تا ۲۴۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۲۲۱- کدام مورد درباره سقراط صحیح می‌باشد؟

- (۱) سقراط بلافاصله بعد از پایان دادگاه اعدام و به دار آویخته شد.
- (۲) از نظر او دانای حقیقی کسی است که چیزی نمی‌داند.
- (۳) آثار مکتوب او حکایت واقعی فلسفه است.
- (۴) سقراط به وجود جهان دیگر و روز داوری اعتقاد داشت.

۲۲۲- اساس اندیشه سوفسطایی در زمان سقراط چه بود؟

- (۱) واقعیت نداشتن جهان
- (۲) قابل شناخت نبودن جهان
- (۳) حق جلوه دادن باطل
- (۴) دوری از حقیقت و فضیلت

۲۲۳- کدام گزینه پیرامون سقراط و عقایدش درست است؟

- (۱) از نظر سقراط دانای حقیقی کسی است که بداند که هیچ نمی‌داند.
- (۲) سقراط در آثارش خداوند را از طریق صفات و نشانه‌هایی که دارد اثبات کرد.
- (۳) سقراط رشد و توسعه نیکی‌ها و بسامانی‌ها در فرد و جامعه را نتیجه فضیلت می‌دید.
- (۴) سقراط در روش خود از طریق پاسخ دادن دقیق به سؤالات مخاطب او را به حقیقت می‌رساند.

۲۲۴- کدام گزینه درباره دادگاه سقراط صحیح است؟

- (۱) سقراط خورشید را سنگ و ماه را کره‌ای خاکی می‌دانست.
- (۲) ملتوس بدون ذکر شواهد سقراط را به عناوین مختلف متهم کرد.
- (۳) اصلی‌ترین اتهامی که به سقراط نسبت داده شد عدم اعتقاد او به خدا بود.
- (۴) سقراط بیان کرد که هر کسی که از فرمان خداوند سر بتابد سزاوار محاکمه است.

۲۲۵- کدام گزینه درباره آراء سقراط در دفاعیه‌اش درباره خدا نادرست است؟

- (۱) او باور و اعتقادش به خداوند را از طریق قائل‌بودن خود به آثار و لوازم او اثبات کرد.
- (۲) دانای حقیقی فقط خداوند است ولی این سخن به معنی نادانی و جهل مطلق ما نیست.
- (۳) پیش‌فرض او در استدلال اثبات اعتقادش به خدا تقدم لوازم یک امر بر خود آن است.
- (۴) تنها خداوند است که می‌تواند از سرنوشت هر کس و بهره او در جهان دیگر آگاهی داشته باشد.

۲۲۶- اینکه به سمت چیزی حرکت می‌کنیم و تلاش می‌کنیم خودمان را از خطرات مصون بداریم، مربوط به کدام بحث در معرفت‌شناسی است؟

- (۱) محدوده شناخت
- (۲) معنای شناخت
- (۳) امکان شناخت
- (۴) اعتبار شناخت

۲۲۷- درباره معرفت و شناخت کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) معنا و مفهوم آن بدیهی است.
- (۲) تعریف دقیق مفهومی از آن ممکن است.
- (۳) می‌توان تعریف لغوی از آن ارائه داد.
- (۴) آگاهی و علم به چیزی معادل آن است.

۲۲۸- کدام گزینه در رابطه با امکان معرفت صحیح می‌باشد؟

- (۱) انجام کارهای روزمره نشانه بدهت مفهوم شناخت است.
- (۲) امروزه با پیشرفت پیوسته دانش انسان امکان معرفت امری غیرقابل انکار است.
- (۳) شک در توانایی خود برای شناخت، منجر به شک در اصل امکان شناخت می‌گردد.
- (۴) از منظر گرگیاس انکار اصل وجود واقعیت مقدم بر انکار امکان شناخت واقعیت است.

۲۲۹- کدام گزینه بیانگر پایه‌ای‌ترین و نخستین زمینه درک ما از اصل امکان شناخت است؟

- (۱) پذیرش واقعیت مستقل از ذهن و ارتباط با اشیای گوناگون
- (۲) تلاش مستمر برای دستیابی به دانش در شاخه‌های گوناگون علم
- (۳) آگاهی نسبت به دانش‌ها و حقایق بسیاری که تاکنون ادراک نکرده‌ایم
- (۴) آگاهی به دچار شدن به تناقض در گفتار و عمل در اثر نقض امکان شناخت

۲۳۰- این که منجمان قدیم عموماً فکر می‌کردند خورشید به دور زمین می‌گردد ولی منجمان جدید پی‌بردند که این نظر اشتباه بوده به کدام مسئله

معرفت‌شناسی مربوط است؟

- (۱) نسبیت در شناخت
- (۲) تکمیل دانش
- (۳) گستره شناخت
- (۴) امکان شناخت

اقسام استدلال استقرایی
قضیه حملی
صفحه‌های ۶۱ تا ۶۹

اگر به سؤال‌های ۲۲۱ تا ۲۳۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۲۳۱ تا ۲۴۰ پاسخ دهید.

منطق

۲۳۱- در چه تعداد از استدلال‌های زیر مغالطه تمثیل ناروا به چشم می‌خورد؟

- این دو موبایل پردازنده‌هایی شبیه به هم دارند، پس توان پردازشی آن‌ها شبیه به هم است.

- این دو آپارتمان نمایی مشابه یکدیگر دارند در نتیجه متراژ آن‌ها نیز برابر است.

- من تا به حال هر چه فیلم جنایی دیده‌ام بی‌کیفیت بوده است. این فیلم هم مانند آن‌ها جنایی است پس حتماً بی‌کیفیت است.

- من یک کتاب با جلد قرمز خوانده بودم که مربوط به عقاید مارکسیستی بود. جلد این کتاب نیز قرمز است پس حتماً مارکسیستی است.

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

۲۳۲- کدام گزینه برای مقابله با مغالطه‌ای که در استدلال «قد این دو نفر با یکدیگر برابر است. پس والیبال نفر دوم نیز مانند نفر اول خوب است.» وجود دارد، مناسب است؟

(۱) جامعه آماری دو نفر برای این حکم کافی نیست.

(۲) این دو نفر باید از میان افرادی با قدهای مختلف انتخاب شوند.

(۳) قد تنها عامل لازم برای داشتن مهارت در والیبال نیست.

(۴) انتخاب افراد قد بلند باید تصادفی باشد.

۲۳۳- در کدام گزینه، نوع استدلال به کار رفته با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) هر وقت یاد مرحوم پدرم می‌افتم غمگین می‌شوم، بنابراین سر خاکش نمی‌روم!

(۲) من هر فرد اهل فلان شهر را که دیدم فرد مؤمنی بود. اهالی فلان شهر مردمان با ایمانی هستند!

(۳) مشتری به سلمانی: موهای سفید ریشم را از ته بکن! سلمانی: اگر بکنم زیاد می‌شود. مشتری: پس موهای سیاهم را بکن!

(۴) فلانی و فلانی که امسال فیلمشان اکران شد معتادند. اصلاً اهالی سینما معتاد نباشند جای تعجب دارد!

۲۳۴- کدام استدلال، قیاسی نیست؟

(۱) هوا جسم است و هر جسمی جرم و وزن دارد، پس هوا جرم و وزن دارد.

(۲) اگر برف می‌بارید، جاده لغزنده می‌شد، اما چون جاده لغزنده نیست، پس برف نباریده است.

(۳) او از علم آسمان سخن می‌گوید، آن مرد هم که جادوگر بود از این سخنان گفت پس او جادوگر است.

(۴) بعضی سیاه‌پوست‌ها فوتبالیست هستند، هیچ والیبالیستی فوتبالیست نیست، پس بعضی سیاه‌پوست‌ها والیبالیست نیستند.

۲۳۵- کدام گزینه درباره استنتاج بهترین تبیین صحیح است؟

(۱) در صورت بررسی تمامی حالات ممکن قابلیت تبدیل به قیاس را دارد.

(۲) در امور روزمره و بررسی برخی فرضیه‌های علمی کاربرد دارد.

(۳) برخلاف استقرای تمثیلی و استقرای تعمیمی، یقین‌آور است.

(۴) حمایت مقدمات از نتیجه نسبی و نتیجه به دست آمده غیر واقعی است.

۲۳۶- کدام عبارت درباره قضا یا درست نیست؟

(۱) قضیه شرطی لزوماً متشکل از دو قضیه حملی نیست.

(۲) مقدم همواره به لحاظ معنی پیش از تالی است.

(۳) در قضیه حملی، گاهی محمول درباره موضوع نیست.

(۴) در قضیه حملی، گاهی موضوع بعد از محمول ذکر می‌شود.

۲۳۷- کدام عبارت، نشان‌دهنده یک قضیه محصوره است؟

(۱) کلمات بیانگر تصورات ذهن هستند.

(۲) مجموعه اعداد فرد، غیرقابل شمارش است.

(۳) جامعه بشری، در برگرفته سایر جوامع انسانی است.

(۴) مجموعه، از پنج حرف تشکیل می‌شود و در اصل عربی است.

۲۳۸- اگر موضوع قضیه‌ای حملی، شامل فرض افراد متعدد بشود؛ آن قضیه ...

(۱) حتماً کلی است.

(۲) حتماً قضیه شخصیه است.

(۳) ممکن نیست محصوره باشد.

(۴) ممکن است سالبه باشد.

۲۳۹- معادل حملی قضیه «اگر درس نخوانی، مردود می‌شوی» کدام است؟

(۱) هرکس درس بخواند مردود نمی‌شود.

(۲) هرکس مردود شده، درس نخوانده است.

(۳) هرکس مردود نشده است، درس نخوانده است.

(۴) هرکسی که درس نخواند، مردود می‌شود.

۲۴۰- در کدام گزینه محمول بر همه مصادیق موضوع حمل نشده است؟

(۱) هر شاعری انسان است.

(۲) همه ایرانی‌ها آسیایی هستند.

(۳) هر ناطقی انسان نیست.

(۴) هیچ پرنده‌ای غیر تخم‌گذار نیست.

دفترچه شماره (۳) - دروس اختیاری نیم سال دوم

صبح جمعه

۱۴۰۱/۸/۲۰

آزمون ۲۰ آبان ماه ۱۴۰۱

دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
عربی زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
فلسفه	۶	۴	۳	۲	۱	

مدت پاسخ‌گویی: ۴۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۴۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اختیاری	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	۱۰
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	اختیاری	۱۰	۲۵۱	۲۶۰	۱۰
۳	جامعه‌شناسی (۳)	اختیاری	۵	۲۶۱	۲۶۵	۵
۴	عربی زبان قرآن (۳)	اختیاری	۱۰	۲۶۶	۲۷۵	۱۰
۵	فلسفه دوازدهم	اختیاری	۵	۲۷۶	۲۸۰	۵

دنباله‌های حسابی
دنباله هندسی
صفحه‌های ۶۱ تا ۷۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۲۴۱- در یک دنباله حسابی $a_7 = 4$ و $a_9 = -17$ هستند، جمله عمومی این دنباله کدام است؟

(۱) $a_n = 3n - 2$ (۲) $a_n = 3n - 10$ (۳) $a_n = 10 - 3n$ (۴) $a_n = 2 - 3n$

۲۴۲- بین دو عدد a و -7 ، شش عدد را طوری قرار داده‌ایم که این هشت عدد، دنباله حسابی تشکیل دهند (a جمله اول است). اگر اختلاف مشترک

این دنباله برابر -3 باشد، جمله پنجم دنباله کدام است؟

(۱) $-\frac{1}{2}$ (۲) -1 (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) 2

۲۴۳- در یک دنباله هندسی با جمله عمومی $a_n = 3\left(\frac{1}{2}\right)^{2n-2}$ مجموع جمله اول و قدر نسبت مشترک کدام است؟

(۱) 3 (۲) $3/25$ (۳) 4 (۴) $4/25$

۲۴۴- جملات سوم و هشتم یک دنباله هندسی به ترتیب 3 و 729 می‌باشد، جمله دوم کدام است؟

(۱) 6 (۲) 27 (۳) 2 (۴) 1

۲۴۵- در یک دنباله حسابی، مجموع 9 جمله اول 207 و جمله دهم برابر 43 است. جمله سوم این دنباله کدام است؟

(۱) 8 (۲) 9 (۳) 16 (۴) 15

۲۴۶- مجموع 35 عدد طبیعی بخش‌پذیر بر 3 که تشکیل دنباله حسابی می‌دهند و بزرگترین عدد آن 150 باشد، کدام است؟

(۱) 2500 (۲) 3465 (۳) 3475 (۴) 3420

۲۴۷- در دنباله حسابی a_n با اختلاف مشترک 5 ، داریم $a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + a_5 = a_6 + a_7 + a_8 + a_9 + a_{10}$ ، مجموع شش جمله اول این دنباله چقدر است؟

(۱) $-\frac{2}{5}$ (۲) $\frac{2}{5}$ (۳) صفر (۴) 2

۲۴۸- در دنباله حسابی با جمله عمومی $a_n = 2n - 1$ ، حاصل $\frac{2}{a_1 a_2} + \frac{2}{a_2 a_3} + \dots + \frac{2}{a_{12} a_{13}}$ کدام است؟

(۱) $0/92$ (۲) $0/94$ (۳) $0/96$ (۴) $0/98$

۲۴۹- اگر مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی از رابطه $S_n = 2n^2 - n$ به دست آید، جمله عمومی دنباله کدام است؟

(۱) $a_n = 4n - 3$ (۲) $a_n = 4n + 5$ (۳) $a_n = 2n - 1$ (۴) $a_n = 2n + 3$

۲۵۰- در دنباله هندسی $2, x, y, 54, \dots$ جمله پنجم کدام است؟

(۱) 108 (۲) 162 (۳) 216 (۴) 128

محل انجام محاسبات

اغراق، ایهام و ایهام تناسب
و کارگاه تحلیل فصل سوم
صفحه‌های ۸۸ تا ۹۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۲۵۱- در کدام بیت ایهام تناسب به کار رفته است؟

- (۱) در بزم دور یک دو قدح درکش و برو
- (۲) ای که از کلک هنر نقش دل‌انگیز خدایی
- (۳) اگر روزی به دست آرم سر زلف نگارم را
- (۴) جان ریخته شد با تو آمیخته شد با تو

- یعنی طمع مدار وصال مدام را
- حیف باشد مه من کاین همه از مهر جدایی
- شمارم مو به مو شرح غم شب‌های تارم را
- چون بوی تو دارد جان جان را هله بنوازم

۲۵۲- در کدام بیت بیشترین ایهام مشهود است؟

- (۱) ای دل ارخواهی صفا می‌باید از تیغ خلیل
- (۲) علاج درد مرا گفتمش خطی بنویس
- (۳) از فریب مردم چشم بتان ایمن مباحث
- (۴) از آن مقام مکن راست جامیا آهنگ

- همچو اسماعیل در کوی وفا قربان شدن
- جواب داد که خواجه دوات می‌جویم
- کاین سیه‌دل مردمان هم کافر و هم ساحرند
- سوی حجاز که از ساز رفت راه عراق

۲۵۳- در کدام بیت «ایهام تناسب» به کار رفته است؟

- (۱) نه یاری سست‌پیمان است سعدی
- (۲) من از تو صبر ندارم که بی تو بنشینم
- (۳) باز در چنگال شهباز غمت مرغ دلم
- (۴) چون خاک، در هوای تو از پا افتاده‌ام

- که در سختی کند یاری فراموش
- کسی دگر نتوانم که بر تو بگزینم
- آن چنان است که در چنگ همایی مگسی
- چون اشک، در قفای تو با سر دویده‌ام

۲۵۴- در کدام بیت، اغراق در خدمت «توصیف صحنه‌ای از جنگ» است؟

- (۱) سپه را ز هامون به دریا کشید
- (۲) فگدندند بر یال اسپان عنان
- (۳) حصاری بُد از پیل پیش سپاه
- (۴) چو کاووس لشکر به خشکی رسید

- بدان سو کجا دشمن آمد پدید
- به زهر آب دادند نوک سنان
- برآورده بر قلب و بر بسته راه
- کس اندر جهان کوه و صحرا ندید

۲۵۵- در کدام بیت، آرایه «ایهام» وجود دارد؟

- (۱) هیچ سنگین دل بی‌رحم به غیر از تو نبود
- (۲) تو خورشیدی و یا زهره و یا ماهی نمی‌دانم
- (۳) درین دریا که نه چرخش صدف‌هاست
- (۴) که حافظ چو مستانه سازد سرود

- که سرود غم من در دل او کار نکرد
- وزین سرگشته مجنون چه می‌خواهی نمی‌دانم
- به تو این چار گوهر را شرف‌هاست
- ز چرخش دهد زهره آواز رود

۲۵۶- کدام بیت به آرایه‌های ایهام و اغراق آراسته شده است؟

- (۱) روزگاری شد و کس مرد ره عشق ندید
- (۲) گفتم آتش در زخم آفاق را
- (۳) گل را چه غم ز زاری بلبل که در چمن
- (۴) آخر ای مطرب از این پرده عشاق بگرد

۲۵۷- در کدام بیت، «اغراق» به کار رفته است؟

- (۱) دل و کشورت جمع و معمور باد
- (۲) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را
- (۳) بگویم تا بداند دشمن و دوست
- (۴) صائب! مدد خلق نمودیم به همت

۲۵۸- همه گزینه‌ها دارای آرایه اغراق می‌باشند؛ به جز ...

- (۱) ز غصه، چون پر کاهی شود ز قصه من
- (۲) جانانم چو عود بر آتش بسوختی
- (۳) این چه رخسار است گویا چهره‌پرداز بهار
- (۴) خواب دیدم که سر زلف تو در دستم بود

۲۵۹- در کدام دو بیت مفهوم «کمال بخشی عشق» دیده می‌شود؟

الف) هلاک ما به بیابان عشق خواهد بود	ب) گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد
ج) بزرگواران چون نفع خدمتش دیدند	د) بلی گر کشته معشوق باشم
(۱) ب - ج	(۲) الف - ب

۲۶۰- ابیات کدام گزینه مفهوم مشابهی را بیان می‌کنند؟

- (۱) ای بی‌خبر بکوش که صاحب‌خبر شوی
- (۲) سرگشتگی است حلقه در کعبه جوی را
- (۳) مرا بسود و فروریخت هرچه دندان بود
- (۴) وگر هزار دلستی مرا چنان که یکی
- (۵) نماند تیری در ترکش قضا که فلک
- (۶) یک‌به‌یک تیر قضا می‌رسد و می‌افتد
- (۷) من ندانستم از اول که تو بی‌مهر و وفایی
- (۸) قصه‌ها از بی‌وفایی‌های تو با عاشقان

(۳) ج - د

(۴) ب - د

- تا راهرو نباشی کی راهبر شوی
- بیچاره رهروی که پی راهبر فتاد
- نبود دندان، لا بل چراغ تابان بود
- همی فدا کنی پیش آن لب و دندان
- سوی دلم به سرانگشت امتحان نگشود
- غایب از دیده ما و تو کمان‌داری هست
- عهدناستن از آن به که ببندی و نیایی
- بر زبان‌ها گفته شد لیکن مرا باور نبود

نابرابری اجتماعی

صفحه‌های ۷۱ تا ۸۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۲۶۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) تحصیلات و قد به ترتیب، نابرابری اجتماعی و نابرابری طبیعی هستند.
 - (۲) نمی‌توان افراد را براساس تفاوت‌های اسمی رتبه‌بندی کرد.
 - (۳) تفاوت‌های رتبه‌ای، تفاوت‌هایی هستند که می‌توان افراد را بر اساس آن‌ها رتبه‌بندی کرد.
 - (۴) در طول تاریخ، عده‌ای همه تفاوت‌ها و نابرابری‌ها را نابرابری طبیعی می‌پنداشتند و همه این نوع نابرابری‌ها را مضر و مخرب می‌دانستند.
- ۲۶۲- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- در رویکرد دوم به نابرابری اجتماعی، نقطه شروع رقابت یکسان نمی‌شود و راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.
 - در انگلستان، زنان در مقابل شوهر، مالک دارایی خویش نبودند.
 - مفهوم قشربندی در جامعه‌شناسی از زمین‌شناسی گرفته شده است.
- (۱) ص - غ - ص (۲) غ - ص - ص (۳) غ - ص - غ (۴) غ - غ - ص

۲۶۳- پاسخ سؤالات زیر، به ترتیب کدام است؟

- از جمله راهکارهای کاهش نابرابری در جوامع مختلف کدام است؟
 - از دیدگاه رویکرد اول به نابرابری اجتماعی، منشأ نابرابری‌های اجتماعی چیست؟
 - در رویکرد دوم به نابرابری اجتماعی، معتقدند که چگونه عدالت برقرار می‌شود؟
 - مهم‌ترین نکته‌ای که طرفداران قشربندی اجتماعی به آن توجه نمی‌کنند، چیست؟
- (۱) پرداخت یارانه به اقشار کم برخوردار - نابرابری‌های طبیعی - با رعایت عدالت اقتصادی - نباید با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی نقش انسان‌ها و جوامع را در پدید آمدن و ادامه یافتن آن نادیده بگیریم.
 - (۲) گرفتن مالیات از اقشار برخوردار - بی‌عدالتی - توزیع برابر ثروت - نباید با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی نقش انسان‌ها و جوامع را در پدید آمدن و ادامه یافتن آن نادیده بگیریم.
 - (۳) پرداخت یارانه به اقشار کم برخوردار - بی‌عدالتی - با رعایت عدالت اقتصادی - در رقابت عادلانه باید نقطه شروع رقابت، یکسان باشد.
 - (۴) گرفتن مالیات از اقشار برخوردار - نابرابری‌های طبیعی - توزیع برابر ثروت - در رقابت عادلانه باید نقطه شروع رقابت، یکسان باشد.

۲۶۴- در متن زیر چند اشتباه وجود دارد؟

- «در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو می‌شود و جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند. بدین منظور دولت باید نیازهای ضروری همه افراد را تأمین کند. این رویکرد نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق. طرفداران آن به دنبال برقراری عدالت اجتماعی هستند اما به بهانه عدالت اجتماعی، آزادی افراد و امکان رقابت میان آن‌ها را از بین می‌برند.»
- (۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۲۶۵- در کدام گزینه، به ترتیب بخش اول، درست و بخش دوم، نادرست است؟

- (۱) در نظام آپارتاید، تفکیک نژادی در اماکن عمومی اجرا می‌شد. - تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی در صورتی که به نابرابری‌های اجتماعی منجر شوند، مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند.
- (۲) در مدل کمونیستی رقابت مطرح است. - در نظام فئودالی دهقانان شبیه برده بودند؛ مالک چیزی نبودند و به فئودال تعلق داشتند.
- (۳) از نظر جامعه‌شناسان، علت نابرابری‌های اجتماعی عدم توزیع برابر مزایای اجتماعی میان افراد است. - رویکرد اول به نابرابری اجتماعی باور دارد که نابرابری‌ها نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان افراد هستند.
- (۴) رویکرد دوم به نابرابری اجتماعی بر آن است که قشربندی پدیده‌ای است که در همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود دارد. - برخی افراد برای دستیابی به مزایای اجتماعی راه هموارتری پیش رو دارند.

ثلاث قصص قصيرة
نظام الطبيعة
درس های ۳ و ۴
صفحه های ۴۳ تا ۵۸

باسخ گویی به سؤال های این درس اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۲۶۶ - ۲۷۱)

۲۶۶- «قَدْ يُسَبِّبُ تَلَوُّثُ الْهَوَاءِ مشاكلَ كثيرةً في البيئة و هذا الأمر يُهدِّدُ نظامَ الطَّبِيعَةِ تَهْدِيداً فَعَلِينَا أَنْ نُرَاقِبَ أَنْفُسَنَا وَ الْبِئْئَةَ مُرَاقِبَةً كَثِيرَةً!»:

- (۱) آلودگی هوا باعث بروز مشکلات بسیاری در محیط زیست می شود و این امر نظام طبیعت را تهدید می کند، پس بی گمان باید از خود و محیط زیست مراقبت کنیم!
- (۲) گاهی آلودگی هوا باعث ایجاد بسیاری از مشکلات در محیط زیست است و قطعاً این کار نظم طبیعت را تهدید می کند، پس بر ماست که از خود و محیط زیستمان بسیار مراقبت کنیم!
- (۳) آلودگی هوا در محیط زیست گاهی سبب بروز مشکلات زیادی می شود و این امر نظام طبیعت را بسیار تهدید می کند، پس ما باید بسیار مراقب خویش و محیط زیست باشیم!
- (۴) آلودگی هوا گاهی سبب مشکلات بسیاری در محیط زیست می شود و این امر نظام طبیعت را بی گمان تهدید می کند، پس ما بایستی از خود و محیط زیست بسیار مراقبت کنیم!

۲۶۷- «عَادَتِ الشِّيمَاءُ إِلَى هُنَاكَ بَعْدَ إِعْتَاقِهَا وَ مَا دَعَتْ إِلَى الْإِسْلَامِ إِلَّا قَوْمَهَا!»:

- (۱) شیماء پس از آزادی اش به آنجا بازگشت و تنها قومش را به اسلام دعوت کرد!
 - (۲) شیماء را پس از آزاد کردنش به آنجا بازگرداند و او آن ها را جز قومش به اسلام فراخواند!
 - (۳) شیماء را پس از آزاد کردنش به آنجا دعوت کرد و قومش تنها به سوی اسلام بازگشت!
 - (۴) شیماء پس از آزادی اش بدانجا بازگشت و به جز قومش، کسی را به اسلام دعوت نمی کرد!
- ۲۶۸- «لَا تُكْثِرُوا فِي إِسْتِخْدَامِ الْمُبِيدَاتِ الزَّرَاعِيَّةِ الَّتِي تُلَوِّثُ الْمُنْتَجَاتِ الزَّرَاعِيَّةِ كَثِيراً لَأَنَّهَا مُهْدِدَةٌ نِظَامِ الطَّبِيعَةِ!»: در

استفاده از

- (۱) آفت کش های کشاورزی که تولیدات کشاورزی را آلوده می کنند بسیار زیاده روی نکنید، زیرا آن محیط زیست را تهدید می کند!
- (۲) آفت کش های زراعی که محصولات کشاورزی توسط آن ها بسیار آلوده می شوند زیاده روی نکنید، چون آن ها تهدید کننده نظام طبیعت هستند!
- (۳) آفت کش های زراعی که تولیدات کشاورزی را بسیار آلوده می کنند زیاده روی نکنید، برای اینکه آن ها تهدید کننده نظام طبیعت هستند!
- (۴) آفت کش های کشاورزی که محصولات کشاورزی را آلوده می کنند بسیار زیاده روی نکنید، زیرا آن ها تهدید کننده نظام طبیعت هستند!

۲۶۹- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) مَا غَرَسَ أَشْجَاراً إِلَّا الْآخَرُونَ لِنَأْكُلَ مِنْ ثَمَرِهَا!: دیگران فقط درختانی را کاشتند تا ما از میوه هایش بخوریم!
- (۲) كَانَ هَذَانِ اللَّاعِبَانِ يَتَظَاهَرَانِ بِاللَّعِبِ جَيِّداً!: این دو بازیکن بودند که وانمود می کردند خوب بازی می کنند!
- (۳) عَاهَدَ الْمُزَارِعَ أَنْ يُرَاقِبَ عِدَدَ فَرَاحِهَا مُرَاقِبَةً أَكْثَرَ!: به کشاورز قول داد که از تعداد جوجه هایش بیشتر مراقبت کند!
- (۴) إِنَّ لِكُلِّ مَأْمُومٍ إِمَاماً يَسْتَضِيءُ بِنُورِ عِلْمِهِ!: بی شک هر پیشوایی رهروی دارد که از دانشش روشنی می گیرد!

۲۷۰- عَيْنِ الصَّحِيح: «کشاورزان در کشتزار وسیعشان فقط نهال گردو خواهند کاشت!»

(۱) الْفَلَّاحُونَ لَنْ يَغْرِسُوا فِي حُقُولِهِمُ الْوَسِيعَةَ إِلَّا فَسِيلَةَ الْجُوزِ!

(۲) سَيَغْرِسُ الْفَلَّاحَانِ فِي حَقْلِهِمَا الْوَسِيعَ إِلَّا فَسِيلَةَ الْجُوزِ!

(۳) لَنْ يَغْرِسَ الْفَلَّاحُونَ فِي حَقْلٍ وَسِيعِهِمْ إِلَّا فَسِيلَةَ جُوزٍ!

(۴) الْفَلَّاحَانِ لَنْ يَغْرِسَا فِي حَقْلِهِمَا الْوَسِيعَ إِلَّا فَسِيلَةَ الْجُوزِ!

۲۷۱- «إِنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ نِعْمَةٌ مِنَ اللَّهِ»؛ عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْمَفْهُومِ:

(۱) عَلَى كُلِّ النَّاسِ مُسَاعَدَةُ الْآخَرِينَ شُكْرًا لِلَّهِ! طلبُ الحاجة من غير أهلها أشد من الموت!

(۳) إِنَّ فِي طَلَبِ الدُّنْيَا إِضْرَارًا بِالْآخِرَةِ! طلبُ الحوائج إلى النَّاسِ مَذَلَّةٌ لِلْحَيَاةِ!

۲۷۲- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(۱) يَنْقُصُ كُلُّ شَيْءٍ بِالْإِنْفَاقِ إِلَّا الْعِلْمُ! لَمْ يَذْهَبْ إِلَى الْمَصْنَعِ يَوْمَ السَّبْتِ إِلَّا ذَلِكَ الْعَامِلُ!

(۳) لَقَدْ ضَيَّعَ الْأَبْنَاءُ كُلُّهُمْ عُمْرَهُمْ إِلَّا الْإِبْنَ الصَّغِيرَ! مَا حَضَرَ الْيَوْمَ مِنَ التَّلَامِيذِ فِي الْمَكْتَبَةِ إِلَّا سَعِيدٌ!

۲۷۳- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْمَفْهُومِ:

(۱) الْإِثْمَارُ: فَوَاكِهُ الْأَشْجَارِ الَّتِي يَأْكُلُهَا النَّاسُ! الْبَيْئَةُ: الْمَكَانُ الَّذِي يَعِيشُ فِيهَا كُلُّ مَخْلُوقٍ!

(۳) الْحُقُولُ: أَرْضٌ صَالِحَةٌ لِلزَّرَاعَةِ وَالْإِغْرَاسِ! الرِّدَاءُ: لِبَاسٌ طَوِيلٌ وَوَسِيعٌ نَلْبِسُهُ عَلَى الْمَلَابِسِ!

۲۷۴- عَيْنِ الْمُسْتَثْنَى مِنْهُ فَاعِلًا:

(۱) أُحْتَرِمَ الْعُمَالُ فِي حَفْلَةِ التَّكْرِيمِ إِلَّا وَاحِدًا مِنْهُمْ! لَا يَثُورُ ضِدُّ الظُّلْمِ وَالظَّالِمِينَ فِي الْعَالَمِ إِلَّا الْمُؤْمِنُ!

(۳) قَبْلَ الْمُدِيرِ كُلِّ الْمُوظَّفِينَ إِلَّا شَابًّا يَمْدَحُ نَفْسَهُ! لَمْ يَغْرِسِ الْفَلَّاحَانِ أَشْجَارًا كَثِيرَةً إِلَّا وَاحِدًا مِنْهُمَا!

۲۷۵- عَيْنِ الْفِعْلِ الْمَنْفِيِّ يُتَرْجَمُ مُثْبِتًا:

(۱) لَا يَشْتَرِي النَّاسُ فِي هَذِهِ الْأَسْوَاقِ شَيْئًا إِلَّا السَّرَاوِيلَ الْمَلُونَةَ!

(۲) لَا نَسْمَعُ اللَّيْلَ صَوْتًا مِنَ الشَّارِعِ إِلَّا صَوْتَ السَّيَّارَاتِ!

(۳) مَا نَجَحَ طَلَّابٌ صَفْنَا فِي الْامْتِحَانَاتِ إِلَّا تَلْمِيزِينَ!

(۴) نَحْنُ لَا نَسْتَشِيرُ فِي أُمُورِنَا الْيَوْمِيَّةِ إِلَّا الْعُقَلَاءَ!

عقل در فلسفه (قسمت دوم)

آغاز فلسفه در جهان اسلام

صفحه‌های ۵۹ تا ۷۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۲۷۶- کدام باور علت مخالفت برخی جریان‌های فکری در جهان اسلام با فلسفه بود؟

- (۱) عدم سازگاری فلاسفه یونان باستان با فلاسفه اسلامی
- (۲) سازگار نبودن عقاید اسلامی با هیچ‌یک از آموزه‌های فلسفی
- (۳) سازگار نبودن آموزه‌های فلسفی با هیچ‌یک از عقاید دینی
- (۴) عدم سازگاری عقاید فلاسفه یونان باستان با عقاید اسلامی

۲۷۷- کدام گزینه در مورد «عقول» مطابق دیدگاه فارابی و ابن‌سینا صحیح نیست؟

- (۱) موجودات عالم عقول که فوق عالم طبیعت هستند، هم وجود دارند و هم ماهیت.
- (۲) همه این موجودات واجب‌الوجود بالغیری هستند که از واجب‌الوجود بالغیر دیگری صادر شده‌اند.
- (۳) وظیفه این موجودات (عقول) رساندن فیض از جانب خداوند به عوالم دیگر است.
- (۴) عقل فعال که در میان عقول آخرین است، عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌هاست.

۲۷۸- کدام عبارت مطابق با دیدگاه ملاصدرا نیست؟

- (۱) احساسی تعارض، میان دستاوردهای عقلی و داده‌های وحی ممکن نیست.
- (۲) تقابل حقیقی میان قوانین دینی با معرفت یقینی و قطعی ممکن نیست.
- (۳) فلسفه‌ای که قوانینش با قرآن و سنت مخالف باشد پذیرفته نیست.
- (۴) رهایی از توهم و گمان تعارض، میان یافته‌های عقلی و دینی ممکن است.

۲۷۹- کدام گزینه درباره «حیات عقلی» و «حیات فلسفی» نادرست است؟

- (۱) با ظهور اسلام فرصت تفکر و اندیشه‌ورزی برای مردم فراهم آمد و حیات عقلی با تکریم علم و عالمان همراه بود.
- (۲) پیامبر اکرم (ص) و قرآن کریم پایه‌گذار حیات عقلی جامعه اسلامی بودند که بعد از دو قرن به حیات فلسفی انجامید.
- (۳) فیلسوفانی مانند فارابی و ابن‌سینا با آموختن دانش فیلسوفان یونان، سبب پیدایش حیات عقلی و فلسفی در جامعه اسلامی شدند.
- (۴) نهضت ترجمه متون که از قرن دوم هجری آغاز شد، یکی از زمینه‌های شکل‌گیری «حیات فلسفی» در جهان اسلام بود.

۲۸۰- در رابطه با مدینه فاضله، کدام عبارت درست است؟

- (۱) فضایل مردم مدینه فاضله و اموری که به آن‌ها می‌پردازند، راهبر مدینه به سوی سعادت است.
- (۲) وظایف اعضای آن، مشابه یکدیگر است که این امر، زمینه‌ساز عدالت است.
- (۳) رهبر آن متصف به صفاتی است که عالی‌ترین آن‌ها، تعقل است.
- (۴) اتصال رهبر آن به ملک وحی، عامل سلامتی جسم و روح اعضای مدینه است.

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۰ آبان ۱۴۰۱

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۲۱۰۰

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم توزنده جانی، کورش داودی، احمدرضا ذاکر زاده، امیر زراندوز، حمیدرضا سجودی، علی شهبازی، علیرضا عیدی، امیر محمودیان، اسماعیل میرزایی
اقتصاد	نسرين جعفری، مائده حسنی، سارا شریفی، مهدی ضیائی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سیدعلیرضا علویان، فرهاد علی نژاد، سجاد غلام پور، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، کاظم کاظمی، یاسین مهدیان
جامعه شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، فاطمه صفری، ارغوان عبدالملکی، نگار غلامی
عربی زبان قرآن	نوید امساک، ولی برجی، بهروز حیدربکی، حسین رضایی، کاظم غلامی، مرتضی کاظم شیرودی، علی محسن زاده، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح خواه، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، سیدعلیرضا علویان، علی محمد کریمی، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، حسن صدری، فرهاد قاسمی نژاد، علیرضا نصیری
روان شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، مهسا عفتی، فرهاد علی نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند	الهه شهبازی
اقتصاد	مهدی ضیایی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قموشی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	یاسین مهدیان، سیدعلیرضا علویان، امیرحسین واحدی	فریبا رثوفی
جامعه شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	نوید امساک	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهره دامیار	خدیجه
جغرافیا	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهره دامیار	جنت علی پور
منطق و فلسفه	سبا جعفرزاده صابری	نیما جواهری	فرهاد علی نژاد، امیرکیا باقری	زهره قموشی
روان شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی نژاد، فاطمه صفری	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهره دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروفچین و صفحه آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(مفهم بفرمایی)

احتمال باریدن باران را با $P(A)$ و احتمال نباریدن باران را $P(A')$ در نظر می گیریم:

$$\frac{P(A)}{P(A')} = \frac{2}{5} \Rightarrow P(A) = \frac{2}{5} P(A')$$

$$P(A') = 1 - P(A) = 1 - \frac{2}{5} P(A')$$

$$\Rightarrow P(A') + \frac{2}{5} P(A') = 1 \Rightarrow \frac{7}{5} P(A') = 1$$

$$\Rightarrow P(A') = \frac{5}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲۱ تا ۲۷)

۲- گزینه «۲»

(اسماعیل میرزایی)

تعداد اعضای فضای نمونه با توجه به خارج کردن ۳ کارت برابر است با:

$$n(S) = 24 - 3 = 21$$

از بین بقیه کارت ها (۲۱ کارت) ۹ کارت زوج و ۱۲ کارت فرد هستند. بنابراین:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{9}{21} = \frac{3}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۴ تا ۲۱)

۳- گزینه «۱»

(امیررضا ذاکر زاده)

چون $A = \{2, 4, 6\}$ و $B = \{3, 6\}$ و $C = \{2, 3, 5\}$ و پیشامد مطلوب مسئله $(A \cup B) - C$ است، پس:

$$(A \cup B) - C = \{2, 3, 4, 6\} - \{2, 3, 5\} = \{4, 6\}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۲ تا ۱۶)

۴- گزینه «۳»

(علی شهبازی)

برای آن که مجموع سه تاس مضرب ۸ باشد، باید مجموعشان ۸ یا ۱۶ باشد.

تعداد حالت	مجموع ۲ تاس دیگر	تاس اول
۶	۷	۱
۵	۶	۲
۴	۵	۳
۳	۴	۴
۲	۳	۵
۱	۲	۶
۱	۱۲	۴
۲	۱۱	۵
۳	۱۰	۶
۲۷	—	مجموع حالات

$$\Rightarrow n(A) = 27$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۴ تا ۲۱)

۵- گزینه «۱»

(مفهم ابراهیم توزنده جانی)

$$n(S) = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 = 32$$

تعداد حالاتی که یک فرزند دختر و ۴ فرزند پسر باشد، به صورت زیر است:

$$A = \{(پ, پ, پ, پ, د), (پ, پ, پ, د, پ), (پ, پ, د, پ, پ), (پ, د, پ, پ, پ), (د, پ, پ, پ, پ)\}$$

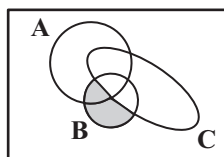
$$P(A) = \frac{5}{32}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۴ تا ۲۱)

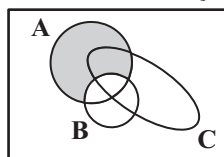
۶- گزینه «۴»

(علی شهبازی)

دو پیشامد را ناسازگار گوئیم هرگاه اشتراکشان تهی باشد. در بین گزینه های داده شده، فقط پیشامدهای گزینه «۴»، اشتراکشان تهی می شود:

$$B \cap C' = B - C$$

$$A - B$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۴ تا ۲۷)

۷- گزینه «۳»

(مفهم ابراهیم توزنده جانی)

فضای نمونه ای آزمایش $6 \times 6 = 36$ عضو دارد و پیشامد مطلوب به شکل زیر است:

$$A = \{(1, 4), (1, 5), (1, 6), (2, 5), (2, 6), (3, 6), (4, 1), (5, 1), (5, 2), (6, 1), (6, 2), (6, 3)\}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{12}{36} = \frac{1}{3}$$

بنابراین:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۴ تا ۲۱)

۸- گزینه «۱»

(اسماعیل میرزایی)

ابتدا تعداد اعضای فضای نمونه را به دست می آوریم:

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

$$A = \{(2, 2), (1, 3), (3, 1), (4, 4), (2, 6), (6, 2), (3, 5), (5, 3)\}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{8}{36} = \frac{2}{9}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۴ تا ۲۱)

۹- گزینه «۳»

(مفهم ابراهیم توزنده جانی)

حالاتی که مطلوب این مسئله نیستند را حساب می کنیم:

$${}^6P_1 \times {}^4P_1 \times {}^5P_1 = 120 \text{ سه مهره از سه رنگ مختلف باشند}$$

$${}^6P_2 + {}^4P_2 + {}^5P_2 = 34 \text{ سه مهره از یک رنگ باشند}$$

اگر A' پیشامد متمم پیشامد خواسته شده باشد، داریم:

$$n(A') = 120 + 34 = 154, \quad n(S) = {}^6P_3 = 120$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - \frac{154}{120} = \frac{66}{120} = \frac{11}{20}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۴ تا ۲۷)

۱۰- گزینه «۳»

(ابوالفضل بخاری)

ابتدا تعداد اعضای S را به دست می آوریم:

$$n(S) = 8!$$

اگر هم گروهی ها در کنار یکدیگر قرار گیرند، طبق جایگشت ۴ بسته داریم:

$$\boxed{A \ B} \ \boxed{C \ D} \ \boxed{E \ F} \ \boxed{G \ H} \Rightarrow 4!$$

↓ ↓ ↓ ↓
بسته بسته بسته بسته

هم گروهی ها در هر بسته می توانند با یکدیگر جابه جایی داشته باشند، بنابراین:

$$n(A) = 4! \times 2! \times 2! \times 2! \times 2! \Rightarrow n(A) = 4! \times 2^4 = 24 \times 16$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{24 \times 16}{8!} = \frac{24 \times 16}{8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = \frac{1}{105}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۳ تا ۲۱)

ریاضی و آمار (۱) و (۲)

۱۱- گزینه «۴»

(مفهم بصیرایی)

بیشترین مقدار تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ (به شرط $a < 0$)

به ازای $x = -\frac{b}{2a}$ به دست می آید. بنابراین:

$$x = -\frac{6}{2 \times (-3)} = \frac{-6}{-6} = 1$$

$$\Rightarrow f(1) = -3 \times (1)^2 + 6(1) - 1 = 2$$

بیشترین مقدار تابع برابر ۲ است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۶۳ تا ۷۰)

۱۲- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

$$\begin{cases} f(x) = x^2 + ax + 1 \\ f(2) = 3 \Rightarrow \text{تابع از نقطه } (2, 3) \text{ می گذرد} \end{cases}$$

$$f(2) = 2^2 + 2a + 1 = 3 \Rightarrow 2a + 5 = 3$$

$$\Rightarrow 2a = 3 - 5 \Rightarrow 2a = -2 \Rightarrow a = -1$$

حالا $a = -1$ را در ضابطه تابع قرار می دهیم و بعد $f(1)$ را به دست می آوریم:

$$a = -1 \Rightarrow f(x) = x^2 - x + 1$$

$$f(1) = 1^2 - 1 + 1 = 1 - 1 + 1 = 1 \Rightarrow f(1) = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۶۳ تا ۷۰)

۱۳- گزینه «۴»

(امیر زرانروز)

مختصات نقطه داده شده در شکل را در معادله سهمی قرار می دهیم:

$$y = -x^2 + 7x + k \xrightarrow{x=3, y=2} 2 = -9 + 21 + k \Rightarrow k = -10$$

$$y = -x^2 + 7x - 10 \Rightarrow x_s = \frac{-b}{2a} = \frac{-7}{2(-1)} = \frac{7}{2}$$

$$\Rightarrow y_s = -\left(\frac{7}{2}\right)^2 + 7\left(\frac{7}{2}\right) - 10 = -\frac{49}{4} + \frac{49}{2} - 10$$

$$= \frac{-49 + 98 - 40}{4} = \frac{9}{4} = 2 \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۶۳ تا ۷۰)

۱۴- گزینه «۱»

(اسماعیل میرزایی)

$$f(x) = 3(x-2)^2 + m \Rightarrow \text{رأس سهمی } S = (2, m)$$

$$\left. \begin{aligned} y = -4 \text{ مماس بر رأس سهمی} \\ y = m \text{ خط مماس بر رأس سهمی} \end{aligned} \right\} \Rightarrow m = -4$$

$$\Rightarrow f(x) = 3(x-2)^2 - 4 \Rightarrow f(x) = 3(x^2 - 4x + 4) - 4$$

$$= 3x^2 - 12x + 8$$

محل برخورد تابع درجه دو $f(x)$ با محور x ها از حل معادله $f(x) = 0$

به دست می آید که اگر این سهمی محور x ها را در دو نقطه قطع کند

مجموع طول نقاط برخورد برابر $-\frac{b}{a}$ است.

$$f(x) = 0 \Rightarrow 3x^2 - 12x + 8 = 0$$

$$\xrightarrow{\Delta > 0} \text{مجموع طول نقاط برخورد} = -\frac{-12}{3} = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۶۳ تا ۷۰)

۱۵- گزینه «۲»

(امیر مضموریان)

هزینه - درآمد = سود

$$\text{سود} = x(15000 - 2x) - ax = -2x^2 + (15000 - a)x$$

$$\text{سود ماکزیمم} = \frac{-\Delta}{4a} = \frac{4ac - b^2}{4a} = \frac{c - b^2}{4a} = \frac{-(15000 - a)^2}{-8}$$

$$= \frac{(15000 - a)^2}{8} = 1250000 \Rightarrow (15000 - a)^2 = 10000000$$

$$\Rightarrow 15000 - a = 10000 \Rightarrow a = 5000$$

$$\xrightarrow{x=1000} \text{تابع سود} = -2x^2 + 10000x$$

$$\text{تابع سود} = -2(1000)^2 + 10000(1000)$$

$$= -2000000 + 10000000 = 8000000 = 8 \text{ میلیون تومان}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۶۳ تا ۷۰)

۱۶- گزینه «۳»

(مهمربراهیم توزندهانی)

چون f تابع ثابت است، پس:

$$f(5) = 3 \text{ و چون } g \text{ تابع همانی است، پس } g(3) = 3$$

$$4f(5) - 5g(3) = 12 - 15 = -3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۵ تا ۳۳)

۱۷- گزینه «۴»

(اسماعیل میرزایی)

عرض از مبدأ سهمی برابر -۲ است. بنابراین:

$$x = 0 \Rightarrow y = -2 \Rightarrow -3(0)^2 + (b + \frac{c}{2})(0) + c = -2 \Rightarrow c = -2$$

$$= x = \frac{-B}{2A} = \frac{B+b+\frac{c}{2}}{A-3} \rightarrow \frac{b+(\frac{-2}{2})}{2(-3)} = 1$$

اقتصاد

(مهری ضیائی)

۲۱- گزینه «۴»

هزینه فرصت تولید زیتون در کشور امارات، (۵ تن خرما) از هزینه فرصت تولید زیتون در کشور قطر (۷ تن خرما) کمتر است، از طرفی کشور قطر (براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید) نمی تواند به زیادی کشور امارات، زیتون تولید کند. در نتیجه کشور امارات در تولید زیتون در مقایسه با کشور قطر، مزیت مطلق دارد.

از طرفی کشور قطر می تواند ۵ تن خرما تولید کند و کشور امارات، ۳ تن. هم چنین کشور قطر می تواند خرماهایی با هزینه فرصت کمتری نسبت به کشور امارات تولید کند. در نتیجه کشور قطر در تولید خرما مزیت مطلق دارد. پس کشور امارات باید به تولید زیتون در داخل بپردازد و خرما را مورد نیاز خود را از کشور قطر وارد کند و کشور قطر نیز باید به تولید خرما در داخل بپردازد و زیتون مورد نیاز خود را از کشور امارات وارد کند.

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه ۷۹)

(ماتره حسینی)

۲۲- گزینه «۲»

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: مالیات بر ارث، مهم ترین نوع مالیات بر دارایی است و مهم ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص می باشد.

گزینه «۳»: مالیات بر ارزش افزوده، چند مرحله ای است و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی بر حسب ارزش افزوده گرفته می شود. مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می دهد و از مالیات سستانی مضاعف جلوگیری می کند، چرا که مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می شود. به عبارت دیگر، کالا و خدمات واسطه ای از پرداخت مالیات معاف می شوند.

گزینه «۴»: اگرچه مالیات بر مصرف نهایتاً توسط مصرف کننده نهایی پرداخت می شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، ۹، صفحه های ۶۱ تا ۶۳)

(کتاب آبی)

۲۳- گزینه «۲»

(۱) درآمد / (۲) مالیات / (۳) پرداخت های عوامل تولید / (۴) درآمد خانوار
(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، ۹، صفحه ۶۵)

(نسرین جعفری)

۲۴- گزینه «۲»

= اعتبار مالیات بر ارزش افزوده هایی که در مرحله قبل پرداخت شده
مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل
مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم
 $\Rightarrow$
 $= 1,000$

= مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم
نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ ارزش تولید محصول در مرحله دوم

$$\Rightarrow \frac{b-1}{6} = 1 \Rightarrow b = 7$$

$$\Rightarrow y = -3x^2 + (7 + \frac{-2}{2})x + (-2) \Rightarrow y = -3x^2 + 6x - 2$$

$$y_{\text{راس}} = -3(1)^2 + 6(1) - 2 = -3 + 6 - 2 = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۶۳ تا ۷۰)

۱۸- گزینه «۳»

(اسماعیل میرزایی)

$$f(3x^2 - 1) = 3f(x) + 1 \Rightarrow c = 3c + 1 \Rightarrow c - 3c = 1$$

$$\Rightarrow -2c = 1 \Rightarrow c = -\frac{1}{2}$$

خواسته مسئله برابر است با:

$$\Rightarrow \frac{f(-1) \times f(1)}{f(-2) + f(2)} = \frac{(-\frac{1}{2}) \times (-\frac{1}{2})}{(-\frac{1}{2}) + (-\frac{1}{2})} = \frac{\frac{1}{4}}{-1} = -\frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۵ تا ۳۳)

۱۹- گزینه «۴»

(اسماعیل میرزایی)

$$\begin{cases} 2a-1=0 \Rightarrow 2a=1 \Rightarrow a=\frac{1}{2} \\ b=0 \\ c=1 \\ \frac{d+c}{2}=0 \Rightarrow d+c=0 \Rightarrow d=-1 \end{cases}$$

$$f(\frac{1}{x}) = -f(x) + 1 = k \Rightarrow k = -k + 1 \Rightarrow 2k = 1 \Rightarrow k = \frac{1}{2}$$

$$\frac{k \times d}{k + b - c} = \frac{\frac{1}{2} \times (-1)}{\frac{1}{2} - 1 - 1} = \frac{-\frac{1}{2}}{-\frac{3}{2}} = +1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۵ تا ۳۳)

۲۰- گزینه «۱»

(معمد بهیرایی)

با توجه به ضابطه ها و شرط دامنه هر ضابطه داریم:

$$\frac{f(1)=5}{\text{ضابطه بالایی}} \rightarrow 2(1) + b = 5 \Rightarrow b = 3$$

$$\frac{f(-1)=-5 \text{ و } b=3}{\text{ضابطه پائینی}} \rightarrow 2(-1) + a = -5 \Rightarrow a = -2$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow f(b) + f(a) &= f(3) + f(-2) = \overbrace{2 \times 3 + 3}^{\text{ضابطه بالایی}} + \overbrace{2 \times (-2) - 2}^{\text{ضابطه پائینی}} \\ &= 9 - 8 = 1 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۵ تا ۳۳)

۲۷- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

گاهی دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کنند و گاهی در جهت گسترش روابط اقتصادی با کشورهای دیگر دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۴)

۲۸- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

الف) مالیات بر بطری‌ها و قوطی‌های پلاستیکی منجر به افزایش قیمت آن‌ها می‌شود و این افزایش قیمت منجر به کاهش تقاضا و مصرف آن‌ها می‌شود. از طرف دیگر این مالیات به‌عنوان یکی از هزینه‌های تولید بنگاه است و افزایش هزینه تولید، منجر به کاهش تولید و در نتیجه دلسرد شدن از فعالیت اقتصادی می‌شود.

ب) افزایش مالیات شرکت‌ها منجر به افزایش هزینه‌های شرکت می‌شود و در نتیجه باعث کاهش تولید و دلسرد شدن از فعالیت اقتصادی بنگاه می‌شود. با حذف مالیات بر فروش خودروهای جدید، بنگاه‌ها تشویق می‌شوند خودروهای بیشتری بفروشند.

ج) موارد ذکر شده در صورت سؤال به ترتیب به مالیات بر دارایی، مالیات بر مصرف و مالیات بر درآمد اشاره دارد.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه ۶۶)

۲۹- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

الف) صادرات کالاها به تولیدکنندگان اجازه می‌دهد تا محصولات خود را در بازارهای بزرگ‌تری به فروش برسانند و به منظور رقابت با تولیدکنندگان دیگر، به تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار شوند.

ب) اگر اصل مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود، اولاً از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدررفت آن‌ها محسوب می‌شود، ثانیاً با تولید محصولات کمتر و بی‌کیفیت‌تر، رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

ج) جنگ‌ها و تحریم‌های اقتصادی قرن‌های اخیر و رفتار خودخواهانه برخی کشورها موجب شده است تا اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در برخی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آنها از خارج تأکید کنند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۲ و ۷۵)

۳۰- گزینه «۳»

(مهرداد ضیائی)

الف) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد. دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد.

ب) این دارایی‌ها، به نسل بعد نیز تعلق دارد و اگر با درآمد حاصل از فروش این منابع، دارایی‌های دیگری خلق نشود و صرفاً صرف هزینه‌های جاری کشور (نظیر پرداخت دستمزد و...) شود، نسل بعد، ما را نخواهد بخشید.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه‌های ۵۸، ۶۴ و ۶۵)

$$\frac{10}{100} \times \text{ارزش تولید محصول در مرحله دوم} = 1,000 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \text{ارزش تولید محصول در مرحله دوم} = \frac{1,000 \times 100}{10} = 10,000$$

قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله دوم

$$= 10,000 + 1,000 = 11,000$$

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله چهارم

$$50,000 \times \frac{10}{100} = 5,000$$

= اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل از مرحله چهارم

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله سوم

$$= 4,000$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه ۶۳)

۲۵- گزینه «۱»

(مهرداد ضیائی)

الف) گاهی دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کنند و گاهی در جهت گسترش روابط اقتصادی با کشورهای دیگر دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان و اروپای شرقی و ایالات متحده در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند.

ج) ایالات متحده در دهه ۷۰ قرن بیستم نیز مجدداً به سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد روی آورد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۴)

۲۶- گزینه «۴»

(ماتر هسنی)

الف) آنچه پشت سر امضای پیمان‌های تجاری بین‌المللی و یا نقض آن‌ها بوده است، همان «منافع ملی کشورها» است.

ب) زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری به خاطر تخصص‌گرایی و تولید براساس مزیت، اقتصادی تک محصولی است.

ج) در صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک‌تر شود که:

ب) راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.

ب) از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد.

ب) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

ب) به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۴ و ۷۶)

روان‌شناسی

۳۱- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

توجه با تمرکز متفاوت است. اگر توجه مداوم و پایدار باشد، در آن صورت با تمرکز مواجه هستیم. اغلب به دلیل ارتباط نزدیک میان دو مفهوم توجه و تمرکز، همه افراد قادر به تفکیک آن دو نیستند.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۳)

۳۲- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش به زنگی می‌گویند.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۸)

۳۳- گزینه «۱»

(مهری باهری)

استفاده از چند حس برای یک فعالیت موجب بهتر عمل کردن «توجه» می‌شود. استفاده از یک حس برای چند فعالیت موجب آسیب رسیدن به توجه فرد شده و در این صورت فرد با «توجه پراکنده» مواجه می‌شود. در گزینه‌های «۲» و «۳» یک حس برای دو فعالیت استفاده شده است و در گزینه‌های «۱» و «۴» دو حس برای دو فعالیت استفاده شده است که موجب سهولت انجام این دو تکلیف می‌شود. همچنین در صورت شباهت بیشتر تکالیف، دشواری کمتر آن‌ها و مهارت بیشتر فرد در انجام آن‌ها، اثر منفی توجه تقسیم شده کاهش پیدا می‌کند. در مثال گزینه «۱» مهارت مورد نیاز بیشتر و دشواری انجام تکالیف کمتر از گزینه «۴» است و در نتیجه، انجام همزمان آن‌ها ساده‌تر است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۳۴- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

فرایند انتخاب یک محرک از بین محرک‌های حسی مختلف را توجه می‌نامند. توجه با تمرکز متفاوت است؛ اگر توجه مداوم و پایدار باشد؛ در آن صورت با تمرکز مواجه‌ایم.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مطابق صورت سؤال می‌شود در این فرایند تمرکز ندارد، اما توجه در او شکل گرفته است؛ بنابراین حواس او به وسیله محرک تحریک شده است.

گزینه «۲»: مطابق صورت سؤال آرمان به محرک بی‌توجه بوده است؛ بنابراین این محرک را اصلاً انتخاب نکرده است.

گزینه «۳»: می‌شود هر چند به این محرک توجه کرده، اما توجه او مداوم و پایدار نبوده و به صورت گذرا و بی‌ثبات بوده است و بنابراین، تمرکز در او شکل نگرفته است.

گزینه «۴»: مطابق صورت سؤال آرمان به محرک بی‌توجه بوده است و تمرکز مرحله بعد از توجه است و بنابراین، در او تمرکزی هم رخ نداده است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۳)

۳۵- گزینه «۳»

(مهری باهری)

محرک هدف در مثال صورت سؤال «حضور پلیس راهنمایی- رانندگی» است و راننده با «کاهش سرعت خودرو» حضور محرک را گزارش می‌دهد. زمانی که محرک در غیاب آن (عدم حضور پلیس راهنمایی) گزارش شود، (سرعت کاهش پیدا کند) حالت «هشدار کاذب» محقق شده است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۷)

۳۶- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

به ترتیب ترشح دوپامین و سروتونین به عامل فیزیولوژیکی، نوشته بدون عکس و مثال به عامل یکنواختی و ثبات نسبی محرک و دیدن مطالب از زوایای متنوع به جلوگیری از بروز آشنایی نسبی اشاره دارند.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۳۷- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

محرومیت حسی آزارنده است، اما درگیری حواس با محرک‌های متنوع و مطلوب لذت‌بخش است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۶۸ تا ۷۱)

۳۸- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

گوش دادن به موسیقی، گوش دادن به حرف شخص دیگر و دیدن تلویزیون نشان‌دهنده احساس هستند؛ اما صحبت درباره مسائل نیازمند شکل‌گیری ادراک و حافظه است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۳۹- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

الف) عملکرد ضعیف در آزمون‌های قبل، میزان انگیزتگی ذهنی (روان‌شناختی) دانش‌آموز را در مواجهه با سؤالات درس روان‌شناسی، کاهش داده است. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

ب) نوشتن کلمات با رنگ‌های متمایز، مانع تأثیر «یکنواختی و ثبات نسبی» می‌شود و از سوی دیگر، باعث بالارفتن «تغییرات درونی محرک» می‌شود بنابراین، تمرکز را افزایش می‌دهد. (رد گزینه ۳)

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۴۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

آزمودنی ۳۴ مرتبه دیدن محرک را اعلام کرده است؛ از این ۳۴ مرتبه، ۸ مرتبه هشدار کاذب بوده است، یعنی محرک وجود نداشته ولی آزمودنی ادراک آن را اعلام کرده است؛ پس تعداد تصمیم‌های درست آزمودنی برابر است با: $(۲۶ = ۳۴ - ۸)$ در نتیجه ۴ مورد از محرک‌ها ردیابی نشده‌اند.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۷)

اقتصاد

۴۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

کشور A در تولید برنج مزیت مطلق دارد. (این کالا را ارزان تر از سایر کشورها تولید می کند.)
کشور C در تولید گندم مزیت مطلق دارد. (این کالا را ارزان تر از سایر کشورها تولید می کند.)
بهتر است هر کشور در محصولی که مزیت دارد، تخصص و تمرکز یابد و سایر محصولات را از یک دیگر بگیرند. با این تقسیم کار، رفاه مردم دو کشور بهتر است کشور A، برنج را در داخل تولید کند و گندم مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند.

ملاحظه می شود که کشور B در تولید برنج و گندم نسبت به کشورهای A و C مزیت اقتصادی ندارد؛ یعنی هیچ یک از دو کالا را به صرفه تولید نمی کند. اقتصاددانان در این حالت از مفهوم مزیت نسبی استفاده می کنند: هر چند کشور B در برنج و گندم نسبت به دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود گندم را ارزان تر از برنج تولید می کند و لذا در تولید گندم مزیت نسبی دارد. بنابراین باید در تولید گندم متمرکز شود و برنج مورد نیاز خود را از کشور A وارد کند.

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه های ۷۱ و ۷۲)

۴۲- گزینه «۴»

(نسرين پيغري)

مرحله ۱	مرحله ۲	مرحله ۳	مراحل
$100 + (100 \times \frac{10}{100}) = 110$	$180 + (180 \times \frac{10}{100}) = 198$	$300 + (300 \times \frac{10}{100}) = 330$	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
$100 \times \frac{10}{100} = 10$	$180 \times \frac{10}{100} = 18$	$300 \times \frac{10}{100} = 30$	مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده
—	۱۰	۱۸	اعتبار مالیات بر ارزش افزوده هایی که در مرحله قبل پرداخت شده
۱۰	$18 - 10 = 8$	$30 - 18 = 12$	مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده
$10 + 8 + 12 = 30$			مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۶۳)

۴۳- گزینه «۳»

(مانده حسنی)

الف) مونتاژ کالای کره ای در کشور اندونزی ← یکسان نبودن منابع و عوامل تولید در کشورها
ب) واردات انبه از کشور پاکستان به ایران ← تفاوت های اقلیمی و آب و هوایی
ج) صادرات واکسن کرونا از آمریکا به مکزیک ← یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه ۷۰)

۴۴- گزینه «۲»

(مانده حسنی)

تشریح موارد نادرست:

ب) تعرفه های گمرکی به جز اینکه یکی از راه های درآمدزایی دولت ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می شوند.
ج) انواع عوارض درج شده در قبض های شهرداری، مالیات تلقی می شود. شهرداری در مقابل خدماتی که ارائه می کند، وجوهی مانند عوارض خودرو یا عوارض نوسازی و دفع پسماند دریافت می کند. عوارض خودرو از انواع مالیات غیرمستقیم است.
د) حقوق و عوارض گمرکی ممکن است براساس قیمت و ارزش کالاها یا براساس ویژگی ها و مشخصات آن ها (مانند حجم، وزن و ...) تعیین و دریافت شوند.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه های ۶۱ تا ۶۳)

۴۵- گزینه «۳»

(مهری ضیائی)

الف) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین المللی پول بود.
ب) همچنین در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد.
ج) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند.

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه ۷۴)

۴۶- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

الف) صحیح است.

ب) نادرست است. وابستگی در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری مثل دارو، غذا و محصولات کشاورزی، حوزه انرژی (نفت، هسته ای و انرژی های نو)، صنایع نظامی و دفاعی می تواند موجب بهانه جویی و سلطه دشمن یا رقیب و ضعف و وابستگی کشور شود.

ج) نادرست است. زندگی عموم انسان ها در جامعه شهری به خاطر تخصص گرایی و تولید براساس مزیت، اقتصادی تک محصولی است.

د) صحیح است.

ه) صحیح است.

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه های ۷۵، ۷۶ و ۷۸)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۵۱- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

قالب عمده شعر این دوره قصیده است؛ قالب‌های مسمط، ترجیع‌بند و مثنوی به‌تدریج در این دوره شکل گرفتند و قالب غزل در اواخر این دوره رشد یافت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۳)

۵۲- گزینه «۴»

(مجتبی فرهادی)

متن از مقدمه شاهنامه ابومنصوری انتخاب شده است که از نمونه نثرهای «دوره سامانی» است و از ویژگی‌های متن می‌توان به «لغات کم‌کاربرد فارسی (گروگان در معنای چیزی که به گرو گذارند)؛ کوتاهی جملات؛ ایجاز و اختصار در لفظ و معنا» اشاره کرد، درحالی‌که «افزایش کاربرد لغات عربی» از ویژگی‌های مربوط به سبک دوره غزنوی و سلجوقی است و در این متن دیده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۵۳- گزینه «۴»

(فرهاد فروزان‌کیا)

ردیف این بیت (برنتابد بیش از این)، ردیفی بسیار طولانی است. این ویژگی، با قافیه و ردیف بسیار ساده در سبک خراسانی در تضاد است. بیت، سروده خاقانی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ویژگی زبانی سبک خراسانی: تفاوت تلفظ برخی از کلمات نسبت به امروز (اوفتادن) - ضمناً توجه کنید که عشق بتان، گزاره‌ای برای معشوق زمینی است (ویژگی فکری سبک خراسانی).

گزینه «۲»: استفاده از تشبیه حسی و ساده (ویژگی ادبی) و مدح پادشاه (ویژگی فکری سبک خراسانی)

گزینه «۳»: ویژگی زبانی سبک خراسانی: استفاده از دو نشانه برای یک متمم (به سنگ اندر) و استفاده از لغت مهجور «سوفار»

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۵۴- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

تناظر سجع‌های متوازی در بیت گزینه «۴» منجر به ایجاد صنعت ترصیع شده است؛ ولی در سایر ابیات همه کلمات متناظر در دو مصراع سجع متوازی نساخته‌اند و همگی دارای آرایه موازنه‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بدیع لفظی، صفحه ۷۴)

۵۵- گزینه «۲»

(کاظم کاظمی)

موازنه: مقابل هم قرار گرفتن سجع‌های متوازن و متوازی

جناس همسان: داد (حق) داد (عطا کرد)

استعاره: چرخ ← آسمان

مجاز: گیتی ← مردم عالم

واژه‌آرایی: تکرار واژه «تو» و «داد»

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۴۷- گزینه «۱»

(الف)

(سارا شریفی)

میلیون تومان $300 = 25 \times 12$ = خرید مواد اولیه برای تولید سالانه بنگاه
میلیون تومان $168 = 2 \times 7 \times 12$ = مجموع حقوق سالانه تمامی کارگران بنگاه
میلیون تومان $868 = 300 + 400 + 168$ = هزینه سالانه بنگاه

هزینه - درآمد = سود یا زیان

(سود) میلیون تومان $82 = 868 - 950$

(ب)

میلیون تومان $95 = 950 \times \frac{10}{100}$ = هزینه مالیات سالانه بنگاه

میلیون تومان $963 = 300 + 400 + 168 + 95$ = هزینه سالانه بنگاه

هزینه - درآمد = سود یا زیان

(ضرر یا زیان) میلیون تومان $-13 = 950 - 963$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه ۶۷)

۴۸- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

(الف) بهبود عملکرد بازار

(ب) ارائه کالای عمومی

(ج) بهبود عملکرد بازار

(د) بهبود عملکرد بازار

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۴۹- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

(الف) اساس و مبنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤدی است و در مالیات بر درآمد، درآمد افراد و شرکت‌ها مبنای مالیات است.

(ب) مهم‌ترین انواع مالیات‌های غیرمستقیم که در کشور ما اجرا و اعمال می‌شوند، عبارت‌اند از: عوارض گمرکی و خدماتی، مالیات بر مصرف و مالیات بر ارزش افزوده.

(ج) مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند، چرا که مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود. به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۵۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده یک محصول

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت اولیه محصول) + قیمت اولیه محصول =

$$\Rightarrow 25,200 = x + (x \times \frac{20}{100})$$

$$\Rightarrow 25,200 = \frac{12}{100}x \Rightarrow x = 21,000 \text{ تومان}$$

= مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده

قیمت اولیه محصول - قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده یک محصول

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده

تومان $4,200 = 25,200 - 21,000$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه ۶۳)

۵۶- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

در بیت گزینه «۳»، تقابل سجع‌های متوازی و متوازن دیده می‌شود. کلمات «غالیه، نسترن، سنبُل، سلسله و ارغوان» به‌ترتیب استعاره از «زلف، چهره، گیسو، گیسو و چهره» هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۵۷- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا احمدی)

بیت نخست، مکالمه‌ای است بین شیرین و خسرو که از منظومه «خسرو و شیرین» نظامی گزینش شده است. در این بیت تلمیحی دیده نمی‌شود؛ چراکه در تلمیح اشاره غیرمستقیمی به یک روایت می‌شود، ولی در این بیت روایت جریان دارد و اشاره مستقیم به داستان خسرو، شیرین، فرهاد و ... دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: اشاره غیرمستقیم به معجزه حضرت عیسی که با نفس خود مردگان را زنده می‌کرد.

گزینه «۳»: نیم‌نگاهی به حکایت خضر، اسکندر و آب حیات
گزینه «۴»: تلمیح به ماجرای مشهور یوسف نبی، پدرش، یعقوب و معشوقه‌اش زلیخا

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۵۸- گزینه «۳»

(کاظم کاظمی)

مراعات نظیر: رباط (کاروان‌سرا)، مسافر، مقیم، خانه - ره - خط
استعاره: رباط دو در ← دنیا
توجه: در سایر گزینه‌ها استعاره به‌کار نرفته است.

مراعات نظیر در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: لاله، سرو، شمشاد، گل
گزینه «۲»: عقیق و لعل / گل و لاله / لب و عارض
گزینه «۴»: گنج، سیب، زر، ویرانه

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۵۹- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا احمدی)

بیت گزینه «۳» دو زبانه (مُلمَع) است و حافظ در آن، از یک مصراع فارسی و یک مصراع عربی استفاده کرده است. هم‌چنین در مصراع دوم شاعر با بیانی که در آن تشبیه هم به چشم می‌خورد، دهر یا روزگار را در هجران یارش مانند قیامت می‌بیند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیت فاقد تشبیه است و مصراع دوم از حافظ تضمین شده است.
گزینه «۲»: بیت فاقد تشبیه است و به طور واضح مصراع دوم از بیدل دهلوی تضمین شده است.

گزینه «۴»: بیت فاقد تشبیه است و در مصراع دوم قسمتی از کلام خداوند در قرآن آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۶۰- گزینه «۲»

(مجتبی فرهادی)

خط عروضی صحیح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: (چُن سَ را مَد دُولَ تِ شَب هَا یِ وَصَل)

گزینه «۳»: (تُ با این حُسْن نَت وَا نِی کَر وِیز خَلقِ دَر پو شی)

گزینه «۴»: (شَ هَنْدَ شَه چُن شِ نی دین سَخْت پا سَخ)

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

۶۱- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا احمدی)

خط عروضی بیت صورت سؤال در گزینه «۲» درست آمده است. در نوشتن خط عروضی اشعار باید توجه داشته باشید همان‌گونه که می‌خوانیم، می‌نویسیم. برای مثال در ابتدای شعر مذکور در صورت سؤال به جای «گفتی امروز»، «گف تی یم روز» می‌خوانیم و همین‌طور خوانش صحیح بیت ایجاب می‌کند به جای «شود ای کاش» بخوانیم «ش و دی کاش».

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

۶۲- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا احمدی)

نون ساکن در «چون» - که بر وزن «خون» خوانده می‌شود - حذف می‌شود. پس در یک مورد نون ساکن پس از مصوت بلند حذف می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هجاهای کشیده بیت: سرو، دوست و راس
گزینه «۳»: «خشم» گرچه هجای کشیده است، ولی بنا بر ضرورت عروض شعر فارسی، هجای پایانی مصراع‌ها باید بلند تلقی شوند.
گزینه «۴»: هنگام تلفظ واژه «از» در هر دو مصراع صامت همزه حذف می‌شود. (سر کشید ز / دوستانز)

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۶۳- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا احمدی)

وزن مصراع گزینه «۳»، فاعلاتن مفاعِلن فعِلن است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۶۴- گزینه «۲»

(سوار غلام‌پور)

بیت گزینه «۲»، بر وزن «مفاعِلن فعِلاتِن مفاعِلن فعِلن» می‌باشد که یک وزن ناهمسان است؛ اما سایر ابیات بر وزن «مفاعِلن فعِلاتِن مفاعِلن فعِلاتِن» می‌باشند که یک وزن همسان دوری (دولختی) می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۶۵- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

بیت بر وزن «مفاعِلن فعِلاتِن مفاعِلن فعِلن» سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

علوم و فنون ادبی (۲)

۷۱- گزینه «۳»

(عزیز الیاس پور)

علوم در سبک خراسانی بازتاب اندکی دارد و در سبک عراقی می توان بازتاب بیشتر آن ها را در شعر دید.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک شناسی، صفحه های ۳۷ و ۳۸)

۷۲- گزینه «۲»

(عزیز الیاس پور)

ظفرنامه شامی، درباره تیمور است نه چنگیز. این تاریخ قدیمی ترین تاریخ درباره تیمور است و با زبان ساده نوشته شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ و ادبیات و سبک شناسی، صفحه های ۳۸ و ۳۹)

۷۳- گزینه «۴»

(عزیز الیاس پور)

در گزینه «۱»، استفاده از «مر» و «اندر»، در گزینه «۲» کاربرد پیشوند «همی» در فعل و در گزینه «۳» استفاده از واژه کهن «شیانی» به معنای نوعی سکه قدیمی و نیز کاربرد فعل ماضی استمراری به صورت تاریخی (زدندی) از ویژگی های سبک خراسانی هستند.

بیت گزینه «۴» نشانه های کهن زبانی مشخص ندارد و سروده سعدی شیرازی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک شناسی، صفحه ۳۶)

۷۴- گزینه «۳»

(سپار غلام پور)

در این گزینه «ای غنچه خندان» استعاره مصرحه دارد و مجاز نیست.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: جام مجاز از شراب

گزینه «۲»: طره (به معنی جلوی مو) مجاز از کل مو

گزینه «۴»: چشم مجاز از نگاه

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۵۱ تا ۵۳)

۷۵- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

«عروسان چمن» مجاز به علاقه شباهت یا استعاره مصرحه از «گل های باغ» است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «ترگس تر دیده گشود» استعاره مکنیه و تشخیص

گزینه «۲»: «عالم» مجاز به علاقه غیرمشابهت (به معنای مردم)

گزینه «۴»: «سر» اول و دوم مجاز به علاقه غیرمشابهت (به ترتیب به معنای «وجود» و «قصد و نیت»)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۵۳)

۶۶- گزینه «۳»

(سپار غلام پور)

این گزینه بر وزن «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» می باشد و بنابر دسته بندی هجایی دیگر آن به صورت وزن «مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن» هم می باشد؛ اما سایر گزینه ها تنها به یک صورت دسته بندی هجایی می شوند:

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

گزینه «۲»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

گزینه «۴»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۶۷- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط با بیت صورت سؤال: درمان ناپذیری درد عشق مفهوم بیت گزینه «۳»: شاعر درد عشق را لذت بخش و بی نیاز از درمان می داند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۸)

۶۸- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۳»، «توصیه به رازداری و فاش نکردن راز عشق» است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: توصیه به بی پروایی در راه عشق

گزینه «۲»: «مستی بخشی» عشق

گزینه «۴»: ناگشوده بودن معمای هستی

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۱)

۶۹- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

شاعر در این بیت، دعوت به می خواری و شادنوشی و نواختن چنگ دارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: توصیف طبیعت و واقع گرایی

گزینه «۲»: غم گرایی و اغراق در ریختن اشک

گزینه «۴»: حاکم بودن روح حماسه

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک شناسی و مفهوم، صفحه ۶۳)

۷۰- گزینه «۲»

(فرهاد فروزان کیا)

مفهوم کلی بیت های گزینه دوم، بازگشت انسان به سوی حق است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: در بیت اول شاعر درد عشق را بی درمان می داند و راه رسیدن به یار را پر از خوف و آسیب، اما در بیت دوم این گزینه، شاعر درد را درمان پذیر می داند.

گزینه «۲»: در بیت اول این گزینه شاعر سخن نادرست را نتیجه شتاب در سخن گفتن می داند، اما در بیت دوم، شاعر رنج و آسیب را نتیجه سخنان نادرست می داند.

گزینه «۴»: در بیت اول شاعر از یگانگی و وحدت معبود و خداوند سخن می گوید، اما در بیت دوم این گزینه، شاعر اتحاد و یگانگی دوستان [یکدل] را همیشگی و غیرقابل تغییر می داند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه های ۷۵ و ۷۶)

علوم و فنون ادبی (۱)

۸۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

- ملک الشعرای بهار شعر فارسی را به ۶ دوره تقسیم می‌کند که به ترتیب عبارت‌اند از:

۱- سبک خراسانی یا ترکستانی ۲- سبک عراقی ۳- سبک هندی ۴- دوره بازگشت ۵- دوره مشروطه ۶- دوره معاصر

- طبق نظریه ارسطو نام‌گذاری سبک‌ها به «حماسی» یا «عرفانی» براساس موضوع و نوع اثر و نام‌گذاری آن‌ها به «خراسانی» یا «آذربایجانی» براساس محیط جغرافیایی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۸۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

منظور شاعر از «معشوق» در بیت گزینه «۲» همان خدایی است که «قوم به حج رفته» مخاطب شاعر، در جست‌وجوی او به سفر حج رفته‌اند؛ پس در این بیت، معشوق آسمانی مد نظر است که مطابق با سبک خراسانی نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توصیف حسی زیبایی‌های معشوق که شاعر در پی دستیابی به اوست، بیانگر عشق زمینی و سبک خراسانی است.

گزینه «۳»: در این بیت نیز، زیبایی و بلندقامتی معشوق با «صنم» و «سرو» مقایسه شده است که نمایش‌دهنده عشق زمینی است.

گزینه «۴»: در بیت این گزینه هم صحبت از «غمزه» معشوق است و دیوانه‌شدن عاشق و هیچ عنصری که به عشق آسمانی اشاره کند، به چشم نمی‌خورد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۳)

۸۳- گزینه «۲»

(مجتبی فرهادی)

در سبک خراسانی برای توصیف پدیده‌ها از تشبیهات حسی بهره گرفته می‌شود که در این گزینه تشبیه «تو به عقل» از تشبیهات حسی نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: استفاده از دو حرف اضافه برای یک متمم: به خشم سخت بر گزینه «۳»: کهنه و مهجوربودن بخشی از لغات: ختنبر (تهی‌دستی که لاف توانگری زند)

گزینه «۴»: قافیه و ردیف بسیار ساده و زبان ساده شعر

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۷۶- گزینه «۴»

(کالظم کاظمی)

(ب) سر ← موی سر

(د) خون ← کشتن، قتل / ساعد

(و) جگر ← جرأت و شهامت

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۷۷- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

مجاز در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سر: مو

گزینه «۲»: سر: قصد

گزینه «۳»: سر اول: جان

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۷۸- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

بیت گزینه «۳» بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» سروده شده است، در حالی که سایر ابیات بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۷۹- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

وزن این مصراع «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است، در حالی که وزن بقیه مصراع‌ها «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۴۳)

۸۰- گزینه «۴»

(فرهاد فروزان‌کیا)

مفهوم کلی بیت صورت سؤال «دل‌سپاری به غم همیشگی یار» و «صبوری در غم عشق» است که این مفهوم در بیت گزینه «۴» دیده می‌شود. وحشی بافقی در بیت چهارم بیان می‌کند که به غم یار خو کرده و چنان در غم عشق صبور است که در عشق جان داد و گله از یار نداشت. در گزینه‌های دیگر، تقریباً مفهوم مقابل این ابیات دیده می‌شود (صبوری‌نکردن بر غم عشق).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وحشی بافقی در این بیت بیان می‌کند که در غم عشق نمی‌تواند صبور باشد و همین اندک صبر [موجود] نیز بسیار است.

گزینه «۲»: دل‌سپردن به غم عشق کافی است و بهتر است این دشمنی با خود را کنار بگذاری (به حال خودت رحم کنی).

گزینه «۳»: شاعر در این بیت دچار غم عشق است، اما با ناامیدی به دنبال چاره می‌گردد تا از این غم رهایی یابد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۹)

گزینه «۳»:

ب	سا	ن	آ	ه	سر
U	-	U	-	U	-
د	من	ص	با	ی	او
U	-	U	-	U	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۰)

۸۷- گزینه «۳»

(سوار غلام‌پور)

د	لم	جز	مه	ر	مه	رو	یان
U	-	-	-	U	-	-	-
ط	ری	قی	بر	ن	می	گی	رد
U	-	-	-	U	-	-	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۰)

۸۸- گزینه «۲»

(مجتبی فرهادی)

تقطیع هجایی مصراع گزینه «۲» عبارت است از:

تو پیک خلوت رازی و دیده بر سر راحت:

--UU-U-U--UU-U-U

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۰)

۸۹- گزینه «۲»

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتب:

تمام امور و اعمال آدمی از اراده پروردگار سرچشمه می‌گیرد.

مفهوم بیت گزینه «۲»: وجود و روح آدمی مثل زنبور است که در جسم

(مانند موم) نفوذ و حلول پیدا می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۷۶)

۹۰- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

در بیت صورت سؤال شاعر به مخاطب توصیه می‌کند که از ستم کردن نسبت به زیردستان پرهیز کند. این مفهوم در گزینه‌های مرتبط مشهود است.

مفهوم بیت گزینه «۳»: افتادگی و تواضع از صاحب‌مقامان و قدرتمندان نکوست.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۷۱)

۸۴- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

تشبیه: بیت فاقد تشبیه است. / موازنه: تقابل سجع‌های متوازن و متوازی در این بیت پدیدآورنده آرایه موازنه است. / استعاره: «گریان شدن خورشید» تشخیص و استعاره است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه: تشبیه لعل (لب) به می از جهت سرخی (لعل میگون) / موازنه: تقابل سجع‌های متوازن و متوازی در این بیت پدیدآورنده آرایه موازنه است. / استعاره: «لعل» استعاره مصرحه از «لب»، «چشم فتان» تشخیص و استعاره مکنیه

گزینه «۲»: تشبیه: «عنبر زلف»، «سنبل خط» (اضافه تشبیهی) / موازنه: تقابل سجع‌های متوازن و متوازی در این بیت پدیدآورنده آرایه موازنه است. / استعاره: «کافور» استعاره از چهره، «یاقوت» استعاره از لب

گزینه «۴»: تشبیه: «لب لعل» (اضافه تشبیهی) / موازنه: تقابل سجع‌های متوازن و متوازی در این بیت پدیدآورنده آرایه موازنه است. / استعاره: «تطاؤل سر زلف» تشخیص و استعاره مکنیه (تطاؤل: گردن‌کشی و درازدستی کردن)

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۸۵- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

تشبیه: مانند کردن زبان به گنج بی‌پایان و رنج بی‌درمان، ترصیع: تقابل گنج / رنج و بی‌پایان / بی‌درمان. سجع‌های متوازی پدیدآورنده آرایه ترصیع در این بیت است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترصیع ندارد.

گزینه «۲»: ترصیع و تشبیه ندارد.

گزینه «۳»: تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۸۶- گزینه «۴»

(یاسین موریان)

برای این‌که مصراعی بتواند ادامه مصراع دیگر باشد، علائم هجایی (وزن) دو مصراع، باید کاملاً یکسان باشند.

علائم هجایی مصراع صورت سؤال و گزینه «۴»:

خ	شان	سا	عت	ن	شی	ند	دو	ست	با	دوست
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
ز	آش	کم	سن	گ	می	گر	دد	و	لی	کن

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»:

ک	پ	سن	د	دز	با	غ	با	نا	ن	گل
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

گزینه «۲»:

ز	هر	مو	یی	ه	زا
U	-	-	-	U	-
ران	دل	ف	رو	ری	زد
-	-	U	-	-	-

جامعه‌شناسی (۳)

۹۱- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند. بنابراین رابطه این دو علم «عموم و خصوص مطلق» است.

علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن؛ یعنی پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

تمامی علوم اجتماعی مثل سیاست و جامعه‌شناسی در زیرمجموعه علوم انسانی قرار می‌گیرند ولی برخی از علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی نیستند، مانند روان‌شناسی. بنابراین وجه اشتراک دانش روان‌شناسی، سیاست و جامعه‌شناسی، قرار گرفتن در زمره علوم انسانی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۹۲- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

علوم اجتماعی، با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند. دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آن‌ها با کشف این قواعد، می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.

علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

۹۳- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

جامعه‌شناسی خرد، کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند.

موضوع فلسفه (متافیزیک)، اصل وجود است؛ یعنی به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی، انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.

زندگی اجتماعی انسان نیز به دلیل اینکه ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و ... دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۲، ۱۵ و ۱۶)

۹۴- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

برخی علوم انسانی و علوم اجتماعی را یکی می‌دانند. برخی دیگر موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی را همان امور انسانی و یکسان می‌دانند ولی روش آن دو را متفاوت می‌دانند. این دسته، روش علوم اجتماعی (جمعیت‌شناسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و ...) را همان روش علوم طبیعی، یعنی روش تجربی می‌دانند ولی روش علوم انسانی (برخی رشته‌های دانشگاهی مانند هنر، فلسفه علوم اجتماعی، مطالعات فرهنگی و ...) را روش‌های غیرتجربی می‌دانند.

در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی انتقادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱، ۱۲ و ۱۶)

۹۵- گزینه «۲»

(نگار غلامی)

آنچه در زیر عکس صفحه ۱۴ کتاب درسی آمده اشاره به فایده علوم اجتماعی درباره ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن دارد.

علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به انسان‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن به شیوه صحیح استفاده کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۹۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

ما بی‌نظمی را بیشتر می‌بینیم و نظم را مشاهده نمی‌کنیم؛ زیرا به نظم عادت کرده‌ایم.

نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.

جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأنوس آشنایی‌زدایی می‌کنند؛ یعنی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۹۷- گزینه «۳»

(آریتا پیرقزی)

الف) بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن

ب) تقلیل انسان به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی

ج) جامعه دستاوردی انسانی نخواهد بود و واقعیتی بیرونی است که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ و ۲۹)

۹۸- گزینه ۲»

(آزیتا بیرقی)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: نادرست (انسان را مغلوب جامعه ساخت.) - نادرست (منظور از پویایی نظام اجتماعی، این است که بخش های مختلف آن بر یکدیگر اثر می گذارند و از یکدیگر، اثر می پذیرند.)
گزینه «۲»: درست - نادرست (ساختار اجتماعی به خودرویی تشبیه می شود که در یک جا پارک شده و نظام اجتماعی همان خودرو است که روشن شده و در حال حرکت است.)
گزینه «۳»: درست - درست
گزینه «۴»: نادرست (انسان طبق این دیدگاه، تفاوت بنیادین با سایر موجودات زنده ندارد.) - نادرست (رشد جمعیت از جمله تغییرات یک نظام در خودش و برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر از تغییرات یک نظام در محیط است.)

(پایه شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه های ۲۴ و ۲۹)

۹۹- گزینه ۳»

(آزیتا بیرقی)

رویکردی که جامعه شناسی را در زمره دانش های تجربی و ابزاری قرار می دهد ← رویکرد تبیینی
چگونگی هماهنگ شدن قواعد اقتصادی با قواعد سیاسی و قواعد زندگی خانوادگی ← ساختار اجتماعی
پیش بینی و کنترل پدیده های اجتماعی ← هدف جامعه شناسی تبیینی
برخی از آن ها قابل مشاهده اند و می توان آن ها را با روش کمی و آماری مطالعه کرد ← پدیده های هم تغییر

(پایه شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه های ۲۳، ۲۵، ۲۶ و ۲۷)

۱۰۰- گزینه ۳»

(آزیتا بیرقی)

برجسته کردن شباهت های جامعه و پدیده هایی همچون ماشین و بدن انسان ← (پیامد) موفقیت های دانشمندان علوم طبیعی
محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی ← (علت) به رسمیت شناختن صرفاً تبیین های تجربی
کشف نظم های پنهان و شگفت انگیز ← (پیامد) هنر آشنایی زدایی
(پایه شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه های ۲۱، ۲۵، ۲۶ و ۲۷)

جامعه شناسی (۱)

۱۰۱- گزینه ۱»

(فاطمه صفری)

به فرهنگ دنیوی فرهنگ سکولار نیز گفته می شود. در این فرهنگ، جهان دیگر انکار می شود یا در محدوده منافعی که برای خواسته های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می شود. جهان دنیوی همه ظرفیت ها و استعداد های انسان را در خدمت دنیا به کار می گیرد و ظرفیت ها و خواسته های معنوی انسان ها را به فراموشی می سپارد. جهان طبیعت در این دیدگاه، صرفاً ماده خامی در اختیار انسان است که می تواند به میل خود در آن دخل و تصرف کند. بهره وری های بی نظیر کنونی و بحران های زیست محیطی کنونی در دنیا محصول همین دیدگاه است.

جهان اساطیری، فرهنگ اساطیری دارد که به خداوندگاران و قدرت های فوق طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است. این فرهنگ، جهان طبیعت را قلمرو قدرت های فوق طبیعی و محصوره رازها و افسون های آن ها می بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می سازد. منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات، نمونه ای از این محدودیت هاست.
فرهنگ معنوی، هستی را فراتر از طبیعت می بیند و زندگی این جهان را در سایه حیات برتر، مقدس و متعالی می گرداند. در جهان توحیدی که نوعی جهان معنوی است، طبیعت موجودی زنده و آیت و نشانه خداوند حکیم و به خواست او مسخر انسان است و انسان، خلیفه الهی و مسئول عمران و آبادانی طبیعت است. تصرفات انسان در طبیعت مقید به اراده حکیمانه الهی است.

(پایه شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۷)

۱۰۲- گزینه ۲»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

پیامدها و الزام های جهان اجتماعی وابسته به قرارداد و اراده تک تک افراد نیست ولی به طور کلی وابستگی به اراده افراد دارد.
منظور از جهان متجدد، غرب بعد از رنسانس یعنی جهان غرب چهارصدسال اخیر است.

(پایه شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه های ۳۲، ۳۴ و ۳۶)

۱۰۳- گزینه ۴»

(فاطمه صفری)

جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می آید.
فرصت ها و محدودیت ها یا بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می شوند.
با افول علوم فراتجربی، امکان ارزیابی ارزش ها و آرمان های بشری که پدیده های فراتجربی اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند، از دست می رود و داوری درباره این امور، به تمایلات افراد و گروه های متفرق سپرده می شود.

(پایه شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه های ۳۲، ۳۶ و ۳۹)

۱۰۴- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)

جوامع دنیاگرایز، مانع بسط ابعاد دنیوی وجود انسان می شوند و نسبت به نیازهای مادی و دنیوی انسان بی توجه اند و از توانمندی های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی کنند.
از جمله فرصت های جهان متجدد از دیدگاه وبر این است که آدمیان در این جهان برای رسیدن اهدافشان، از علوم تجربی استفاده می کنند. این علوم با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی همانند بیماری، زلزله، سیل و ... و مسلط شدن بر آن ها را به انسان می دهد. گزینه های «۱» و «۴» به محدودیت های جهان متجدد اشاره دارد.

(پایه شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه های ۳۵ و ۳۸)

۱۰۵- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

در طول تاریخ، عدالت اجتماعی یکی از آرمان‌های اصیل انسانی بوده است. رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرصت‌هایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد. از این روند، به از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها یاد می‌شود. پیامدهای جهان اجتماعی به صورت فرصت‌ها و محدودیت‌ها بروز می‌یابند که به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها با عنوان «زوال معنا» یاد می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۴، ۳۵، ۳۸ و ۳۹)

۱۰۶- گزینه «۳»

(آزیتا بیدری)

طرفداران تبعیض نژادی با اعلام اینکه ما با سیاهان به یک مدرسه نخواهیم رفت، خواستار جدایی نژادی در مدارس می‌شوند ← عقاید و ارزش‌های باطل تقدیس حیوانات در معابد هندوستان ← آرمان باطل تحمل دیگران و مدارا با کسانی که از شناخت حقیقت محروم مانده‌اند ← عقاید و ارزش‌های حق

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۴ و ۵۶)

۱۰۷- گزینه «۳»

(آزیتا بیدری)

از نظر این جوامع، عقاید و ارزش‌های اجتماعی پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای داوری درباره درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۵۵)

۱۰۸- گزینه «۴»

(آزیتا بیدری)

تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ و سیاست و ... ← آرمان اجتماعی
مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند ← قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی
در سراسر تاریخ از آرمان‌های بشری بوده و اغلب جهان‌های اجتماعی، رعایت برخی از آن‌ها و مقابله با برخی دیگر را لازم دانسته‌اند ← حق و باطل
حقانیت و درستی آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌یابد ← توحید و ربوبیت خداوند سبحان نسبت به همه مخلوقات

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۲، ۵۴ و ۵۶)

۱۰۹- گزینه «۱»

(آزیتا بیدری)

عبارت اول ← محدود شدن علوم اجتماعی به معنای تجربی علم علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود کند، نمی‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند. عبارت دوم ← هیچ حقیقتی ورای خواسته و اراده افراد وجود ندارد. برخی جهان‌های اجتماعی، حق و باطل بودن پدیده‌ها را به خواست و عمل افراد در موقعیت‌ها، زمان‌ها و مکان‌های متفاوت، وابسته می‌دانند و هیچ حقیقتی را ورای خواست و اراده افراد به رسمیت نمی‌شناسند. عبارت سوم ← حقایق ثابت‌اند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۷)

۱۱۰- گزینه «۳»

(آزیتا بیدری)

جوامع مختلف عقاید و ارزش‌های حقیقی را با ایمان به آن‌ها وارد قلمرو آرمانی خود می‌کنند. بخش‌هایی از جهان اجتماعی که مطابق فطرت و از نظر علمی صحیح باشند، حق‌اند. فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی با عمل مردم مطابق آرمان‌های خود کاهش می‌یابند. تکاثر و قبیله‌گرایی، هر دو از ارزش‌ها و هنجارهای باطل هستند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۴ و ۵۸)

جامعه‌شناسی (۲)
۱۱۱- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

اگر فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و اثرگذار، ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند، جامعه جهانی با چالش‌های درون فرهنگی مواجه خواهد شد. فرهنگ سلطه، جامعه جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند؛ کشورهای پیرامون را به مرکز وابسته می‌سازد و زمینه ستیز و چالش میان آن‌ها را ایجاد می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۵۵)

۱۱۲- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

امپراتوری عثمانی در اثر نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و فراماسونری، تهدید نظامی و روابط اقتصادی از هم پاشید؛ بخش‌های عمده‌ای از آن جدا شدند و ده‌ها کشور از جمله مصر، سوریه، لبنان، اردن، عربستان، عمان، یمن، عراق و کویت از درون آن سر برآوردند و هر کدام تحت سلطه یکی از کشورهای اروپایی قرار گرفتند. اندونزی از جمله کشورهایی بود که توسط استعمارگران به اشغال کامل نظامی درآمد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۱۳- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. در نهایت، با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفتند که به‌طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند. این دولت‌ها برخلاف حکومت‌های گذشته، خود را نه با هویتی دینی بلکه با ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی می‌شناختند.

گزینه «۲»: رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند. دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولتمردان بودند. بدین ترتیب، پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت.

گزینه «۳»: استعمار باعث ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید شد. (پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۰)

۱۱۴- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

فراماسونری ابزاری برای تخریب جامعه جهانی پیشین و ساختن جامعه جهانی جدید است.

جامعه جهانی براساس ویژگی‌های فرهنگی و قدرت تأثیرگذاری جوامع مختلف، حالت‌های متفاوتی به خود می‌گیرد.

صنعت، عنصری بود که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید. دولت‌های سکولار با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی آن جوامع تأثیر می‌گذاشتند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۵، ۵۸ و ۵۹)

۱۱۵- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

در جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید، فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند. روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و جامعه جهانی که از طریق این روابط شکل می‌گرفت به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد. به همین دلیل اگر برخی کشورها مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند، گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کردند. فرهنگ‌های مختلف نیز می‌توانستند از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی، عبور کنند.

در دو سده نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد. طی این مدت، فرهنگ کشورهای غیرغربی نیز در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل و آسیب‌پذیر پیدا کرد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۱۶- گزینه «۳»

(ارغوان عبدالملکی)

- به دلیل وابستگی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر، مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود.

- تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۱۷- گزینه «۴»

(ارغوان عبدالملکی)

- وابستگی کشورهای استعمارزده، مسئله‌ای است که امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر، پدید می‌آورد.

- دولت-ملت‌های جدید، حاکمیت‌های سیاسی و اقتصادی نوینی بودند که نخستین‌بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.

- اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود. ولی به تدریج، انباشت ثروت و پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۶ تا ۶۸)

۱۱۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود ولی با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی دیگر به مناطق خاص محدود نمی‌شد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۸ و ۶۹)

۱۱۹- گزینه «۲»

(ارغوان عبدالملکی)

کشورهای عضو بریکس، خود را حامی کشورهای در حال رشد و ارتقاءدهنده وضعیت آن‌ها و نیرویی برای حفظ صلح جهانی می‌دانند.

از سازمان همکاری شانگهای با عنوان ناتوی شرق یاد می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۶۹)

۱۲۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

جوامع غربی بخشی از علوم طبیعی را که مورد نیاز برای خدمت‌رسانی به کشورهای غرب است، به کشورهای در حال توسعه آموزش می‌دهند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۷۱)

جامعه‌شناسی (۱)

۱۲۱- گزینه ۱»

(نگار غلامی)

تشریح موارد نادرست:

جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌های آن ارزیابی کرد. رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن را «گسترش عقلانیت ابزاری» می‌گویند.

فرصت‌ها و محدودیت‌ها دو روی یک سکه‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۳، ۳۴ و ۳۸)

۱۲۲- گزینه ۴»

(نگار غلامی)

- از دست رفتن امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های بشری: زوال معنا یا زوال عقلانیت ذاتی

- قوت افرونگ از علم و فن است از همین آتش، چراغش روشن است: گسترش عقلانیت ابزاری

- از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها: قفس آهنین
- قدرت پیش‌بینی و پیشگیری حوادث و مسائل طبیعی: گسترش عقلانیت ابزاری

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۲۳- گزینه ۳»

(نگار غلامی)

- جهان اساطیری محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.
- جهان اساطیری به خداوندگاران و قدرت‌های فوق‌طبیعی قائل است.
- جهان دنیوی همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد.

- منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات، نمونه‌ای از محدودیت‌های جهان اساطیری است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۴۷)

۱۲۴- گزینه ۲»

(نگار غلامی)

ساختن جهان اجتماعی جدید نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده نوین است.

هر جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان فراهم می‌کند.

فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف ظاهر می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۳، ۳۴ و ۳۶)

۱۲۵- گزینه ۴»

(نگار غلامی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: افراد می‌توانند موقعیت‌های جدیدی به واسطه پیامدهای پیش‌آمده، ایجاد کنند.

گزینه ۲: پیامدها موقعیت جدیدی را برای افراد به وجود می‌آورند.

گزینه ۳: رفتار و زندگی انسان از پیامدهای ارادی او متأثر می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۲۶- گزینه ۲»

(کتاب آبی)

برنامه‌ریزان فرهنگی جامعه تلاش می‌کنند تا از طریق نهادهای فرهنگی، تعلیم و تربیت لازم را برای ورود بخشی از فرهنگ آرمانی که خارج از فرهنگ واقعی است به قلمرو فرهنگ واقعی فراهم نمایند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۵۲)

۱۲۷- گزینه ۱»

(ارغوان عبدالملکی)

بخشی از فرهنگ را که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند، فرهنگ آرمانی می‌نامند. فرهنگ واقعی آن بخش از فرهنگ است که مردم به آن عمل می‌کنند. عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌ها ۵۲ و ۵۴)

۱۲۸- گزینه ۱»

(کتاب آبی)

تحمل دیگران، از جمله عقاید و ارزش‌های حق است و حق و باطل بودن هر بخش از فرهنگ، از طریق علم متناسب با همان بخش شناخته می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۵۴)

۱۲۹- گزینه ۴»

(ارغوان عبدالملکی)

جوامعی که علم را محدود به دانش تجربی و آزمون‌پذیر می‌دانند و عقل و وحی را به‌عنوان دو وسیله معرفت علمی معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و ارزش‌ها سخن بگویند. از نظر آنان، ارزش‌ها و عقاید اجتماعی، پدیده‌های صرفاً تاریخی هستند که در فرهنگ آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای داوری درباره درست یا غلط بودن یا حق یا باطل بودن آن‌ها راهی نداریم.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۳۰- گزینه ۱»

(ارغوان عبدالملکی)

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، حقیقت را به عرصه فرهنگ آرمانی خود وارد می‌کنند و اگر هنجارها، کنش‌ها و اعمال خود را نیز براساس همان عقاید و ارزش‌ها، سازمان دهند، حقیقت به حوزه فرهنگ واقعی نیز راه پیدا می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۵۷)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۱۳۱- گزینه «۴»

(نویز امسکی)

«خلق»: خلق کرده است، آفریده است (رد گزینه ۲) / «السموات و الأرض»: آسمان‌ها و زمین (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لیس بقادر»: توانا نیست، نمی‌تواند / «أن یخلق»: که بیافریند (رد گزینه ۳) / «مثلهم»: مانند آن‌ها، مانند ایشان

(ترجمه)

۱۳۲- گزینه «۲»

(ولی بریی - ابهر)

«لم یعلموا»: ندانستند، ندانسته‌اند (رد گزینه ۳) / «أن»: که (رد گزینه ۴) / «تکون»: می‌باشد (رد گزینه ۴) / «نعم الله العظيمة»: «العظيمة» مؤنث بوده و صفت برای «نعم» است، نه «الله»: نعمت‌های بزرگ خداوند (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۱۳۳- گزینه «۲»

(ولی بریی - ابهر)

«الحرباء» (معرفه): آفتاب‌پرست (رد گزینه ۱) / «دون أن تستطیع تحریک»: بدون اینکه بتواند حرکت دهد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / در گزینه ۴، «بتواند» در عبارت اول نیز به کار رفته است در حالی که «تستطیع» در عبارت اول به کار نرفته است. / در گزینه ۳، «مختلف» در عبارت عربی وجود ندارد اما در ترجمه به کار رفته و نادرست است.

(ترجمه)

۱۳۴- گزینه «۴»

(کاتم غلامی)

«من»: هرکس، کسی که (رد گزینه ۲) / «عالمأ کبیرأ»: جهانی بزرگ (موصوف و صفت نکره: رد گزینه ۱) / «فیه»: در اوست (رد گزینه ۲) / «یبحث عن»: می‌جوید، جست‌وجو می‌کند (رد گزینه ۱) / «لا بصر...»: (لا نفی جنس) هیچ دیده‌ای ... (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «یقدر مُشاهدته»: نمی‌تواند آن را ببیند (دقت کنید به دلیل وجود «لا» نفی جنس، این فعل به صورت منفی ترجمه شده است).

(ترجمه)

۱۳۵- گزینه «۲»

(پرویز میرزایی)

«أظن»: گمان می‌کنم / «هذین الشاعرین»: این دو شاعر (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «قد أنشدأ»: سروده‌اند (قد + فعل ماضی ← ماضی نقلی) / «أحد قصور»: یکی از قصرها (رد گزینه ۱) / «الملوک الساسانیین»: (ترکیب وصفی، متشکل از موصوف و صفت است) پادشاهان ساسانی (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۱۳۶- گزینه «۳»

(ولی بریی - ابهر)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لا تُدرک» فعل مضارع مجهول است و باید به صورت (به دست آورده نمی‌شود) ترجمه شود.

گزینه «۲»: «لا یطعموا» فعل نهی مضارع است و هرگاه «لا» ی نهی بر سر مضارع غایب بیاید، در ترجمه آن از لفظ «نباید» استفاده می‌شود؛ بنابراین ترجمه آن به صورت (نباید بخوراند) درست است.

گزینه «۴»: «تمارین» جمع است و پس از «هذه» و بدون «ال» آمده است و باید به صورت (این‌ها، تمرینات آسانی هستند) ترجمه شود.

(ترجمه)

۱۳۷- گزینه «۲»

(پرویز میرزایی)

اولاً «غُذدأ: غده‌ها» جمع است که به اشتباه مفرد ترجمه شده است، ثانیاً «تُفرز» به معنی «ترشح می‌کنند» صحیح است.

(ترجمه)

۱۳۸- گزینه «۱»

(سیرمهر علی مرتضوی)

«کاش»: لیت / «فصل زیبای بهار»: فصل الربیع الجمیل (رد سایر گزینه‌ها) / «در سرزمین ما»: فی بلدنا / «کوتاه»: قصیراً (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «نباشد»: لا یکون (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۳۹- گزینه «۴»

(کاتم غلامی)

در عبارت داده شده در صورت سؤال، بر ارزش «عقل و خرد» در انسان تأکید شده و عقل بهترین عطای خداوند به انسان معرفی شده است که این مفهوم در سایر گزینه‌ها نیز دیده می‌شود، ولی در گزینه «۴»، به تقابل عقل و عشق پرداخته شده و حتی عشق را برتر شمرده است.

(مفهوم)

۱۴۰- گزینه «۴»

(سیره میا مؤمنی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أصبحتم» جزء افعال ناقصه است و افعال ناقصه دارای اسم و خبرند و فاعل ندارند.

گزینه «۲»: «إخوان» جمع مکسر «أخ» است و جمع سالم نیست.

گزینه «۳»: «قلوب» مضاف‌الیه است. دقت کنید «بین» یک اسم است و حرف جر نیست.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۴۱- گزینه ۱»

(سیره مفید مؤمنی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «تزعّم» فعل از صیغه مفرد مذکر مخاطب است و فاعلش بعد از آن نمی‌آید.

گزینه ۳: «العالم» به معنای «دنیا» اسم فاعل (و بر وزن «فاعل») نیست.

گزینه ۴: «أنّ» به معنی «که» برای ارتباط برقرار کردن بین دو جمله استفاده می‌شود: «یستعمل للربط».

(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۴۲- گزینه ۲»

(سیره مفید مؤمنی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «عَمَّال» جمع مکسر «عَمِلَ» (به معنی: کارگر) است.

گزینه ۳: «یشتغلون» دارای دو حرف زائد است: «ا / ت». همچنین لازم است و متعدی نیست.

گزینه ۴: «حروف اصلی المصانع»، «ص ن ع» است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۴۳- گزینه ۴»

(سیرمهمعلی مرتضوی)

در گزینه ۴: «تکلموا» نادرست است، فعل امر از باب تفعّل، با حرکت فتحه روی عین الفعل ظاهر می‌شود ← تکلموا

(ضبط حرکات)

۱۴۴- گزینه ۳»

(سیره مفید مؤمنی)

«موتی: مردگان» و «أحیاء: زندگان» با هم متضاد هستند.

(واژگان)

۱۴۵- گزینه ۴»

(سیرمهمعلی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، فاعل موصوف باشد، یعنی همراه با صفت آمده باشد. در گزینه ۴: «مُعْجَزة» فاعل و موصوف است، «بحرّیة» صفت آن است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لغة» مفعول و «عامّة» صفت آن است. (مفعول موصوف است، نه فاعل)

گزینه ۲: «الحيوانات» فاعل و «الانسان» مفعول آن است.

گزینه ۳: «الطّیور» فاعل، «العُشب» مفعول و «المُناسب» صفت برای مفعول است. (مفعول موصوف است، نه فاعل)

(قواعد اسم)

۱۴۶- گزینه ۳»

(ولی بریی- ابهر)

در گزینه ۳: «نَقَلَ» اسم است و جمله نیز اسمیه می‌باشد، در این گزینه «نقل» مبتدا و «أقلُّ» خبر است. (ترجمه عبارت: انتقال نفت از طریق لوله‌ها در آن بنادر کم هزینه‌تر است).

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه ۱: «نَقَلَ» فعل ماضی است و «العَمَّال» نیز فاعل آن است. در گزینه ۲: «نُقِلَ» فعل ماضی مجهول است و «التَّفْطُ» نائب فاعل آن است. در گزینه ۴: «نَقَلَ» فعل ماضی است، «أكثر» فاعل و «التَّفْطُ» نیز مفعول آن است.

(انواع جملات)

۱۴۷- گزینه ۱»

(بهرروز هیدرکی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «تجربه‌های تلخی که در طول زندگی‌ام به دست آوردم»: معنای جمله کامل نشده و نیاز به خبر دارد.

گزینه ۲: «اختراعات جدید به انسان در ساده‌سازی کارها کمک کرده است»: «ساعتت» خبر است.

گزینه ۳: «نگهبانان در مقابل ساختمان برای حفاظت از آن ایستاده‌اند»: «واقفون» خبر است.

گزینه ۴: «عابر پیاده‌ای که در وسط خیابان راه می‌رود، در خطر تصادف است»: «فی خطر» خبر است.

(انواع جملات)

۱۴۸- گزینه ۲»

(نور امسالی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، کلمه «مَن» نقش خبر را گرفته باشد.

در عبارت گزینه ۲: «أعقل» مبتدا و «مَن» خبر است؛ ترجمه عبارت: «عاقل‌ترین مردم، کسی است که به امانت (داری) اعتقاد دارد و از خیانت دوری می‌کند». «مَن» در گزینه‌های ۱ و ۴ مفعول است و در گزینه ۳ مجرور به حرف جر می‌باشد.

(انواع جملات)

۱۴۹- گزینه ۳»

(کظم غلامی)

در جای خالی اول، باید کلمه‌ای بیاید که اولاً بتوان آن را در شروع عبارت به کار برد (رد گزینه ۴)، ثانیاً اسم پس از خود را منصوب کند (رد گزینه ۱). در جای خالی دوم نیز به عامل ربط و پیوند عبارات نیاز داریم؛ یعنی «أنّ» یا «بأنّ» (رد گزینه‌های ۲ و ۴). «طاقة» اسمی است که «ال» و «تنوین» نداشته و فتحه گرفته است، پس باید قبل از آن «لا»ی نفی جنس به کار برود، معنای عبارت هم این مورد را تأیید می‌کند.

(انواع جملات)

۱۵۰- گزینه ۲»

(ولی برپی - ابهر)

صورت سؤال خواسته است حرف «لا» را پیدا کنید که در آخر فعل مضارع تغییر ایجاد کرده باشد، در چنین حالتی باید دنبال «لا»ی نهی باشید.

بررسی گزینه‌ها:

در گزینه ۱»، لا بر سر اسم آمده و لای نفی جنس است. («تعامل» مصدر باب تفاعل است و مصدرها نیز اسم هستند). در گزینه ۲»، لا برای نهی آمده و با توجه به معنای عبارت (تنبلی نکن ای فرزندم تا به اهداف بزرگ دست بیایی) می‌توان فهمید که فعل نهی است و آخر فعل نیز مجزوم (ساکن) می‌شود. در گزینه ۳»، لا برای نفی مضارع است و نون مضارع به علت جواب شرط بودن حذف شده است. در گزینه ۴» نیز لا برای نفی مضارع است و تغییری در آخر فعل ایجاد نکرده است.

(قواعد فعل)

عربی زبان قرآن (۲)

۱۵۱- گزینه ۴»

(مرتضی کاظم شیرودی)

«إن: اگر، چنانچه (رد گزینه ۳؛ در جمله دوم «هرکه» نادرست است) / «أحسنتم»: (فعل شرط و جواب شرط را اگر ماضی باشند، می‌توانیم ماضی و یا مضارع ترجمه کنیم). نیکی کنید، نیکی کردید (رد گزینه ۲؛ «در حقیقت» اضافه است) / در گزینه ۳ «بدی کند» نادرست است (صحیح: بدی کنید) / در گزینه ۱ «نیکوکار باشید» نادرست است (صحیح: نیکی کنید).

(ترجمه)

۱۵۲- گزینه ۳»

(سیره میا مؤمنی)

«الغابات»: جنگل‌ها (معرفه است). (رد گزینه ۲) / «أنسب»: مناسب‌تر (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «جذع»: تنه (رد گزینه ۱) / «ینقر»: نوک می‌زند (رد گزینه ۱) / «دماغ»: مغز (رد گزینه ۴) / «أن یضر»: که آسیب برساند (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۱۵۳- گزینه ۴»

(ولی برپی - ابهر)

«لیت فَرِیقَی (= فَرِیقَین): کاش دو تیم (رد گزینه ۳) / «لیت... ما تَعَادَلَا»: کاش برابر نکرده بودند، برابر نمی‌شدند (رد گزینه ۳) / «المباراة»: (مفرد) مسابقه (رد گزینه ۱) / «کانوا قد مَلَّوْا»: پُر کرده بودند (رد گزینه ۳) / «لَتَشْجِیع»: برای تشویق (رد گزینه ۲) / «فَرِیقَهُم»: تیم خود (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۱۵۴- گزینه ۲»

(بهروز هیدرکی)

«یُسَیّی»: (فعل مضارع مجهول) نامیده می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «یقفرُ»: می‌پرد، می‌جهد / «حرکه»: حرکتی، یک حرکت / «ذیل»: دم (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

در گزینه ۳»، «سطح» اضافی است.

در گزینه ۴»، «وجود دارد»، «به وسیله» و «روی» اضافی است.

(ترجمه)

۱۵۵- گزینه ۳»

(علی مسن زاره)

شعر فارسی با ترجمه متن عربی همخوانی ندارد و مفهوم درست آن را بیان نمی‌کند.

ترجمه متن عربی گزینه ۳» هرگاه جاهلان آنان را مورد خطاب قرار دهند، سخن آرام می‌گویند.

(مفهوم)

۱۵۶- گزینه ۱»

(علی مسن زاره)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» واژه «خیر» در این آیه شریفه، معنای «خوبی» و «نیکی» می‌دهد و «اسم تفضیل» نیست.

گزینه ۳» فعل «تجدوا» مفعول گرفته و یک فعل «متعدی» است. («لازم» نادرست است).

گزینه ۴» فعل «تَقَدَّمُوا» معلوم است و «مجهول» نادرست است، همچنین فعل «تَقَدَّمُوا» بر وزن «تَفَعَّل» از باب «تَفَعَّل» است، نه «تَفَعَّل».

(تخلیل صرفی و اعراب)

۱۵۷- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیرودی)

ادوات شرط «إِنْ، مَنْ، مَا» در معنا و ظاهر فعل شرط و جواب شرط تغییراتی را ایجاد می‌کنند. توجه داشته باشید که این ادوات همانند «لا» نهی، انتهای فعل مضارع را ساکن و یا نون را حذف می‌کنند (به‌جز در «یَفْعَلْنَ» و «تَفْعَلْنَ»). در گزینه ۲»، «یَقَعُ» جواب شرط مضارع است و انتهای آن باید ساکن شود (صحیح: یَقَعُ) و «لا یُمْکِنُ» جواب شرط نیست و نیاز نیست در انتهای آن علامت ساکن بیاید (صحیح: لا یُمْکِنُ).

همچنین کلمه «إصلاح» فاعل برای فعل «لا یُمْکِنُ» است و باید مرفوع شود (صحیح: إصلاح).

(فیض حرکات)

۱۵۸- گزینه ۳»

(سیره میا مؤمنی)

«تَجَمُّع» در این گزینه جواب شرط نیست. ترجمه عبارت: «چه کسی وسیله‌ای کوچک را اختراع کرد تا اطلاعات در کشورم جمع شود؟»

در سایر گزینه‌ها، «مَنْ» شرطی است و بعد از آن، فعل شرط و جواب شرط آمده است.

(انواع جملات)

۱۵۹- گزینه ۴»

(مرتضی کاظم شیرودی)

معمولاً ادوات شرط بر سر عباراتی می‌آیند که دو فعل دارد، فعل اول، فعل شرط و فعل دوم، جواب شرط نام دارد. گاهی نیز جواب شرط به صورت جمله اسمیه است؛ که در این صورت به همراه «فَ جواب شرط» می‌آید. در گزینه ۴»، «فَ» در «فَعَلِیْه» فاء جواب شرط است، و در سایر گزینه‌ها «فَ» نیامده است.

توجه: در گزینه ۱»، «یَظْهَرُ» جواب شرط است، نه «فَلَا تَکْذِبْ»، پس حرف «فَ» ارتباطی به جواب شرط ندارد.

(انواع جملات)

۱۶۰- گزینه «۳»

(بهروز هیدرلی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قبل از ادات شرط، هرگز حرف نمی‌آید. «من» اینجا از نوع موصول است؛ ترجمه: «برای کسی که بذره‌های خیر را می‌کارد، شادی فراوانی در زندگی‌اش هست.»

گزینه «۲»: فعل مضارع «یتقون» تغییر ظاهری نداشته است، پس «من» نمی‌تواند شرطی باشد. اینجا «من» موصول به کار رفته است.

گزینه «۳»: ترجمه: «هر چه از سخن آن شیخ می‌شنویم، واقعاً به ما سود می‌رساند.» «ف» در ابتدای جمله اسمیه «هو یفید» نشان‌دهنده این است که جواب شرط داریم.

گزینه «۴»: ترجمه: «چه چیزی تو را به این می‌خواند که کاری را انجام دهی که آن را دوست نداری؟!»، «ما» از نوع استفهام (پرسشی) است.

(انواع هملاط)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۶۱- گزینه «۳»

(مسیر رضایی)

«کلّ + اسم نکره»: معنی «هر» می‌دهد (رد گزینه‌های ۱ و ۴). (دیگران) ترجمه صحیح «مثله» نیست (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

(ترجمه)

۱۶۲- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیرودی)

«قَدْ وَجَدَ»: یافته‌اند/ «بعضُ علماء الأحياء»: برخی از زیست‌شناسان (رد گزینه ۴) / «الحرباء»: آفتاب‌پرست. مفرد است نه جمع (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «یَمْكُنْهَا»: می‌تواند / «أَنْ تُدِيرَ»: بچرخاند (رد گزینه ۳) / «عیون»: چشمان. جمع است نه مفرد (رد گزینه ۴) / «فی اتجاهات مختلفة»: در جهت‌های مختلف (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۱۶۳- گزینه «۴»

(الله مسیح فواه)

«للبومة نقص فی عینها»: جغد نقصی در دو چشم خود دارد (رد گزینه ۲) / «عدم تحرُّکها»: عدم حرکت کردن آن‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «تَعَوَّضَ»: جبران می‌کند / «تَحَرَّكَ»: حرکت می‌دهد / «دون أن»: بی آنکه / «یَتَحَرَّكُ»: حرکت کند (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۱۶۴- گزینه «۲»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«کلاغ صدایی دارد»: للغراب صوت (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «با آن»: به (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «بقیة حیوانات»: بقیه حیوانات (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «هشدار می‌دهد»: یُحذِر (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۱۶۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

ترجمه عبارت صورت سؤال: سینه‌های آزادگان گورهای رازهاست. (ترجمه گزینه «۱»: پوشاندن راز از صفات آزادگان است.)

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: آزادگان رازها را آشکار می‌کنند.

گزینه «۳»: آزاده رازها را نگهداری نمی‌کند.

گزینه «۴»: اگر دین ندارید، [لااقل] آزاده باشید.

(مفهوم)

۱۶۶- گزینه «۳»

(پیروز وبان)

«مصدره: افعال» نادرست است ← مصدره: افزای و علی وزن: افعال

دقت کنید در تحلیل صرفی، مصدر را با باب اشتباه نگیرید.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۱۶۷- گزینه «۳»

(نور امسکی)

«تشرّفنا» فعل ماضی از باب «تفعّل» است و حرکت عین‌الفعل آن فتحه است. همچنین «الأربعة» بر وزن «أفعل» و با حرکت فتحه روی حرف «ب» صحیح است. (فیبط مرکبات)

۱۶۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، در ابتدای جمله فعل نیامده باشد؛ «تَحَسَّرَ» مصدر باب «تَفَعَّلَ» است و فعل نیست.

نکته مهم درسی:

بعد از فعل هیچ‌گاه کلمه به صورت مجرور نمی‌آید. (به عبارت دیگر از مجرور بودن «الناس» هم می‌توانستیم بفهمیم که «تَحَسَّرَ» در این عبارت، یک اسم است، نه فعل.)

(قواعد فعل)

۱۶۹- گزینه «۱»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

صورت سؤال، فعلی را می‌خواهد که به ضمیر «ک» متصل شود؛ وقتی ضمیر «ک» به انتهای یک فعل متصل می‌شود، نقش مفعول را می‌گیرد؛ بنابراین به زبان ساده، باید دنبال فعلی بگردیم که متعدّی (گذرا به مفعول) باشد.

در گزینه «۱»، «يَحْفَظُ» (حفظ می‌کند) متعدّی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها، «يَتَجَلَّى» (آشکار می‌شود)، «تَنَامُ» (می‌خوابد)، «تَخْرُجُ» (بیرون می‌رود) و «تَعِيشُ» (زندگی می‌کند) هیچکدام گذرا به مفعول نیستند، پس ضمیر نمی‌تواند به انتهای آن‌ها متصل شود.

(قواعد فعل)

۱۷۰- گزینه «۱»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

صورت سؤال، فعلی را می‌خواهد که در جایگاه خبر قرار داشته باشد.

در گزینه «۱»، «المؤمن» مبتدا و فعل «لا یسب» خبر آن است.

ترجمه عبارت: مؤمن دشنام نمی‌دهد به کسی که به‌خاطر نادانی‌اش به او دشنام داده است!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: جمله فعلیه است، نه اسمیه، پس خبر ندارد.

گزینه «۳»: «المسلم» مبتدا و «من» خبر است. (خبر یک اسم است، نه فعل)

گزینه «۴»: «أفضل» مبتدا و «من» خبر است. (خبر یک اسم است، نه فعل)

(انواع هملاط)

تاریخ و جغرافیا (۳)

۱۷۱- گزینه ۳»

(علی محمد کریمی)

اختلافات حکومت افشاریه با زمامداران عثمانی، با عقد معاهده‌ای میان دو طرف، منجر به صلحی شد که تا اواخر حکومت کریم‌خان که سپاه زندیه بصره را تصرف کرد، دوام آورد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون مجری و معاصر، صفحه ۲۱)

۱۷۲- گزینه ۱»

(میلاد هوشیار)

در اواخر قرن ۱۷ م. تحول سیاسی بزرگی در انگلستان رخ داد که بر جهان پس از خود تأثیر چشمگیری گذاشت. اگرچه از قرن ۱۳ م. در انگلستان مجلس (پارلمان) به وجود آمده بود، اما این نهاد قدرت چندانی نداشت.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون مجری و معاصر، صفحه ۲۶)

۱۷۳- گزینه ۳»

(علیرضا رضایی)

شاهان قاجار فاقد ابزارهای لازم، مانند نظام اداری کارآمد و ارتش ثابت و حرفه‌ای، برای اعمال قدرت مطلقه بودند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۷۴- گزینه ۳»

(میلاد هوشیار)

در پایان دور اول جنگ‌های میان ایران و روسیه، معاهده گلستان و در پایان دور دوم، قرارداد ترکمانچای میان دو کشور به امضا رسید.

ایران در عهدنامه گلستان از داشتن کشتی جنگی در دریای خزر محروم شد و در معاهده ترکمانچای نیز متعهد به پرداخت ۵ میلیون تومان غرامت به دولت روسیه گردید.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۷۵- گزینه ۲»

(میلاد هوشیار)

اتحاد سیاسی و نظامی ایران و فرانسه زیاد دوام نیاورد؛ زیرا ناپلئون اندکی بعد تمام تعهدات خود در برابر ایران را زیر پا گذاشت و با روسیه صلح کرد.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۶)

۱۷۶- گزینه ۳»

(فاطمه سفایی)

به‌طور کلی در شهرها، خانه‌ها و مغازه‌ها و فضاهای صنعتی به هم فشرده‌ترند و فعالیت‌های متنوع در فضاهای محدودتری متمرکز شده‌اند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۶)

۱۷۷- گزینه ۴»

(علیرضا رضایی)

مادرشهر (متروپل) بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یک ناحیه، استان یا یک کشور است. معمولاً به مادرشهر، کلان‌شهر نیز گفته می‌شود. برخی معتقدند کلان‌شهر ترجمه و معادل واژه مگاسیتی است و به شهرهایی با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت اطلاق می‌شود. در ایران، طبق مصوبه شورای عالی معماری و شهرسازی، به شهرهایی که بیش از ۱ میلیون نفر جمعیت داشته باشند، کلان‌شهر گفته می‌شود.

با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها، به‌تدریج، منطقه مادرشهری به وجود می‌آید.

در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها پدید آمده‌اند که به آن‌ها مگالاپلیس گفته می‌شود. برخی، مگالاپلیس را منطقه ابرشهری نامیده‌اند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۱۷۸- گزینه ۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

در نواحی حاشیه‌نشین و حومه‌های فقیرنشین شهرها (اسکان غیررسمی یا غیرقانونی) انحرافات و کجروی‌های اجتماعی، سرقت و خشونت، اعتیاد، طلاق و ... گسترش می‌یابد.

به‌طور کلی فضاهای شهری می‌توانند در پیشگیری از وقوع جرم یا جرم‌خیزی نقش داشته باشند.

به کمک هوشمندسازی شهری به‌طور مثال نصب دوربین‌های مداربسته در نقاط مختلف شهر می‌توان از گسترش این پدیده جلوگیری کرد. هم‌چنین با آموزش عمومی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای شهروندان می‌توان تا حدودی از پیشرفت آن جلوگیری نمود.

مبلمان شهری بازتاب فرهنگ و هویت شهروندان است. در طراحی مبلمان شهری فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت می‌گردد و به نیازهای افراد ویژه به‌طور مثال معلولان و جانبازان و سالخوردگان توجه می‌شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۴)

۱۷۹- گزینه ۳»

(فاطمه سفایی)

شهر هوشمند، به شهری گفته می‌شود که در آن برای امور مختلف از فناوری اطلاعات و ارتباطات استفاده می‌شود. در بخش پزشکی با ایجاد سوابق سلامت شخص می‌توان در هر مکان به اطلاعات سلامت افراد به‌راحتی دسترسی پیدا کرد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۸۰- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

شهر پایدار شهری است که در آن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان به‌طور مناسب و عادلانه برطرف می‌شود؛ بدون اینکه منافع نسل‌های آینده به خطر بیفتد و شهر و فعالیت‌های شهری کمترین تأثیر نامطلوب را بر محیط‌زیست داشته باشد.

(مغرافیای (۳)، مغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۸)

تاریخ و جغرافیا (۱)

۱۸۱- گزینه «۴»

(سید علیرضا علویان)

امروزه دوران سلسله‌های پیشدادیان و کیانیان به عنوان دورهٔ افسانه‌ای (اساطیری) تاریخ ایران شناخته می‌شود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۶۲)

۱۸۲- گزینه «۲»

(علی‌مهر کریمی)

به گفتهٔ هرودت، ایرانیان از شعور و آگاهی تاریخی بالایی برخوردار بودند. شاید یکی از دلایل ضعف تاریخ‌نگاری در آن دوره، این باشد که سنت شفاهی، بسیار مقبول‌تر و پسندیده‌تر از سنت کتابت بوده است.

علاقه و عادت به حفظ سینه به سینه مطالب در قرن‌ها و حتی هزاره‌ها، لزوم ثبت و نگارش مطالب تاریخی را در درجهٔ اهمیت کمتری قرار داده بود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۶۷)

۱۸۳- گزینه «۴»

(علی‌مهر کریمی)

مردم ایران در دوران پیش از تاریخ، در ساخت ظروف و ابزار سفالی پیشرفت قابل توجهی یافتند. یافته‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد که مردم ایران در این دوران با چکش‌کاری بر روی رگه‌های طبیعی مس، برخی ابزارها به‌ویژه زیورآلات مسی می‌ساختند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۸۴- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

شهر بزرگ و آباد شوش که در نتیجهٔ یورش آشوربانیپال با خاک یکسان شده بود، در دوران سلسلهٔ هخامنشیان دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۱۸۵- گزینه «۴»

(پواد میربلوکی)

مفرغ‌های لرستان، بهترین نمونه از صنعت و هنر فلزکاری ایران به‌شمار می‌روند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۷۴)

۱۸۶- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

جهت رشته‌کوه‌های بلند مانند البرز و زاگرس در پراکندگی جغرافیایی بارش کشور اثر دارد. این عامل باعث بارش‌های بیشتر در دامنه‌های شمالی البرز و دامنه‌های غربی زاگرس شده است. شهر درود در استان لرستان در دامنهٔ پُربارش زاگرس قرار دارد. شهر طیس که در دامنهٔ پشت به باد و بسیار دورتر از زاگرس قرار گرفته است، بهره‌ای از ویژگی بارش و رطوبتی زاگرس نبرده است.

همان‌طور که در صورت سؤال آمده است، این دو شهر تقریباً در یک عرض جغرافیایی قرار دارند؛ بنابراین، تفاوت دمای این دو شهر ناشی از زاویهٔ تابش خورشید و میزان انرژی دریافتی از آن نیست.

(مغرافیای ایران، مغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۱۸۷- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

به‌طور کلی علت تنوع آب‌وهوایی ایران را می‌توان در سه عامل جغرافیایی بررسی کرد:

۱- موقعیت جغرافیایی؛

۲- میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها؛

۳- ورود توده‌های هوا به کشور.

(مغرافیای ایران، مغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۱۸۸- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

تودهٔ هوای مرطوب غربی: رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دورهٔ سرما به داخل ایران منتقل می‌کند و برف و باران به همراه دارد.

تودهٔ هوای مرطوب موسمی: برخی سال‌ها در دورهٔ گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ می‌کند و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود. تودهٔ هوای گرم‌وخشک: در تابستان هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می‌کند و باعث افزایش شدید دما می‌شود.

(مغرافیای ایران، مغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۹)

۱۸۹- گزینه «۴»

(کنکور قارج از کشور ۱۴۰۱)

توده‌های مرطوب غربی، از سمت شمال و غرب رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره سرما به داخل ایران منتقل می‌کند و برف و باران به همراه دارد. این شرایط آب‌وهوایی برای فعالیت‌های نظامی نامطلوب است؛ زیرا آب‌وهوای دارای رطوبت بالا طرح‌های نظامی، تاکتیک‌ها و تجهیزات نظامی، البسه و پشتیبانی از نیروها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۳۹ و ۴۴)

۱۹۰- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

برای حل مشکلات محیط‌زیست کشور، مدیران، برنامه‌ریزان و مسئولان باید به «بعد مکانی» تصمیم‌گیری‌های خود توجه جدی کنند. عواملی چون کاهش ریزش‌های جوی، «خشک‌شدن باتلاق‌ها» و مدیریت ضعیف منابع آب در این مناطق، باعث شکل‌گیری بحران ریزگردها شده است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۴۵)

تاریخ و جغرافیا (۲)

۱۹۱- گزینه «۲»

(سیر علیرضا علویان)

عباسیان برای توجیه حقانیت و مشروعیت خلافت خویش، بر خویشاوندی و پیوندی که از طریق عباس بن عبدالمطلب با پیامبر داشتند، تأکید می‌کردند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۶۶)

۱۹۲- گزینه «۱»

(علی‌مهم کریمی)

یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان، اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود که امویان دنبال می‌کردند. به همین دلیل، در این دوره، ایرانیان در کنار اعراب از جایگاه ممتازی در حکومت برخوردار شدند و نقش مهمی را در اداره امور خلافت به عهده گرفتند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۶۹)

۱۹۳- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)

پیشینه تأسیس دیوان در دوران اسلامی به زمان عمر بن خطاب، خلیفه دوم بازمی‌گردد. او به پیشنهاد هرمان، یکی از فرماندهان اسیر ایرانی، دیوان جُند (سپاه) را در مدینه تشکیل داد.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۷۰)

۱۹۴- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)

پس از سقوط تیسفون، بقایای ارتش ساسانی در جلولا گرد هم آمدند و با مهاجمان جنگیدند، اما شکست خوردند و بسیاری از آنان کشته شدند.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۸۲)

۱۹۵- گزینه «۴»

(علی‌مهم کریمی)

شعوبیان، گروهی از اندیشمندان، شاعران و نویسندگان ایرانی بودند که با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان به مخالفت برخاستند و با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر، بر برابری اقوام تأکید می‌کردند. جنبش شعوبی در دوره اول عباسیان در عراق فعال بود.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۹۶- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

زیست‌بوم‌ها نواحی وسیع جغرافیایی هستند که در آن‌ها انواع خاص و مشابهی از گیاهان و جانوران زندگی می‌کنند و به همین سبب، یک ناحیه را به وجود می‌آورند که از سایر نواحی متمایز می‌شود.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۵۴)

۱۹۷- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

گوشت‌خواران، مصرف‌کنندگان رده دوم در یک بوم‌سازگان هستند.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۵۴)

۱۹۸- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

با توجه به تأثیر ارتفاع بر پوشش گیاهی، هرچه ارتفاع افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان، انبوهی و درجه رشد گیاهان و همچنین فصل رویش آن‌ها کمتر و کوتاه‌تر می‌شود.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۵۷)

۱۹۹- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

شرح عبارت‌های نادرست:

الف) میانگین دما در ساوان بیشتر از جنگل‌های تایگا است.

د) تولید خالص اولیه در زیست‌بوم جنگل‌های بارانی استوایی بیشتر از زیست‌بوم توندرا است.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۷)

۲۰۰- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

تنوع زیستی سواحل در اثر تمرکز زیاد جمعیت در سواحل و فعالیت‌های انسانی در معرض خطر قرار گرفته و از راهکارهای حفاظت از این نواحی، انتقال ماسه از نواحی دیگر به ساحل و ایجاد تپه‌های ماسه‌ای مصنوعی است.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۶۱)

فلسفه دوازدهم

۲۰۱- گزینه «۳»

(سبا معفرزاده صابری)

سلب سه ضلعی بودن از مربع کاملاً ضرورت عقلی دارد و صد درصد صادق بوده و نوع قضیه وجوبی است؛ یعنی عقل قطعاً قبول می کند که مربع سه ضلعی نیست.

در قضایای وجوبی صدق قضیه اجتناب ناپذیر است؛ یعنی قضیه قطعاً از جهت عقلانی صادق و ضروری است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: در قضایا از نوع امتناعی کذب قضیه اجتناب ناپذیر است؛ یعنی قضیه صد درصد کاذب است و امتناع عقلی دارد.

گزینه «۲»: در قضایا از نوع امکانی است که عقل اجتنابی نسبت به صدق و کذب ندارد؛ یعنی ممکن است صادق یا کاذب باشد و ترجیحی نسبت به هیچ کدام ندارد.

گزینه «۴»: در قضایای وجوبی عقل نسبت به پذیرش کذب آن امتناع دارد نه صدق و صادق بودن قضیه را صد درصد قبول می کند.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه های ۹ و ۱۰)

۲۰۲- گزینه «۳»

(مسین آفونری راهنمایی)

در صورتی که کیفیت قضیه امکانی را از سالبه به موجب و یا برعکس تغییر دهیم تفاوتی در نوع قضیه ایجاد نمی شود و همچنان امکانی باقی می ماند پس نمی تواند ایجابی یا امتناعی شود.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه های ۹ و ۱۰)

۲۰۳- گزینه «۳»

(سبا معفرزاده صابری)

اگر ماهیتی ممکن الوجود را در نظر بگیریم؛ اما مصداق آن را در جهان نیابیم دلیل بر این نیست که این ماهیت ذاتاً نمی تواند موجود شود چرا که ممتنع الوجود بالذات نیست که ذاتش امتناع وجود داشته باشد.

اما سایر گزینه ها صحیح می باشد چرا که چنین ماهیتی هنوز از حالت تساوی نسبت به وجود و عدم خارج نشده؛ یعنی ذاتش ترجیحی بین وجود و عدم ندارد یا به عبارتی هنوز علتی که آن را از حالت امکانی در بی آورد موجود نیست.

توضیح نکات درسی:

دقت کنید که اگر در صورت سؤال گفته شده بود مفهومی که مصداقی در جهان خارج ندارد در این صورت آن مفهوم می تواند ممکن الوجود باشد یا نباشد (ممتنع الوجود باشد) اما صورت سؤال کلمه ماهیت ممکن الوجود را ذکر کرده است.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه های ۱۰ تا ۱۲)

۲۰۴- گزینه «۳»

(مسین آفونری راهنمایی)

واجب الوجود خودش خودش را پدید نیاورده است و این گونه هم نیست که ضرورت وجودش پدید آمده باشد، بلکه ذاتش ضرورت وجود دارد و این ضرورت از ناحیه غیر نیست همیشه بوده، هست و خواهد بود.

آنچه ممتنع الوجود نباشد می تواند واجب باشد و هم می تواند ممکن باشد.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه های ۱۰ و ۱۱)

۲۰۵- گزینه «۳»

(نیمای پوهاری)

رابطه علت یک رابطه مقدم و پیش از وجود است، نه رابطه ای فرع و قائم بر وجود. معلول پیش از رابطه علت موجود نیست و پس از این رابطه موجود می شود. پس نمی توان گفت که یک علتی وجود دارد و یک معلولی، و سپس بین آن ها رابطه علت برقرار می شود.

نکته: رابطه علت تنها رابطه ای نیست که با تجربه کشف نمی شود و غیر تجربی و عقلانی است (رد گزینه دوم).

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۴ و ۱۵)

۲۰۶- گزینه «۱»

(نیمای پوهاری)

علت چیزی است که به معلول وجود می دهد و وجود معلول متوقف بر وجود آن است؛ یعنی تا علت نباشد، معلول هم پدید نمی آید. معلول نیز چیزی است که وجودش را از چیزی دیگر که همان علت است می گیرد؛ یعنی در وجود خود، نیازمند دیگری است. پس رابطه علت رابطه ای وجودی است که در آن، یک طرف (علت) به طرف دیگر (معلول) وجود می دهد. توجه داشته باشیم که رابطه علت، رابطه ای وجودی است؛ یعنی وجود یکی ضرورتاً وابسته به وجود دیگری است؛ یعنی مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس میان آن ها دوستی برقرار می گردد. (یک طرف رابطه علت است و طرف دیگر خود رابطه وجود بخشی).

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۴)

۲۰۷- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

هیوم می‌گوید، بر اثر تکرار مشاهده خورشید و روشن شدن زمین، در ذهن ما چنین منعکس می‌شود که خورشید «علت» روشن شدن زمین است. او این حالت ذهنی را «تداعی» می‌نامد و می‌گوید تداعی چیزی جز یک امر روانی ناشی از توالی و پشت سرهم آمدن پدیده‌ها نیست. از این طریق است که ما پنداشته‌ایم یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین برقرار است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از نظر دکارت علت جزء مفاهیم اولیه‌ای است که انسان آن را به طور فطری درک می‌کند؛ یعنی هر انسانی، با درکی از رابطه علت متولد می‌شود و درک این رابطه نیاز به تجربه و یا آموزش ندارد؛ پس درک علت نه عقلی است و نه تجربی.

گزینه «۲»: تجربه‌گرایان معتقدند که انسان از طریق حس به توالی پدیده‌ها پی می‌برد. (نه اصل علت)

گزینه «۴»: تجربه‌گرایان می‌گویند که مثلاً چون زمین همواره با آمدن خورشید، روشن می‌شود و با ناپدید شدن آن، تاریک می‌گردد، انسان متوجه رابطه‌ای میان این دو پدیده شده و دانسته که تا خورشید نیاید، زمین هم روشن نمی‌شود، یعنی یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین یافته است. (پس خود انسان آن را ضروری می‌پندارد)

(فلسفه (۲)، پوهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۲۰۸- گزینه «۳»

(سبا معفرزاده صابری)

کسی که تجربه‌گرای محض است، در عمل نمی‌تواند از این نظر خود پیروی کند، زیرا بنابر اصل تجربه‌گرایی، اگر فرد تجربه‌گرا با پدیده‌های جدید روبه‌رو شود، نمی‌تواند از این پدیده انتظار آثار خاص داشته باشد. اما در عمل این‌گونه نیست و همان فرد هم انتظار آثار خاص دارد، یعنی با پدیده‌های جدید که روبه‌رو می‌شود، باز هم براساس اصل سنخیت با آن برخورد می‌کند؛ پس در واقع عمل براساس این اصل ناقض سخن او می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اصل سنخیت اصلی عقلانی است نه تجربی.

گزینه «۲»: شناخت تفاوت‌ها و تمایزها که با شناخت حسی صورت می‌گیرد. ارتباطی با مورد مطرح شده در صورت سؤال ندارد.

گزینه «۴»: عبارت صورت سؤال درباره خود اصل سنخیت است و این که آیا آن صرفاً متکی به تجربه است یا خیر، نه درباره یافتن و تشخیص مصادیق آن.

(فلسفه (۲)، پوهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۲۰۹- گزینه «۲»

(نیمه پواهری)

دکارت معتقد بود که اصل علت بدون دخالت تجربه به دست می‌آید و جزء اصول اولیه‌ای است که انسان آن را به‌طور فطری درک می‌کند. اما از نظر هیوم ما در اثر عادت ذهنی ناشی از تعاقب و پی‌درپی بودن حوادث به مفهوم علت در ذهن خود می‌رسیم. این سخن هیوم با نظر فیلسوفان مسلمان نیز تقابل دارد که درک ما از علت را ناشی از درک عقل بر مبنای اصول بدیهی نظیر امتناع اجتماع نقیضین می‌دانند.

از نظر فیلسوفان مسلمان عقل به اصل علت و فروع آن (نظیر وجوب علی و معلولی) حکم می‌کند؛ اما هیوم که درک ما از علت را ناشی از عادت ذهنی می‌داند به وجود رابطه ضروری و همیشگی بین موجودات قائل نیست و حکم‌دادن به وجود آن را یقینی نمی‌داند؛ بلکه رابطه علت را صرفاً یک قرارداد و عادت ذهنی می‌داند.

این که نشانی از اصل علت در حس و تجربه یافت نمی‌شود، سخنی است که هم دکارت و هم هیوم و هم فلاسفه مسلمان نظیر ابن‌سینا آن را قبول دارند و در این مورد اختلاف‌نظری ندارند.

نه فلاسفه مسلمان نه هیوم (و نه حتی دکارت) حکم به مصادیق علت را کار عقل محض (عقل به تنهایی) نمی‌دانند. از نظر فیلسوفان مسلمان حس و تجربه و از نظر دکارت نیز تجربه و آموزش در آن دخیل است و هیوم نیز آن را ناشی از عادت ذهنی ما می‌داند.

(فلسفه (۲)، پوهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۲۱۰- گزینه «۴»

(نیمه پواهری)

ابیات موجود در گزینه‌های اول و دوم و سوم مربوط به اصل سنخیت علت و معلول هستند که به نظم و انتظام جهان اشاره دارند و بیان می‌کنند که بین علت و معلول تناسب و هماهنگی به‌خصوصی برقرار است. اما بیت ذکرشده در گزینه چهارم بیانگر این است که هر معلولی علتی دارد و معلول خود به خود پدید نمی‌آید و می‌توان آن را متناسب با اصل وجوب علی و معلولی در نظر گرفت.

(فلسفه (۲)، پوهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

منطق

۲۱۱- گزینه «۴»

(هسین آفونری، راهنمایی)

روش مقابله با تمثیل ناروا (قیاس مع الفارق) بیشتر از یک راه است.

۱- توجه به وجوه اختلاف

۲- یافتن استدلال تمثیلی مخالف

هر چه وجوه مشابهت میان دو امر بیشتر باشد استقرای تمثیلی قوی تر است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۳۲ تا ۴۴)

۲۱۲- گزینه «۱»

(هسین صدری)

در این عبارت یک استدلال تمثیلی بیان شده است که در آن احساسات انسانی به جهت آسیب‌پذیر بودن آن به لیوانی شیشه‌ای شباهت داده شده است. همچنین این استدلال تمثیلی منجر به مغالطه تمثیل ناروا شده است؛ زیرا می‌توان گفت لیوان شیشه‌ای صرفاً یک جسم شکننده است اما احساسات انسان، جسمانی نیستند (توجه به وجوه اختلاف). در صورت بروز مشکل در احساسات انسان، می‌توان اتفاقاً با روشی درست به اصلاح و ترمیم آن پرداخت.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۴)

۲۱۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

برای مقابله با تمثیل ناروا می‌توان از «توجه به وجوه اختلاف» بهره برد. استدلال گزینه «۴» یک استدلال تمثیلی است که در نقد آن می‌توان به وجوه اختلاف میان جامعه و بدن انسان اشاره کرد. استدلال‌های مطرح‌شده در گزینه‌های «۱» و «۳» و گزینه «۲» به ترتیب از نوع قیاس و استقرای تعمیمی است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۳۳ و ۴۴)

۲۱۴- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

باید توجه داشت که این استدلال بر مبنای چند تجربه، حکم کلی صادر کرده است. به عبارتی فرد در چندین مورد تجربه کرده است که فارغ‌التحصیلان رشته فلسفه بازار کار نداشته‌اند و از آن نتیجه کلی گرفته که این رشته چنین است.

در استقرای تمثیلی حکم یک امر جزئی به امر جزئی دیگر سرایت داده می‌شود؛ درحالی‌که این عبارت به کل امر مورد نظر حکم داده است. (رد گزینه ۳)

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۳۵ و ۴۶)

۲۱۵- گزینه «۱»

(هسین صدری)

آن چیزی که در قوت یک استقرای تعمیمی مؤثر است، تعداد «نمونه‌ها» نسبت به جامعه آماری است، نه تعداد خود «جامعه آماری». تعداد جامعه آماری اساساً در حوزه اختیار ما نیست. آن چیزی که به انتخاب ما بستگی دارد، تعداد نمونه‌ها و نسبت آن با جامعه آماری است. سایر گزینه‌ها از جمله شرایط استقرای قوی می‌باشد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۷)

۲۱۶- گزینه «۱»

(نیمه پواهری)

از استنتاج بهترین تبیین در علم، برای بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود، نه رد یا اثبات نظریه‌های علمی. نظریه‌های علمی، قضایای کلی و عمومی به دست آمده از استقرای تعمیمی هستند، که می‌توان با قیاس آن‌ها را اثبات و یا با مثال نقض آن‌ها را ابطال کرد. در استنتاج بهترین تبیین همانند یک کارآگاه عمل می‌کنیم و با حذف تبیین‌های اشتباه، به بهترین تبیین دست می‌یابیم، نه اینکه صرفاً آن حالتی که به نظرمان درست می‌آید را حدس بزنیم.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۲۱۷- گزینه «۲»

(نیمه پواهری)

گزینه‌های اول و سوم و چهارم هر سه سؤالی هستند و جمله انشایی محسوب می‌شوند؛ بنابراین قضیه نیستند. در گزینه دوم دقت کنید که هرچند خود قسمت «امروز کجا بودی؟» به تنهایی سؤالی است و قضیه نیست؛ اما این صرفاً قسمتی از یک جمله اصلی‌تر است که باید آن را بررسی کنیم. جمله اصلی ذکر شده در گزینه دوم این‌گونه است: «علی از نرگس «فلان چیز» را پرسید». جمله اصلی یک جمله خبری کامل بامعنا است، بنابراین تصدیق محسوب می‌شود. آن سؤال یک بخش مستقل نیست و صرفاً جزئی از آن جمله خبری به شمار می‌آید.

(منطق، قضیه عملی، صفحه ۵۵)

۲۱۸- گزینه «۴»

(نیمه پواهری)

دقت کنید که در بررسی جملات هرآنچه که به شما داده شده است را بررسی کنید و از تغییر دادن اجزای آن خودداری کنید، مگر هنگامی که فعل جمله اسنادی نیست و با تغییردادن آن مجبور باشید آن را اسنادی کنید. مثلاً «علی می‌رود» را به «علی رونده است» تبدیل کنید. اما در این سؤال با چنین مشکلی مواجه نیستیم.

۲۲۲- گزینه «۲»

(فرهنگ قاسمی نژاد)

جامعه آتن در زمان سقراط متأثر از اندیشه سوفسطائیان بود. آنان معتقد بودند که جهان را نمی‌توان شناخت و آنچه را که ما علم و دانش می‌نامیم، تنها ساخته و پرداخته ذهن ماست و تطابق با واقعیت‌ها ندارد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۴۳، ۴۵ و ۴۶)

۲۲۳- گزینه «۳»

(سبا یعقوب زاده صابری)

سقراط گفت ثروت فضیلت نمی‌آورد؛ بلکه این فضیلت است که باعث می‌شود هر چیز مفید برای فرد و جامعه به‌وجود آید.

نکات مهم درسی:

رابطه ثروت و فضیلت از منظر سقراط یک رابطه یک‌سویه است نه دو سویه یعنی فضیلت منجر به ثروت می‌شود نه برعکس.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سقراط گفت دانای حقیقی فقط خداست. دانای حقیقی را با داناترین آدمیان اشتباه نگیرد.

گزینه «۲»: هیچ دست‌نوشته و اثری از سقراط باقی نمانده است؛ بلکه افلاطون حکایت‌گر زندگی اوست.

گزینه «۴»: در روش سقراطی از طریق پرسیدن سؤالات هدفمند به مخاطب کمک می‌کنیم تا خودش حقیقت را بیان کند.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۱)

۲۲۴- گزینه «۴»

(نیم پواهری)

سقراط می‌گوید: «آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سر بتابیم؟ بلی! اگر چنین گناهی از من سر زند، سزاوار است که دادگاهی تشکیل دهند و بگویند سقراط به خدا اعتقاد ندارد. ارتکاب آن گناه دلیل بر سرپیچی از امر خداست».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این ادعایی بود که ملتوس در باب سقراط اظهار کرد و سقراط آن را نپذیرفت و در برابر آن از خود دفاع کرد.

گزینه «۲»: ملتوس برای ادعای خود شواهدی ذکر کرد و در پایان از دادگاه برای سقراط درخواست مجازات مرگ نمود.

گزینه «۳»: ملتوس گفت جرم سقراط این است که خدایانی را که همه به آن‌ها اعتقاد دارند، انکار می‌کند و از خدایی جدید سخن می‌گوید! (نه اینکه خداناباور است).

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۱)

در عبارت اول، محمول ما «غیرفلز» و نسبت و فعل ما «است» می‌باشد.

در بررسی عبارت دوم به این نکته توجه کنید که گاهی در قضیه حملی محمول قبل از موضوع و موضوع پس از محمول ذکر می‌شود. باید دقت کنید که کدام یک توضیح دیگری است و آن را محمول بگیرید. بنابراین محمول این قضیه «قهرمان شاهنامه» و نسبت آن «است» می‌باشد.

(منطق، قضیه عملی، صفحه ۵۶)

۲۱۹- گزینه «۲»

(مسین آفونری راهنمایی)

وقتی محمول قضیه درباره لفظ موضوع صحبت کند ← قضیه شخصیه می‌شود.

نکته: تنها قضایای محصوره قابلیت سورپذیری دارند. گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» سورپذیر و محصوره‌اند. قریب به اتفاق = بیشتر یا اغلب = بعضی

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۲۲۰- گزینه «۲»

(نیم پواهری)

در قضیه محصوره مفهوم محمول بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل می‌شود و معمولاً می‌توانیم برای آن سور (کم) در نظر بگیریم. در قضیه «دو ماشین در پارکینگ قرار دارد» می‌توان «دو» را جایگزین سور «بعضی» قلمداد کرد. در واقع یعنی «بعضی ماشین‌ها در پارکینگ قرار دارند» و می‌توان محمول را بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل کرد و مثلاً گفت: «ماشین الف در پارکینگ قرار دارد، ماشین ب در پارکینگ قرار دارد». در قضیه شخصیه محمول یک بار بر کل موضوع حمل می‌شود. عبارت «آزادی مفهومی زیبا و انسانی است» قضیه شخصیه محسوب می‌شود.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

فلسفه یازدهم

۲۲۱- گزینه «۴»

(مسین آفونری راهنمایی)

سقراط به روز داوری و جهان دیگر معتقد بود.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پس از ختم دادرسی سقراط به زندان منتقل شد.

گزینه «۲»: دانای حقیقی خداست.

گزینه «۳»: سقراط هیچ کتابی ننوشت زندگی او حکایت واقعی فلسفه است.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۱)

۲۲۵- گزینه «۳»

(نیما پوهاری)

سقراط گفت: «اما این افترا، که من منکر خدا باشم، وارد نیست. از تو می‌پرسم: آیا ممکن است که کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد، اما منکر وجود انسان باشد؟ آیا کسی پیدا می‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود؟». بنابراین او باور و اعتقادش به خداوند را از طریق قائل‌بودن خود به آثار و لوازم او اثبات کرد. اما دقت کنید که این جمله بدین معنی نیست که لوازم یک امر بر آن تقدم دارند و قبل از آن هستند. قاعدتاً ابتدا خود امر وجود دارد و سپس لوازم آن. سقراط نیز بر پایه این اصل است که دارد با دیدن معلول وجود علت را اثبات می‌کند. پس سیر استدلال سقراط را از پیش‌فرض استدلال او تفکیک کنید.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۲)

۲۲۶- گزینه «۳»

(حسن صدری)

اینکه به سمت چیزی می‌رویم یا از چیزی دور می‌شویم و اینکه می‌کوشیم از خطرات فاصله بگیریم، همه این‌ها نشانه «توانایی» ما در دانستن یا همان «امکان» دانستن و امکان شناخت چیزهاست.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۵)

۲۲۷- گزینه «۲»

(حسن صدری)

معنا و مفهوم شناخت بدیهی و روشن است و نیازی به تعریف ندارد. هر مفهومی که بدیهی باشد، از نظر منطقی آوردن تعریف مفهومی برای آن ناممکن است، زیرا این گونه مفاهیم علاوه بر اینکه بدون تعریف نیز برای ما روشن هستند و نیازمند به تعریف نیستند، خود پایه و اساس تعریف سایر چیزها قرار می‌گیرند و مفهومی پایه‌ای‌تر از آن‌ها نیست که بتوان به واسطه آن مفاهیم پایه‌ای، این مفاهیم بدیهی را تعریف کرد؛ اما می‌توان تعریف لفظی لغوی از آن‌ها ارائه داد.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۲۲۸- گزینه «۴»

(سبا معفرزاده صابری)

گرگیاس می‌گوید: اولاً چیزی وجود ندارد. ثانیاً اگر وجود داشته باشد هم برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد. ثالثاً اگر برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل نماید. پس به ترتیب: ۱- اصل واقعیت ۲- اصل امکان شناخت واقعیت ۳- اصل امکان انتقال شناخت و یادگیری را انکار کرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: همین‌که ما با طرف مقابل خود صحبت می‌کنیم، یا لیوان آبی را برمی‌داریم و می‌نوشیم، یا از عمل کسی خوشحال یا عصبانی می‌شویم، گویای آن است که ما به امکان شناخت خود پی برده‌ایم. پس کارهایی که انجام می‌دهیم نشانه بدهت امکان شناخت است نه مفهوم شناخت.

گزینه «۲»: گاهی همین امر بدیهی نیز، چه در گذشته و چه در زمان حاضر، انکار شده است. پس انکار امکان معرفت هم در گذشته و هم در حال حاضر رخ داده است.

گزینه «۳»: البته ما می‌دانیم که حقایق بسیاری وجود دارد که هنوز انسان نتوانسته آن‌ها را بشناسد. همچنین ممکن است ما در توانایی خود برای شناخت برخی امور شک کنیم؛ این شک، غیر از شک در امکان اصل شناخت است؛ پس علتی برای شک در امکان شناخت نمی‌باشد.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵، ۴۷ و ۴۸)

۲۲۹- گزینه «۱»

(نیما پوهاری)

همین‌که ما با طرف مقابل خود صحبت می‌کنیم، یا لیوان آبی را برمی‌داریم و می‌نوشیم، یا از عمل کسی خوشحال یا عصبانی می‌شویم، گویای آن است که ما به امکان شناخت خود پی برده‌ایم. آری اگر رفتاری غیر از این از ما سر می‌زد، می‌توانستیم بگوییم که در توانایی دانستن خود شک داریم. بنابراین پایه‌ای‌ترین و نخستین زمینه درک ما از اصل امکان شناخت، پذیرش واقعیت مستقل از ذهن و ارتباط با اشیای گوناگون است.

به عبارت دیگر ما قبل از هرگونه شناخت در مورد امور مختلف این اصل را پذیرفته‌ایم که اشیای پیرامون ما ساختگی و تخیلی نیست؛ بلکه واقعیتی مستقل از ذهن است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۷)

۲۳۰- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

تصحیح و تکمیل دانش که منجر به پیشرفت دانش شده است؛ دلیلی بر توانایی بشر (امکان شناخت) برای رسیدن به معرفت است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۸)

منطق

۲۳۱- گزینه ۱»

(علیرضا نصیری)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت «۱»: در اینجا از شباهت پردازنده‌های تلفن همراه حکم به شباهت آن‌ها در قدرت پردازشی داده است؛ در نتیجه با این که استدلال تمثیلی هست، ولی مغالطه‌آمیز نیست.

عبارت «۲»: اینکه از نمای بیرونی یک ساختمان، بخواهیم مترآژ و اندازه این دو را مانند هم بدانیم، مغالطه تمثیل ناروا ایجاد می‌کند.

عبارت «۳»: این مورد یک استدلال تمثیلی نیست. از اینجا با بررسی چند فیلم جنایی، حکم بی کیفیت بودن آن را به کل فیلم‌های جنایی تعمیم داده پس یک استدلال تعمیمی است و امکان وجود تمثیل ناروا در استقرای تعمیمی وجود ندارد.

عبارت «۴»: در این مورد از شباهت رنگ جلد دو کتاب، حکم به شباهت محتوای آن دو شده است؛ بنابراین تمثیل ناروا وجود دارد.

بنابراین در این سؤال، در مجموع دو بار مغالطه تمثیل ناروا به کار رفته است.
(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۳)

۲۳۲- گزینه ۳»

(علیرضا نصیری)

مغالطه به کار رفته در استدلال صورت سؤال، تمثیل نارواست. در این استدلال از شباهت دو نفر در قد صرفاً، حکم به شباهت آن‌ها در والیبال بازی کردن شده است. برای مقابله با تمثیل ناروا دو راه وجود دارد؛ یافتن استدلال تمثیلی مخالف و توجه به وجوه تفاوت. در گزینه سوم عنوان شده با این که قد این دو نفر برابر است اما مهارت در والیبال نیاز به عوامل دیگری همچون تمرین، استعداد، علاقه و ... دارد. این گزینه را می‌توان به عنوان بیان وجوه تفاوت پذیرفت. اما باقی گزینه‌ها شرایط یک استقرای تعمیمی قوی را بیان کرده‌اند.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۴)

۲۳۳- گزینه ۳»

(کتاب آبی)

همه استدلال‌های مطرح شده به جز گزینه «۳»، استقرای تعمیمی هستند. این باور وجود دارد که کندن موی سفید باعث زیاده‌تر شدن آن می‌شود. در اینجا مشتری (که از سفید شدن موهای ریش خود ناراضی است) از شباهت دو نوع مو در ظاهر و این که صرفاً در رنگ متفاوت‌اند، نتیجه گرفته است که موی سیاه هم با کندن، زیاد می‌شود. پس با یک استقرای تمثیلی مواجهیم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در اینجا فرد با استناد به مواردی مشخص و جزئی که یاد پدرش افتاده است (و تعمیم آن به زمان‌های آینده) حکم کلی به دست آورده است که هرگونه یاد پدرش، باعث غمگین شدن اوست (و بنابراین نباید بر سر خاک او برود). بنابراین استقرایی تعمیمی است.

گزینه «۲»: شبیه توضیح گزینه «۱» (دیدن موارد جزئی از مؤمن بودن اهالی یک شهر و تعمیم حکم کلی مؤمن بودن به تمامی اهالی آن شهر) گزینه «۴»: مانند گزینه‌های «۱» و «۲» (دیدن چند مورد جزئی از اعتیاد اهالی سینما و تعمیم حکم کلی به همه سینماگران)

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۲۳۴- گزینه ۳»

(کتاب آبی)

در صورتی که از مقدمات کلی به نحو ضروری به نتیجه جزئی‌تر برسیم، استدلال را «قیاسی» می‌نامند. استدلال این گزینه «تمثیلی» است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳)

۲۳۵- گزینه ۲»

(علیرضا نصیری)

استنتاج بهترین تبیین در زندگی روزمره و همچنین برخی فرضیه‌های علمی کاربرد دارد. مثلاً وقتی می‌خواهیم بفهمیم که کدام لباس برای شرکت در میهمانی مناسب‌تر است و با بررسی موارد به نتیجه می‌رسیم از این روش استفاده کرده‌ایم. یا وقتی در علم پزشکی می‌خواهند بیماری یک فرد را تشخیص دهند و با حذف کردن بیماری‌های مختلف به نتیجه می‌رسند نیز از استنتاج بهترین تبیین بهره جسته‌اند.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حتی اگر همه حالت‌های ممکن به حصر عقلی نیز بررسی شوند و همه حالت‌ها به جز یکی با قطعیت رد بشوند باز هم استنتاج بهترین تبیین به قیاس تبدیل نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه معادل «اگر درس بخوانی، مردود نمی‌شوی» است.
گزینه «۲»: این گزینه معادل «اگر مردود شوی، درس نخوانده‌ای» است.
گزینه «۳»: این گزینه معادل «اگر مردود نشوی، درس نخوانده‌ای» است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه ۵۶)

۲۴۰- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

قضایای حملی محصوره، یا جزئی هستند و یا کلیه. در قضایای کلیه محمول بر تمام مصادیق موضوع حمل می‌شود و در قضایای جزئی تنها بر برخی از مصادیق موضوع. در نتیجه با توجه به صورت سؤال، ما باید به دنبال یک قضیه جزئی باشیم. سور «هر» در قضایای موجهه، سور کلی است اما اگر در قضایای سالبه مطرح شود، معنی جزئی می‌دهد. به عنوان مثال قضایای «هر الف ب نیست» و «بعضی الف ب نیست» یک معنی می‌دهند و یک قضیه محسوب می‌شوند. با توجه به این موضوع، گزینه «۳» یک قضیه جزئی خواهد بود. قضیه «هر ناطقی انسان نیست» با «بعضی ناطق‌ها انسان نیستند» برابر است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه ۵۸)

گزینه «۳»: هیچ‌یک از انواع استقرا یقین‌آور نیستند.

گزینه «۴»: درست است که حمایت مقدمات از نتیجه نسبی است، اما این موضوع بدین معنا نیست که نتیجه همواره غلط و غیرواقعی خواهد بود. نتیجه به دست آمده بالاخره یکی از حالاتی است که امکان وقوع در واقعیت را دارد.

(منطق، اقسام استرلال استقرایی، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۲۳۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

در قضیه حملی، صفتی یا حالتی از چیزی بیان می‌شود و همیشه محمول بر موضوع حمل می‌شود و به آن نسبت داده می‌شود.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

۲۳۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

قضیه‌ای محصوره است که موضوع آن شخص یا چیز یا مجموعه معینی نباشد و شامل افراد و چیزهای متعدد گردد.
تکلیف: برای تشخیص قضیه شخصی از محصوره از قابلیت سورپذیری می‌توان استفاده کرد. تنها گزینه «۱» است که می‌تواند سور کلی یا جزئی داشته باشد پس محصوره است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه ۵۸)

۲۳۸- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

اگر موضوع قضیه‌ای حملی شامل فرض افراد متعدد بشود (یعنی کلی باشد) آن قضیه می‌تواند محصوره باشد و ممکن است سالبه یا موجهه و کلی یا جزئی باشد. در صورتی که شخص یا چیز یا مجموعه معینی باشد شخصی است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۲۳۹- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

قضیه شرطی «اگر درس نخوانی مردود می‌شوی» را می‌توان معادل قضیه حملی «هرکس درس نخواند مردود می‌شود» دانست. در تبدیل قضیه شرطی به حملی یا برعکس ترتیب ارکان قضیه بایستی حفظ شود.

ریاضی و آمار (۳)

۲۴۱- گزینه «۳»

(مفرد بعبیرایی)

ابتدا قدرنسبت و جمله اول را به دست می آوریم:

$$d = \frac{a_m - a_n}{m - n} = \frac{a_9 - a_7}{9 - 7} = \frac{-17 - 4}{9 - 7} = \frac{-21}{2} = -\frac{21}{2}$$

$$a_7 - d = a_1 \Rightarrow 4 - (-\frac{21}{2}) = 7 = a_1$$

$$a_n = a_1 + (n - 1)d \Rightarrow a_n = 7 + (n - 1) \times (-\frac{21}{2})$$

$$\Rightarrow a_n = 7 - \frac{21}{2}n + \frac{21}{2} = 10 - \frac{21}{2}n$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه های ۶۱ تا ۶۸)

۲۴۲- گزینه «۴»

(عمیدرضا سپودی)

با توجه به سؤال داریم:

$$a_1, \dots, -7 \Rightarrow n = 8, d = -3, a_1 = a, a_8 = -7, a_8 = ?$$

$$a_8 = a_1 + 7d \Rightarrow -7 = a + 7 \times (-3) \Rightarrow a = -7 + 21 = 14$$

$$a_5 = a_1 + 4d = 14 + 4 \times (-3) = 14 - 12 = 2$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه های ۶۱ تا ۶۸)

۲۴۳- گزینه «۲»

(امیر زراندوز)

ابتدا جمله اول و نسبت مشترک را به دست می آوریم. برای این کار a_n را به ازای $n=1$ و $n=2$ به دست می آوریم تا جملات اول و دوم به دست آیند. سپس با تقسیم جمله دوم به جمله اول، نسبت مشترک نیز به دست می آید:

$$a_n = 3 \left(\frac{1}{2} \right)^{n-2} \begin{cases} n=1 \Rightarrow a_1 = 3 \left(\frac{1}{2} \right)^0 = 3 \times 1 = 3 \\ n=2 \Rightarrow a_2 = 3 \left(\frac{1}{2} \right)^1 = 3 \times \frac{1}{2} = \frac{3}{2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{\frac{3}{2}}{3} = \frac{1}{2} \Rightarrow a_1 + r = 3 + \frac{1}{2} = 3 + 0.5 = 3.5 = \frac{7}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۷۴ تا ۷۹)

۲۴۴- گزینه «۴»

(کوروش دوردی)

ابتدا قدرنسبت را به دست می آوریم:

$$\frac{a_8}{a_3} = \frac{729}{3} \Rightarrow \frac{a_1 r^7}{a_1 r^2} = 243 \Rightarrow r^5 = 3^5 \Rightarrow r = 3$$

$$a_1 r^2 = 3 \Rightarrow a_1 (3)^2 = 3 \Rightarrow a_1 = \frac{3}{9} = \frac{1}{3}$$

جمله دوم برابر است با:

$$a_2 = a_1 r = \frac{1}{3} \times 3 = 1$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۷۴ تا ۷۹)

۲۴۵- گزینه «۴»

(امیر زراندوز)

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d), a_1 = 43$$

$$S_9 = 207 \Rightarrow 207 = \frac{9}{2}(2a_1 + (9-1)d)$$

$$\Rightarrow 414 = 18a_1 + 72d \xrightarrow{+18} 23 = a_1 + 4d$$

$$\begin{cases} -a_1 + 4d = -23 \\ a_1 + 4d = 23 \end{cases} \Rightarrow 8d = 20 \Rightarrow d = \frac{5}{2}$$

$$a_1 + 4d = 23 \Rightarrow a_1 + 4 \times \frac{5}{2} = 23 \Rightarrow a_1 + 10 = 23 \Rightarrow a_1 = 13$$

$$\Rightarrow a_7 = a_1 + 6d = 13 + 15 = 28$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه های ۶۱ تا ۷۲)

۲۴۶- گزینه «۲»

(علیرضا عیدی)

ابتدا جمله اول و سپس مجموع جملات را به دست می آوریم:

$$a_{35} = 150, d = 3$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$a_{35} = a_1 + (34)3$$

$$150 = a_1 + 102 \Rightarrow a_1 = 150 - 102 = 48$$

$$S_{35} = ? : S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$$

$$S_{35} = \frac{35}{2}(48 + 150) = \frac{35}{2} \times 198 = 3465$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه های ۶۱ تا ۷۲)

۲۴۷- گزینه «۱»

(مهمربابرهیم توزنده یانی)

$$a_1^2 + a_3^2 + a_5^2 = a_2^2 + a_4^2 + a_6^2 + 2$$

$$\Rightarrow a_1^2 - a_2^2 + a_3^2 - a_4^2 + a_5^2 - a_6^2 = -2$$

$$\Rightarrow (a_1 - a_2)(a_1 + a_2) + (a_3 - a_4)(a_3 + a_4) + (a_5 - a_6)(a_5 + a_6) = -2$$

$$+ (a_6 - a_5)(a_5 + a_6) = -2$$

$$\Rightarrow 5(a_2 + a_1) + 5(a_4 + a_3) + 5(a_6 + a_5) = -2$$

علوم و فنون ادبی (۳)

(سپار غلامپور)

۲۵۱- گزینه ۴»

در این گزینه ایهام وجود دارد نه ایهام تناسب.

بو: ۱- به معنی رایحه و ۲- امید و آرزو که در هر دو معنی قابل قبول است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» مدام ۱- به معنی همیشگی که در این معنی قابل قبول است.

۲- نوعی شراب که در این معنی با بزم و قدح تناسب دارد.

گزینه ۲» مهر ۱- عشق ۲- خورشید که در این جا مد نظر نیست و با

کلمه «مه» تناسب دارد.

گزینه ۳» ۱- تاریک ۲- تاریک ۳- تاریک که در این جا مد نظر نیست و با زلف

تناسب دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(کاتلم کاظمی)

۲۵۲- گزینه ۴»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱» صفا: ۱- یکرنگی و صمیمیت ۲- نام مکانی در مکه / خلیل: ۱-

دوست صادق ۲- لقب حضرت ابراهیم (ع) (۲ مورد)

گزینه ۲» دوات: ۱- داروی تو ۲- مرکب و جوهر (۱ مورد)

گزینه ۳» سیه‌دل: ۱- نامهربان و بی‌رحم ۲- صفت چشم (که وسط آن

سیاه است) / مردمان: ۱- افراد ۲- مردمک‌های چشم (۲ مورد)

گزینه ۴» مقام: ۱- مکان و جایگاه ۲- پرده موسیقی / آهنگ: ۱- نغمه ۲-

قص / حجاز: ۱- سرزمین عربستان ۲- یکی از دوازده مقام موسیقی / راه:

۱- طریق ۲- نغمه و پرده موسیقی / عراق: ۱- کشور عراق ۲- مقامی در

موسیقی / راست: ۱- مستقیم ۲- یکی از هفت دستگاه موسیقی ایرانی (۶

مورد)

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

(کتاب آبی)

۲۵۳- گزینه ۳»

«باز» ایهام تناسب دارد: ۱- دوباره ۲- نوعی پرند شکاری که در این معنا با

کلمات «چنگال»، «مرغ» و «هما» تناسب دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

$$5(a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + a_5 + a_6) = -2$$

$$\Rightarrow a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + a_5 + a_6 = -\frac{2}{5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

۲۴۸- گزینه ۳»

(معمد ابراهیم توزندهانی)

در دنباله $a_n = 2n - 1$ ، جمله اول برابر ۱ و جمله دوم برابر ۳ است، پس

اختلاف مشترک ۲ است:

$$\frac{2}{a_1 a_2} + \frac{2}{a_2 a_3} + \dots + \frac{2}{a_{12} a_{13}} =$$

$$\frac{d}{a_1 a_2} + \frac{d}{a_2 a_3} + \dots + \frac{d}{a_{12} a_{13}}$$

$$= \frac{a_2 - a_1}{a_1 a_2} + \frac{a_3 - a_2}{a_2 a_3} + \dots + \frac{a_{13} - a_{12}}{a_{12} a_{13}}$$

$$= \frac{1}{a_1} - \frac{1}{a_2} + \frac{1}{a_2} - \frac{1}{a_3} + \dots + \frac{1}{a_{12}} - \frac{1}{a_{13}}$$

$$= \frac{1}{a_1} - \frac{1}{a_{13}} = \frac{1}{1} - \frac{1}{2(13) - 1} = 1 - \frac{1}{25} = \frac{24}{25}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۲۴۹- گزینه ۱»

(اسماعیل میرزایی)

$$S_n = 2n^2 - n$$

$$S_7 = a_1 + a_2 + \dots + a_7 = 2(7)^2 - 7 = 98 - 7 = 91$$

$$\Rightarrow a_1 = S_1 = 2(1)^2 - 1 = 1$$

$$\frac{a_1 = 1}{a_2 = 5} \Rightarrow d = 5 - 1 = 4$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$\Rightarrow a_n = 1 + (n-1)4$$

$$\Rightarrow a_n = 1 + 4n - 4 \Rightarrow a_n = 4n - 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۲۵۰- گزینه ۲»

(معمد بصیرایی)

با توجه به آن که $a_1 = 2$ و $a_4 = 54$ است، بنابراین:

$$\frac{a_4}{a_1} = \frac{a_1 r^3}{a_1} = r^3 \Rightarrow r^3 = \frac{54}{2} = 27 \Rightarrow r = 3$$

$$\Rightarrow a_5 = a_1 r^4 = 2 \times 3^4 = 2 \times 81 = 162$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیر فطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۸)

۲۵۴- گزینه ۴»

(یاسین معریان)

در این بیت، فردوسی توصیفی اغراق آمیز از بزرگی لشکر کاووس شاه ارائه داده است: از زیادی افراد لشکر کاووس، کوه و صحرا دیگر مشخص نبود و در همه جا، سربازان سپاه او بودند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» توصیفی است از این که سپاه از دشت، به سمت دریا رفتند.

گزینه ۲» توصیفی از تجهیز اسب‌های سپاه به افسار و زهرآگین کردن نوک نیزه‌ها است که هیچ اغراقی در آن دیده نمی‌شود.

گزینه ۳» توصیفی است از آن که فیل‌ها دور تا دور سپاه ایستاده‌اند و همانند حصار از مرکز سپاه محافظت می‌کنند و توصیفی اغراق آمیز نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۲۵۵- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

«رود» ایهام دارد: ۱- رودخانه ۲- نام نوعی ساز

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۲۵۶- گزینه ۲»

(سیدعلیرضا علویان)

اغراق: آتش در عالم زدن، ایهام: درنگیرد (۱- تأثیر نکردن ۲- شعله‌ور نشدن)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» فاقد اغراق

گزینه ۳» فاقد ایهام (ایهام تناسب دارد)

گزینه ۴» فاقد اغراق

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۰)

۲۵۷- گزینه ۲»

(کتاب آبی)

شاعر در لطافت و نازکی بدن یار اغراق کرده است.

آرایه‌های سایر ابیات:

گزینه ۱» مصراع اول بیت لفظ و نشر مرتب دارد.

گزینه ۳» «دشمن» و «دوست»، «مست» و «مستور» تضاد دارند.

گزینه ۴» «مالک دینار» ایهام دارد: ۱- اسم فردی ۲- صاحب ثروت

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۲۵۸- گزینه ۲»

(کتاب آبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» اغراق: کوه از غصه چون پر کاه شدن

گزینه ۳» اغراق: زیبایی معشوق

گزینه ۴» اغراق: بوی عطر باعث بیدار شدن انسان می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۲۵۹- گزینه ۴»

(فرهاد علی‌نژاد)

در بیت «ب»، عشق، مس وجود سعدی را به زر (طلا) بدل کرده است و این چنین او را کمال بخشیده است. در بیت «د» نیز، عاشقی که جانش را به پای معشوق ریخته، مقامی والا در حد ستاره عیوق دارد.

تشریح دیگر ابیات:

بیت «الف»: سعدی در این بیت از سختی‌های راه عشق و بلاخیزبودن آن می‌گوید.

بیت «ج»: شعر در مدح پادشاه است و می‌گوید که افراد عالی‌مقام از وقتی نفع خدمت کردن به پادشاه را فهمیدند، از جست‌وجوی اکسیر (برای کیمیاگری و رسیدن به طلا) دست کشیدند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۹۴)

۲۶۰- گزینه ۴»

(فرهاد فروزان‌کیا)

مفهوم کلی ابیات این گزینه، باورنکردن بی‌وفایی یار در آغاز آشنایی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» مفهوم کلی بیت نخست، تأکید بر کسب معرفت عرفانی، برای رسیدن به مقام ارشاد خلق است، درحالی‌که در بیت دوم، این امر مورد نکوهش واقع می‌شود.

گزینه ۲» مفهوم کلی بیت نخست، ریختن دندان‌های رودکی به‌نشانه پیری است، درحالی‌که در بیت دوم این گزینه، فرخی از لب و دندان یار می‌گوید و اینکه می‌خواهد جان را فدای او کند.

گزینه ۳» مفهوم کلی بیت نخست، آسیب‌دیدن از سرنوشت و باور به قضا و قدر است، اما در بیت دوم این گزینه، سعدی بر این باور است که چون کمان‌دار ازلی از او حمایت می‌کند، تیرهای سرنوشت یک‌به‌یک بی‌اثر می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۹۳)

جامعه‌شناسی (۳)

۲۶۱- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح گزینه نادرست:

در طول تاریخ، بسیاری از فرهنگ‌ها و جوامع، تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی را بهانه‌ای برای نابرابری‌های اجتماعی قرار داده‌اند. عده‌ای در مخالفت با این نوع برخوردها، همه تفاوت‌ها و نابرابری‌ها را نابرابری اجتماعی می‌پندارند و همه نابرابری‌های اجتماعی را نیز مضر و مخرب می‌دانند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۲۶۲- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح مورد نادرست:

رویکرد دوم: اندیشمندان اجتماعی که مخالف قشربندی اجتماعی هستند، معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی، ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست، بلکه نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و باید با آن مبارزه کرد. اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد. از نظر آنان، مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است، بنابراین برای ایجاد برابری، باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت، مخالفان قشربندی گمان می‌کنند، اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت و به این ترتیب، همگان شرایطی یکسان خواهند داشت.

در این رویکرد، نقطه شروع رقابت یکسان می‌شود اما راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۳، ۷۴، ۷۵ و ۷۶)

۲۶۳- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- جوامع مختلف برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی راهکارها و راه‌حل‌های مختلفی را در پیش می‌گیرند از جمله:
گرفتن مالیات از اقشار برخوردار
پرداخت یارانه به اقشار کم‌برخوردار

- برخی جامعه‌شناسان در رویکرد اول، معتقدند که نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد. از نظر آنان نابرابری اجتماعی از تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی ناشی می‌شود.

- در رویکرد دوم، عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد.

- با اینکه طرفداران قشربندی اجتماعی رقابت را در زندگی اجتماعی، ضروری می‌دانند اما از این نکته مهم غفلت می‌کنند که در رقابت عادلانه باید نقطه شروع رقابت، یکسان باشد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۸)

۲۶۴- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

متن تصحیح شده:

در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود و جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند. بدین منظور دولت باید نیازهای ضروری همه افراد را تأمین کند. این رویکرد نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق. طرفداران آن به دنبال برقراری عدالت اجتماعی هستند اما به بهانه عدالت اجتماعی، آزادی افراد و امکان رقابت میان آن‌ها را از بین نمی‌برند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۷۷)

۲۶۵- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- در مدل کمونیستی، برابری و در مدل لیبرالی، رقابت مطرح است.

- رویکرد دوم به نابرابری اجتماعی بر آن است که نابرابری‌ها نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان افرادند.

- رویکرد اول به نابرابری اجتماعی بر آن است که قشربندی پدیده‌ای است که در همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۶ و ۷۸)

عربی زبان قرآن (۳)

۲۶۶- گزینه «۴»

(علی مفسن زاده)

«قَدْ يُسَبِّبُ»: گاهی سبب می‌شود، گاهی باعث می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «مَشَاكِلَ كَثِيرَةً فِي الْبَيْتَةِ»: مشکلات بسیاری در محیط زیست (رد گزینه‌های ۲ و ۳؛ در گزینه «۲» ترکیب «مَشَاكِلَ كَثِيرَةً» به نادرستی ترجمه شده و در ترجمه فارسی گزینه «۳»، عبارت «فِي الْبَيْتَةِ» با ترکیب «تَلَوْتُ الْهَوَاءَ» ترجمه شده که نادرست است و باید بعد از «مَشَاكِلَ كَثِيرَةً» بیاید.) / «يَهْدِدُ نِظَامَ الطَّبِيعَةِ تَهْدِيداً»: نظام طبیعت را بی‌گمان تهدید می‌کند، قطعاً نظام طبیعت را تهدید می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) (در اینجا واژه «تهدیداً» مفعول مطلق تأکیدی است و باید به شکل تأکیدی ترجمه شود) / «أَنْفُسَنَا وَ الْبَيْتَةَ»: خود و محیط زیست (رد گزینه «۲») / «تُرَاقِبُ مُرَاقَبَةً كَثِيرَةً»: بسیار مراقبت کنیم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) (در اینجا واژه «مراقبة» مفعول مطلق نوعی است و باید با قید «بسیار» ترجمه شود، در گزینه «۳» هم فعل «تراقب» نادرست ترجمه شده است.)

(ترجمه)

۲۶۷- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروردی)

«عادت»: بازگشت (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «بعد إعتاقها»: پس از آزادی‌اش / «ما دَعْتُ»: دعوت نکرد (رد گزینه «۳») / «إِلَى الْإِسْلَامِ»: به اسلام **تکلیف**: هنگامی که جمله پیش از «إِلَّا» منفی است و مستثنی منه نیز در آن ذکر نشده است، می‌توانیم عبارت را با لفظ «تنها، فقط» و به صورت مثبت و مؤکد هم ترجمه کنیم. ما دَعْتُ إِلَّا: تنها دعوت کرد (رد سایر گزینه‌ها) (ترجمه)

۲۶۸- گزینه «۴»

(پیروز وبان)

«لَا تُكْثِرُوا إِكْتَاراً كَثِيراً»: بسیار زیاده‌روی نکنید (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «الْمُبِيدَاتِ الزَّرَاعِيَّةِ الَّتِي»: آفت‌کش‌های کشاورزی که / «تَلَوْتُ»: آلوده می‌کنند (رد گزینه «۲») / «الْمُنْتَجَاتِ الزَّرَاعِيَّةِ»: محصولات یا تولیدات کشاورزی / «لَأَتِيهَا»: زیرا، برای اینکه آن‌ها (رد گزینه «۱») / «مُهَدَّدَةٌ»: تهدیدکننده (رد گزینه «۱») / «نِظَامِ الطَّبِيعَةِ»: نظام طبیعت (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

۲۶۹- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروردی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مستثنی منه وجود ندارد، بنابراین واژه «فقط، تنها» باید بر سر اسم بعد از إِلَّا بیاید. (صحیح: فقط دیگران درختانی را کاشتند تا ما از میوه‌هایش بخوریم.)

گزینه «۲»: کان + مضارع = ماضی استمراری. (صحیح: این دو بازیکن وانمود می‌کردند که خوب بازی می‌کنند.) («بودند که» اضافی است.)

گزینه «۴»: پس از «كَلَّ»، «مأموم» آمده و ترجمه آن «هر رهرویی» است، «نور علمه» به معنای «نور دانشش» است. (ترجمه)

۲۷۰- گزینه «۴»

(پیروز وبان)

«کشاورزان فقط نهال گردو خواهند کاشت»: الْفَلَّاحُونَ لَنْ يَغْرِسُوا إِلَّا فُسَيْلَةَ الْجَوْزِ - لَنْ يَغْرِسَ الْفَلَّاحُونَ إِلَّا فُسَيْلَةَ الْجَوْزِ - الْفَلَّاحَانِ لَنْ يَغْرِسَا إِلَّا فُسَيْلَةَ الْجَوْزِ (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «در کشتزار وسیعشان»: فِي حَقْلِهِمَ الْوَسِيعِ، فِي حَقْلِهِمَا الْوَسِيعِ (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۲۷۱- گزینه «۱»

(کتاب آبی - با تغییر)

در صورت سؤال اشاره شده است که «حاجت‌های مردم به شما نعمتی از جانب خداوند است!» که این مفهوم با مفهوم عبارت گزینه «۱»: «همه مردم باید به خاطر شکرگزاری از خداوند به دیگران کمک کنند» تناسب بیشتری دارد.

(مفعول)

۲۷۲- گزینه «۲»

(پیروز وبان)

در گزینه «۲»، «المصنع» اسم مکان بوده و به‌صورت «المَصْنَع» صحیح است، همچنین «العامل» اسم فاعل است و باید به شکل «العَامِلِ» حرکت‌گذاری شود.

(فیبط مرکبات)

فلسفه دوازدهم

۲۷۶- گزینه ۴»

(کیمیا طوماسی)

علت مخالفت برخی جریان‌های فکری در جهان اسلام با فلسفه این بود که به اعتقاد آن‌ها، عقاید کسانی مثل سقراط، افلاطون و ارسطو با عقاید اسلامی سازگار نیست؛ پس به خاطر داشته باشید ناسازگاری عقاید علت آن است نه خود فلاسفه.

(فلسفه ۲)، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۰ و ۶۲

۲۷۷- گزینه ۲»

(کتاب آبی)

از میان عقول، عقل اول تنها واجب‌الوجود بالغیری است که از واجب‌الوجود بالذات (خداوند) صادر شده است، بقیه عقول با واسطه واجب‌الوجود بالغیر دیگری وجود پیدا کرده‌اند.

(فلسفه ۲)، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۶۳

۲۷۸- گزینه ۱»

(نیمه بواهری)

از نظر ملاصدرا ممکن است ما در استدلال عقلی و یا در فهم وحی دچار اشتباه شویم و به نتیجه‌های نادرست برسیم و احساس کنیم میان دستاوردهای عقلی ما و داده‌های وحی تعارض‌هایی وجود دارد.

(فلسفه ۲)، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۶۶

۲۷۹- گزینه ۳»

(کتاب آبی)

حیات عقلی مسلمانان با ظهور اسلام و تشکیل جامعه اسلامی مقارن بوده است، اما پس از نهضت ترجمه بعد از دو قرن به حیات فلسفی انجامید. البته فیلسوفان مسلمان دانش فیلسوفان بزرگ یونان را آموختند و با نقد و بررسی آراء آن حکیمان، نظام فلسفی نوینی را سامان بخشیدند، اما به این معنا نیست که فارابی و ابن‌سینا سبب پیدایش حیات عقلی در جامعه اسلامی شده باشند.

(فلسفه ۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۴

۲۸۰- گزینه ۱»

(کیمیا طوماسی)

بهترین مدینه‌ها، مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته‌اند که در نهایت، آن مدینه را به سوی سعادت رهنمون می‌سازد. فارابی چنین مدینه‌ای را مدینه فاضله می‌نامد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: هر کدام از اعضای مدینه فاضله بر حسب ویژگی‌های خود وظیفه‌ای دارند.

گزینه ۳: تعقل عالی‌ترین صفت محسوب نمی‌شود.

گزینه ۴: اتصال رهبر آن به ملک وحی باعث سعادت حقیقی می‌شود.

(فلسفه ۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۶

۲۷۳- گزینه ۱»

(پیروز و بان)

الإثمَارُ: (میوه دادن) میوه‌های درختان که مردم آن‌ها را می‌خورند. ←
(الأثمَار: میوه‌ها)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «البینة: (محیط زیست) مکانی که در آن هر مخلوقی زندگی می‌کند.

گزینه ۳: «الحقول: (کشتزارها) زمین‌های قابل کشت و درخت کاشتن.

گزینه ۴: «الرداء: (روپوش) لباسی بلند و گشاد که آن را روی لباس‌ها می‌پوشیم.

(واژگان)

۲۷۴- گزینه ۴»

(پیروز و بان)

الفَلَّاحان: مُستثنی منه و محلّ اعرابی آن: فاعل و مرفوع است.

سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «العُمَالُ: مستثنی منه و محلّ اعرابی آن، نائب فاعل برای فعل مجهول و مرفوع است.

گزینه ۲: «مستثنی منه در جمله قبل از إلیّا محذوف است.

گزینه ۳: «كُلّ: مستثنی منه و محلّ اعرابی آن، مفعول و منصوب است.

(استثاء)

۲۷۵- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

در این عبارت مستثنی‌منه حذف شده است، پس فعل منفی را می‌توان مثبت و همراه با لفظ «فقط» یا «تنها» ترجمه کرد. (ما در کارهای روزانه‌مان مشورت نمی‌کنیم جز با خردمندان! ← ما در کارهای روزانه‌مان فقط با خردمندان مشورت می‌کنیم!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه ۱: «شیئاً، در گزینه ۲: «صوتاً» و در گزینه ۳: «طَلَباً» مستثنی‌منه هستند.

(استثاء)

آدرس وب سایت ما

novinkonkor.com

نوین کنکور

در شبکه های اجتماعی

novinkonkor

@novinkonkor

۰۹۳۸۲۵۱۶۷۴۷

نوین کنکور مرجع کنکور و امتحان نهایی